

บทที่ 3

การเรียนรู้วัฒนธรรมของทหารกองประจำการ (ทหารเกณฑ์)

บทนี้มีเนื้อหา 3 ส่วน ส่วนแรกคือขั้นตอนของการเรียนรู้วัฒนธรรม ส่วนที่สองจะเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับปัญหาในการเรียนรู้วัฒนธรรม ส่วนที่สามเป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ

3.1 ขั้นตอนการเรียนรู้วัฒนธรรม

ในเรื่องการเรียนรู้วัฒนธรรมของทหารเกณฑ์นั้นมีขั้นตอนใหญ่ ๆ 3 ขั้นตอน ดังนี้คือ

3.1.1 ระยะก่อนเข้าสู่การเรียนรู้วัฒนธรรม

การที่บุคคลผ่านจากสังคมหนึ่งไปยังอีกสังคมหนึ่งนั้น ระยะก่อนที่จะเข้าสู่วัฒนธรรมใหม่ เป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดว่าบุคคลนั้น สามารถที่จะเตรียมใจและเตรียมตัวที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้มากแค่ไหน รวมทั้งจะสามารถเปลี่ยนแปลงความคิด และพฤติกรรมของตนได้เร็วและดีเพียงใด ซึ่งการเข้าใจในภูมิหลังของพวกเขาเหล่านั้น ได้ชัดเจนเท่าไรก็จะสามารถนำพวกเขาเหล่านั้นเข้าสู่การเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมนั้น ๆ ได้มากยิ่งขึ้น เนื่องจากความคิดความรู้สึกและพฤติกรรมของมนุษย์นั้น ส่วนใหญ่แล้วเกิดจากสภาวะแวดล้อมรอบตัว การเลี้ยงดูจากครอบครัว และการศึกษาเป็นตัวกำหนดทั้งสิ้น

ดังนั้น การเข้าใจในภูมิหลังของผู้ที่จะก้าวเข้ามาเป็นทหารกองประจำการ (ทหารเกณฑ์) นั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อที่จะสามารถเข้าใจในสาเหตุที่เป็นบ่อเกิดของความคิดและพฤติกรรมของทหารเหล่านั้นได้มากขึ้น และทำการฝึกอบรม ชัดเจน รวมทั้งแก้ปัญหาต่าง ๆ ของทหารได้อย่างเหมาะสมมากขึ้นด้วยเช่นกัน

การรับรู้ถึงความสมบูรณ์ด้านสุขภาพและอัตราส่วนของผู้ติดยาเสพติดนั้นก็มีความจำเป็น เนื่องจากการฝึกทหารนั้นจะมีประสิทธิภาพดีเพียงใด สุขภาพร่างกายของ

บุคคลเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุด เพราะถึงแม้จะมีความพร้อม ความเต็มใจและความรับผิดชอบมากเพียงใดก็ตามแต่ถ้าร่างกายไม่สมบูรณ์แล้ว การฝึกทหารเพื่อที่จะนำบุคคลไปรับใช้ชาติก็ไม่มีควมหมายได้เลย ดังนั้น ก่อนที่จะนำบุคคลเข้าทำการฝึกทหารก็ต้องมีการสอบถามประวัติต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบสภาพและปัญหาที่มีอยู่ของแต่ละคนเพื่อนำไปแก้ปัญหาต่อไปในระหว่างรับราชการอยู่ที่หน่วยทหาร

เรื่องยาเสพติดก็เช่นกันก็จะมีการสอบถามและตรวจปัสสาวะว่ามีบุคคลใดติดยาบ้าง และเป็นยาชนิดใด จากนั้นทางหน่วยก็จะมีมาตรการต่าง ๆ ในการรักษาสุขภาพของผู้ติดยาให้สามารถดำรงตนอยู่ได้โดยไม่พึ่งยา หรือพึ่งยาให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ ส่วนใหญ่แล้วผู้ที่ติดยาเล็ก ๆ น้อย ๆ จะไม่มีปัญหาเท่าไร แต่ในบางรายที่ติดยามากก็จะมีอาการรุนแรงต่าง ๆ ซึ่งทางทหารก็จะมีการใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อทำการปฐมพยาบาลผู้ป่วยที่ติดยา นอกจากนั้นก็มียาบำบัดให้เห็นโทษของยาเสพติดเสมอ ๆ เนื่องจากสุขภาพร่างกายในการฝึกทหารนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สำคัญที่สุด ถ้าบุคคลในกองทัพอ่อนแอแล้วปัญหาต่าง ๆ ในการฝึกก็จะตามมา และทำให้ประสิทธิภาพในการฝึกลดลงอย่างมาก

แต่ถ้าในการคัดเลือกบุคคลเข้าเป็นทหารเกณฑ์นั้นตั้งนโยบายไว้ว่าไม่เกณฑ์บุคคลที่ติดยาเสพติดเข้ารับราชการแล้ว ก็จะทำให้เกิดการเสี่ยงการเป็นทหารได้ง่ายขึ้น เนื่องจากบุคคลที่ไม่ต้องการเป็นทหารก็หันไปเสพยาเพื่อปกป้องตัวเองมิให้ถูกเกณฑ์ ผลที่ตามมาก็คือ การเพิ่มจำนวนจำนวนผู้ติดยาในสังคมก็จะมากขึ้นตามไปด้วย ดังนั้นวิธีที่ทางหน่วยฝึกจะทำได้ก็คือ การดูแล อบรมให้กำลังพลเห็นโทษของยาเสพติด รวมทั้งปฐมพยาบาลเพื่อลดระดับความต้องการยาของบุคคลเหล่านั้นให้หมดไป หรือให้เหลือน้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้

ถึงแม้ว่าแต่ละคนจะมีภูมิหลัง การอบรมเลี้ยงดูทางครอบครัวและสุขภาพเป็นอย่างไรก็ตาม ก็ไม่มีใครสามารถก้าวเข้ามาเป็นสมาชิกของสังคมใหม่ ๆ ที่ตนเองไม่เคยได้สัมผัสและเรียนรู้ได้อย่างสมบูรณ์ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากมายจากสภาพที่เคยอยู่มาก่อน เช่น สภาพแวดล้อม ลักษณะงาน บุคคลที่เกี่ยวข้อง และกฎระเบียบต่าง ๆ

ดังนั้น จึงต้องมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมใหม่ ๆ นั้นเข้าสู่ตัวบุคคล เพื่อให้แต่ละคนสามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมและถูกต้องสมกับเป็นสมาชิกของสังคมนั้น ๆ ได้อย่างสมบูรณ์

3.1.2 ระยะเวลาของการเรียนรู้วัฒนธรรม

ในสังคมต่าง ๆ ทั่วโลกย่อมที่จะมีสมาชิกของสังคมนั้น ๆ อยู่จำนวนมาก บ้างน้อยบ้างต่างกันไป ภายในสังคมหนึ่ง ๆ ก็จะมี ความแตกต่างของสมาชิกในลักษณะหลากหลายกันไป ทั้งด้านอายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ฯลฯ เมื่อมีความแตกต่างมากมายเช่นนี้แล้ว สังคมจึงต้องมีการกำหนดจุดร่วมของการปฏิบัติสำหรับสมาชิกเพื่อที่จะได้มีความรู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน อยู่ในสังคมเดียวกัน มีวิถีชีวิตขนบธรรมเนียมประเพณีเดียวกัน สิ่งที่ว่านี้ก็คือ “วัฒนธรรม”

Edward Tylor (งามพิศ สัตย์สงวน, 2538 : 21) ศาสตราจารย์ทางมานุษยวิทยาคนแรกของโลกชาวอังกฤษ ได้นิยามคำว่า วัฒนธรรมอย่างชัดเจนเป็นครั้งแรกว่า “วัฒนธรรม คือ สิ่งทั้งหมดที่มีลักษณะซับซ้อน ซึ่งรวมทั้งความรู้ ความเชื่อ ศิลปะ จริยธรรม ศิลธรรม กฎหมาย ประเพณี และความสามารถอื่น ๆ รวมทั้งอุปนิสัยต่าง ๆ ที่มนุษย์ได้มาจากการเรียนรู้จากการเป็นสมาชิกของสังคม”

ดังนั้น เมื่อสมาชิกในสังคมมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของแต่ละคนแล้ว แต่สิ่งที่ทำให้พวกเขามีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันได้ นั่นคือ “วัฒนธรรม” นั่นเอง และเมื่อมีสมาชิกใหม่เกิดขึ้นในสังคมแล้ว สมาชิกเก่าก็ต้องทำหน้าที่อบรม ถ่ายทอดวัฒนธรรมนั้น ๆ ให้ไม่ว่าจะเป็นธรรมเนียมประเพณี กฎเกณฑ์ในสังคม และการปฏิบัติหรือประพฤติดตนเพื่อเข้ามาเป็นสมาชิกอย่างสมบูรณ์

การเป็นสมาชิกของสังคมจะสมบูรณ์เมื่อผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม ซึ่งมีตัวขัดเกลาเป็นตัวส่งผ่านแบบแผนทั้งหลายจนสามารถใช้ระบบสัญลักษณ์ที่องค์การนั้น กำหนดเป็นความหมายร่วมตามบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง และสังคม

เอาประสบการณ์และความชำนาญเหล่านี้ไว้จนสามารถเป็นตัวแทนที่จะส่งผ่านไปสู่นักศึกษา รุ่นต่อไปได้ (พัทยา สายบุญ และคณะ, 2524 : 92-99)

การขัดเกลาเมื่อเข้าสู่องค์การทหารเพื่อที่จะได้เป็นทหารเกณฑ์อย่าง สมบูรณ์ ก็ถือว่าเป็นการขัดเกลาทางสังคม เพื่อเข้าสู่การอาชีพอย่างหนึ่ง ถึงแม้ว่าทหาร เหล่านั้นจะอยู่ในราชการเพียง 2 ปี โดยไม่รับราชการทหารต่อก็ตาม แต่ช่วงระยะเวลาที่พวกเขา รับประทานโดยการเป็นทหารเกณฑ์อยู่นี้ ก็ต้องมีการได้รับการฝึกฝน ปรับพฤติกรรมของตนให้เหมาะสมกับอาชีพนี้ โดยเรียนรู้บทบาท ที่ได้จากสถานภาพใหม่ที่ต่างไปจากที่เคยเป็น อยู่ โดยอาจจะใช้เวลาปรับตัวสักระยะเวลาหนึ่งเพื่อให้ทหารเหล่านั้นก้าวไปสู่ความเป็นสมาชิก ขององค์การทหารได้อย่างเต็มภาคภูมิ และมีความรู้ความชำนาญพอที่จะรับประทานได้ทัน ทั่วถึง

หน่วยทหารที่รับผิดชอบการฝึกก็จะทำการถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหาร ให้แก่ทหารใหม่ที่เข้าไปประจำกองประจำการในแต่ละผลัด โดยให้การฝึกนั้นเป็นไปตาม แบบแผนปฏิบัติ และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยจะมีกฎระเบียบที่เคร่งครัดตายตัว และมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นเอกเทศสำหรับการฝึกทหารโดยเฉพาะ เพื่อให้การฝึกเป็นไป โดยสะดวกและปลอดภัย โดยหน่วยทหารจะทำหน้าที่ล้างพฤติกรรมเดิม ๆ ที่เกี่ยวกับ พลเรือนบางอย่าง เพื่อจะถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหารเข้าไปแทน โดยในระยะแรกจะไม่ ให้สมาชิกที่เข้าใหม่ติดต่อกับโลกภายนอกเป็นเวลาหลายสัปดาห์ โดยจะมีกฎเกณฑ์ที่ เข้มงวด บังคับให้ปฏิบัติในแบบเดียวกันทั้งหมด เช่น ดัดผมทรงเดียวกัน สวมเครื่องแบบ เหมือน ๆ กัน จำกัดการเข้าออกบริเวณ เวลาในชีวิตประจำวันต่าง ๆ ทั้งการกิน การนอน จะ ถูกกำหนดจากผู้บังคับบัญชา (Spencer M., 1982 : 114)

จะเห็นได้ว่าในระยะระหว่างกระบวนการเรียนรู้วัฒนธรรมของทหารเกณฑ์ นั้น ทหารเหล่านี้จะถูกดำเนินการถ่ายทอดวัฒนธรรมความเป็นทหารที่แตกต่างไปจากชีวิต ของพลเรือน รวมทั้งฝึกฝนความชำนาญด้านการใช้อาวุธ และการรบเพื่อที่จะเป็นสมาชิก ขององค์การทหารได้อย่างสมบูรณ์

กระบวนการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมใหม่

ผู้ที่ได้รับหมายเรียกจากทางราชการเพื่อเข้ารับทำการตรวจเลือกทหารกองเกิน เข้ารับราชการเป็นทหารเกณฑ์นั้น ในขั้นตอนแรกก็ต้องดูหมายกำหนดการตามวันที่เข้าตรวจเลือกเพื่อเดินทางไปตามสถานที่ที่ทางราชการกำหนด สำหรับผู้ที่อยู่ในเขตนั้น ๆ เช่น ผู้ที่อยู่ในเขตลาดพร้าว สถานที่ที่ทำการตรวจเลือกก็คือ โรงเรียนวัดลาดปลาเค้า ผู้ที่อยู่ในเขตสาทร ทำการตรวจเลือกที่ศาลามหาเจษฎาบดินทร์ เป็นต้น ส่วนวันที่ทำการตรวจเลือกก็จะต่างกันไปตามแต่ละเขต แต่จะอยู่ภายในระยะเวลาประมาณ วันที่ 1-10 ของเดือนที่ทำการตรวจเลือกนั้น ในวันนั้นตอนเช้าจะมีการตรวจร่างกาย โดยทำการตรวจวัดส่วนสูง ชั่งน้ำหนัก ตรวจภายใน ฯลฯ เมื่อใครผ่านการตรวจร่างกายแล้ว ในตอนบ่ายก็จะมีการจับสลากโดยให้ทหารกองกองเกินที่ผ่านการตรวจร่างกายแล้วมานั่งรวมกันเพื่อจับสลาก เวลาจับจะขึ้นไปจับทีละคน ต่อหน้าคณะกรรมการทำการตรวจเลือก และทหารกองเกินทั้งหมด ส่วนใหญ่ก็จะมีญาติพี่น้องและเพื่อนฝูงมาคอยเชียร์ให้กำลังใจกันตั้งแต่เช้า และเมื่อถึงเวลาจับทุกคนก็จะยิ่งให้ความสนใจมากขึ้น มีการเบียดกันแย่งกันดูตามช่องว่างตามประตูหน้าต่างภายในสถานที่นั้น บางคนก็ปั่นต้นไม้เพื่อดูญาติพี่น้องและมิตรสหายของตนทำการจับสลาก ทั้งตัวผู้เข้ารับการตรวจเลือกและญาติพี่น้องในแต่ละคนมีสีหน้าวิตกกังวลกันเป็นส่วนใหญ่ จากการสอบถามบรรดาญาติ ๆ และตัวของผู้เข้ารับการตรวจเลือกเองก็มีความรู้สึกที่ต่างกันไป ส่วนใหญ่จะบอกว่าไม่อยากให้เป็นบ้างเพราะไม่มีใครดูแลบ้าน เป็นห่วงลูกบ้าง กลัวลูกลำบาก บางคนก็บอกว่าเป็นก็ได้ไม่เป็นก็ได้ บางคนก็อยากให้ลูกหลานเป็นทหารจะได้เล็กและมีความอดทนมากขึ้นและเมื่อถึงเวลาจับสลากแล้วก็ให้ทหารกองเกินที่ผ่านการตรวจร่างกายเข้ามานั่งรวมกัน แล้วฟังประกาศของสัสดีเกี่ยวกับข้อปฏิบัติสำหรับจับสลาก เมื่ออธิบายเสร็จแล้วก็ประกาศชื่อผู้ที่ขึ้นมาจับสลากทีละคน โดยผู้ที่มาจับจะต้องยกมือที่จะทำการจับสลากขึ้นเพื่อพิสูจน์ว่าในมือว่างเปล่า แล้วจึงหยิบสลากในกล่องที่เตรียมไว้ ท่ามกลางเสียงเชียร์ของคนรอบข้าง เมื่อจับขึ้นมาแล้วสัสดีจะประกาศว่าในคำหรือใบแดง ถ้าได้ใบแดงก็จะบอกว่าได้ผลัดใด (ผลัด 1 หรือผลัด 2) จากนั้น สัสดีก็จะลงบันทึก

ลงไปว่าใครได้อะไร ผู้ที่จับได้ใบดำก็จะไม่ถูกเกณฑ์ทหาร ส่วนใหญ่ก็จะมีสินน้ำยืมแยมกันทุกคน ส่วนผู้ที่จับได้ใบแดงบางคนถึงกับร้องไห้ เมื่อทำการจับสลากเสร็จแล้วก็ทยอยกันกลับบ้าน จึงเป็นอันเสร็จสิ้นกิจในวันตรวจเลือกทหารกองเกินเพื่อเข้ารับราชการเป็นทหารเกณฑ์

ขั้นตอนในการเรียนรู้วัฒนธรรมทางทหารใหม่ แบ่งออกเป็น 3 ห้วง คือ

1. ห้วงที่ 1 คือ ห้วงปรับสภาพร่างกายและจิตใจ 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 1-2)
2. ห้วงที่ 2 คือ ห้วงดำเนินการฝึก 5 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 3-7)
3. ห้วงที่ 3 คือ ห้วงการตรวจสอบ 1 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 8)

ห้วงที่ 1 ห้วงปรับสภาพร่างกายและจิตใจ (สัปดาห์ที่ 1-2)

ในห้วงที่ 1 ที่เป็นการปรับสภาพร่างกายและจิตใจในระยะเวลา 2 สัปดาห์แรกที่เข้ามาในหน่วยนั้น มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อพัฒนาและปรับสภาพร่างกายและจิตใจของทหารใหม่จากสภาพพลเรือนมาสู่สภาพของการเป็นทหารในลักษณะค่อยเป็นค่อยไป
2. พัฒนาลักษณะท่าทางของทหารใหม่ ให้มีคุณลักษณะทางทหารเบื้องต้น
3. อบรมปลูกฝังให้ทหารใหม่ได้เข้าใจถึงความจำเป็นและความสำคัญของการเป็นทหาร
4. ปลูกฝังให้รู้จักการรักหมู่คณะ ความสามัคคี ในหมู่ทหารด้วยกัน
5. แนะนำให้รู้จักคุณสมบัติ การใช้ การปรนนิบัติบำรุงรักษาอาวุธประจำกายให้ทหารใหม่สามารถถอดประกอบได้เบื้องต้น

ในวันที่เข้าหน่วยวันแรกของทหารกองประจำการผลัดที่ 1 ก็เป็นวันที่ 1-2 พฤษภาคม โดยที่ในวันที่ 1 จะเป็นทหารใหม่จากกรุงเทพมหานคร ส่วนวันที่ 2 จะเป็นทหารจากปริมณฑลในภาคกลาง เช่น ในจังหวัดสุพรรณบุรี นครปฐม นนทบุรี สมุทรปราการ เป็นต้น โดยจะมีผู้ฝึก ครูฝึก และผู้เกี่ยวข้องในการฝึกทหารใหม่จากแต่ละกองพันไปรับทหาร

ที่มาารวมกันที่มณฑลทหารบกที่ 11 โดยแบ่งจำนวนทหารออกเป็น 5 ส่วน เท่า ๆ กัน เช่น จัดประเภทที่ติดยาเสพติด ประเภทที่จบปริญญาตรี หรือประเภทที่ป่วย คณะให้เท่า ๆ กัน ในแต่ละกองพัน

สภาพของผู้เป็นทหารใหม่ในวันแรกจะมีสภาพ และสีหน้าที่หวาดกลัวมีพฤติกรรมแสดงออกแบบเกร็ง ๆ ทำอะไรก็กลัวผิดไปหมด การแต่งกายในวันนั้นก็จะแต่งตัวตามสบาย บางคนก็สวมกางเกงขายาวบ้าง ขาสั้นบ้าง ส่วนเสื้อจะเป็นเสื้อยืดเสืยส่วนใหญ่ แต่แต่ละคนจะมีของติดตัวมาบ้างเล็กน้อย เนื่องจากทราบว่าจะเข้ามาในกองร้อยฝึกแล้วต้องใช้ของที่ทางราชการแจกทั้งหมด ทหารใหม่บางคนก็ผอมยาว บางคนก็ตัดผมมาเป็นทรงของทหารเสร็จเรียบร้อย โดยในชั้นแรกที่ทหารมาถึงหน่วยแล้ว ก็จะนำทหารเข้ามารับประทานอาหารในโรงอาหารก่อนเป็นอันดับแรก โดยยังไม่ใช้กฎเกณฑ์ในการควบคุมอะไรมากนัก จากนั้นก็พาทหารใหม่เข้ากองร้อยแต่ละกองร้อย โดยแยกทหารในจำนวนที่เท่า ๆ กัน การเข้ามาในกองร้อยก่อนนี้เพื่อจัดการกับภารกิจต่าง ๆ โดยชั้นแรกจะมีครูฝึกและผู้ช่วยครูฝึกทหารใหม่เข้ามาพูดแนะนำขั้นตอนที่ทหารใหม่จะต้องทำเมื่อเข้ามาเป็นทหารกองประจำการ จากนั้นก็จะให้ถ่ายรูป ตัดผม และกรอกประวัติของตัวเอง โดยในใบประวัติจะให้กรอกชื่อ นามสกุล วันเดือนปีเกิด ระดับการศึกษา ที่อยู่ การทำงานก่อนเกณฑ์ทหาร ประวัติบิดามารดา และญาติพี่น้องที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งความสามารถพิเศษ เพื่อนำประวัติเหล่านี้ไปใช้เป็นหลักฐานในระหว่างรับราชการทหารอยู่ ความสามารถพิเศษที่มีอยู่ในตัวของแต่ละคนนี้ ก็จะนำไปใช้ในการแยกทหารเพื่อเข้ากองร้อยหลังจากฝึกทหารใหม่ 8 สัปดาห์แล้ว เมื่อกรอกประวัติแล้วก็แจกของใช้ที่เป็นของทหารทั้งสิ้น เช่น ชุดฝึก รองเท้า ยาสีฟัน แปรงสีฟัน ผ้าห่ม ผ้าเช็ดตัว เป็นต้น โดยของส่วนตัวที่เอามาจากบ้านทั้งหมดจะฝากไว้กับครูฝึก ไม่ว่าจะเป็นข้าวของเงินทอง หรือบัตรต่าง ๆ โดยจะคืนให้ก่อนกลับบ้านหลังจากฝึกทหารใหม่ 8 สัปดาห์แล้ว โดยให้ทหารเซ็นชื่อรับทราบไว้ด้วย เพื่อความเสมอภาค เมื่อแจกของส่วนตัวเสร็จแล้ว จากนั้นก็ส่งทหารใหม่ทั้งหมดมารวมกันไว้ที่กองร้อยฝึก และชี้แจงว่าทำไมต้องเข้ามาเป็นทหาร ชี้แจงภารกิจของหน่วยว่าเข้ามาทำอะไรบ้าง เพื่อให้เขาไม่ต่อต้านการเป็นทหาร จากนั้นก็ให้เขานอน พักผ่อน เพื่อที่จะเริ่มกิจใหม่ในวันรุ่งขึ้น จะเห็นได้

ว่าการที่ทหารเข้ามาในหน่วยวันแรก เมื่อรับประทานอาหารเช้าก็ได้รับการแจกของให้ทหาร รวมทั้งการได้รับการชี้แจงภารกิจต่าง ๆ ที่พวกเขาจะต้องปฏิบัติทันทีที่มาถึงนั้น เป็นการเตือนใจทหารใหม่่ว่า ชีวิตพลเรือนของเขาได้เปลี่ยนแปลงไปแล้ว ต่อไปเขาจะต้องมีสถานภาพและบทบาทที่แตกต่างไปจากเดิมมากพอสมควร

ในวันรุ่งขึ้นวันที่ 2 ของการเข้ามาเป็นทหารเกณฑ์ ก็จะปลูกทหารให้ตื่นนอนเวลาประมาณ 5.30 น. ทำภารกิจส่วนตัว อาบน้ำ แปรงฟัน แต่งตัวเสร็จแล้วให้เดินเข้าแถวไปฝึกและออกกำลังนิดหน่อยก่อนทานอาหาร การฝึกในวันแรกก็จะมีกรเข้าแถวนับจำนวน คนในแถวให้ดัง ๆ ชัดเจนทีละคน การฝึกการเดินและการแกว่งแขน ใช้มือและวางเท้าในท่าที่ถูกต้อง ปลูกใจให้รักชาติและรับรู้ว่าตนเป็นทหารแล้วมีหน้าที่ที่ต้องรับใช้ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ จะมีเนื้อเพลงประจำของหน่วยและเพลงเกี่ยวกับทหารให้อ่านและร้องพร้อม ๆ กัน โดยจะมีผู้ฝึก ครูฝึก และผู้ช่วยครูฝึก ควบคุมอยู่ ขณะร้องเพลงนั้นทหารบางคนยังเกร็ง ๆ อยู่ โดยส่วนใหญ่แล้วจะยังทำตัวสงบเสถียรเรียบร้อย มีสีหน้าหวาดกลัวบ้างเล็กน้อย เนื่องจากยังเพิ่งมาอยู่ใหม่ไม่ชินกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ในวันแรก ๆ นั้น ครูฝึกและผู้ควบคุมยังไม่ทำโทษมาก เพื่อไม่ให้ทหารตกใจและกดดันมากนัก อีกทั้งเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจแก่ทหารใหม่ในการเข้ามาอยู่ในที่ ๆ ต่างไปจากที่อยู่เดิมของตน

จะเห็นว่าในสัปดาห์แรกจะเป็นการปรับสภาพของตนเอง ให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ก่อน โดยเริ่มจากการค่อย ๆ ไล่สภาพและลักษณะของทหารแทนที่สภาพลักษณะพลเรือนแบบเดิม ซึ่งเป็นกระบวนการลบล้างหรือถอดถอนพฤติกรรมดั้งเดิม เพื่อเปลี่ยนแปลงบทบาทและหน้าที่ของตนเอง (Self-role transformation process) จากลักษณะเอกเทศส่วนบุคคลไปสู่ลักษณะของการมีวินัยร่วมในหมู่คณะ (Denisoff and Wahrman, 1979 : 181) ยังมีการจัดสภาพแวดล้อมที่มิดชิด เป็นสัดส่วนแบบหน่วยทหารด้วยแล้วยังทำให้การลบล้างพฤติกรรมเดิมนั้นทำได้ง่ายขึ้น

ส่วนการแต่งกายประมาณสัปดาห์แรกนั้น ทหารเกณฑ์จะต้องใส่เสื้อยืด คอกลมสีเขียว สวมกางเกงขาสั้นสีเขียว ถุงเท้าสีน้ำตาล รองเท้าผ้าใบสีขาวและหมวกเก็บ

ทหารก่อนที่จะเปลี่ยนเป็นชุดฝึก คือ กางเกงขายาว เสื้อฝึกแขนยาว และรองเท้า combat ใน สัปดาห์ต่อไป โดยเหตุที่ต้องแต่งเครื่องแบบเช่นนั้นในสัปดาห์แรกก็เนื่องจาก ทหารใหม่จะยังไม่ชินกับลักษณะและเครื่องแบบของทหารมากนัก การแต่งชุดทันทีอาจทำให้ไม่คล่องตัวในการฝึก อาจทำให้เกิดความอึดอัดกับเครื่องแบบ หรือ รองเท้ากัดได้ในระหว่างการฝึก

Rose, P., I. และคณะ (1978 : 213) เห็นว่าเครื่องแบบและการตัดผมมีความสำคัญในกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมใหม่เพราะเป็นการขจัดการยึดถือตัวเอง (depersonalization) ออกไป ไม่ว่าจะมาจากที่ใด ยิ่งใหญ่มาจากไหน เป็นนักกีฬา หรือมีฐานะทางสังคมสูงก็ตาม บทบาทดั้งเดิม และบุคลิกภาพที่มีจะถูกลบออกไปโดยสิ้นเชิง เนื่องจากการเปลี่ยนบุคลิกภาพจากบุคคลพลเรือนไปสู่ความเป็นทหารที่มีวินัยและพร้อมที่จะทำการรบในที่สุดนั้นจะผ่านแต่ละวันไปอย่างทารุณและยากลำบาก แต่ก็เป็นสิ่งจำเป็น เพราะหน่วยทหารจะต้องมีวินัย ปฏิบัติตามคำสั่งโดยเคร่งครัด ทำงานเป็นทีม และอาศัยอยู่รวมกันเป็นหมู่คณะ มิฉะนั้นก็ไม่สามารถจะเป็นกองทหารได้ถ้าปราศจากสิ่งเหล่านี้ ดังนั้นครูฝึกจึงต้องเฝ้าจับตาดูพฤติกรรมของทหารใหม่ เพื่อให้เป็นทหารที่สมบูรณ์ให้ได้ และนอกเหนือไปจากนั้นสิ่งของเครื่องใช้ เช่น เสื้อผ้า สบู่ ผ้าเช็ดตัว ที่ทางหน่วยแจกให้ก็จะถูกกำหนดว่าเป็นสมบัติของสถาบัน (ของหลวง) ไม่ใช่สมบัติส่วนตัว ก็เป็นการสร้างความรู้สึกใหม่ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันทหาร เสริมสร้างความผูกพันและความจงรักภักดีต่อองค์การอย่างแนบแน่น (Steinberg, อ้างถึงในดุสิต น้าฝน, 2529 : 34)

ส่วนในการฝึกระเบียบวินัยและการใช้อาวุธในแต่ละวันของทหารใหม่นั้น วัตถุประสงค์โดยรวมในการฝึกนั้น ตามหลักการแล้วมี 2 อย่างคือ (หลวงวิศิษฐ์ยุทธศาสตร์, และ ดำเกิง อภิชาติบุตร, 2507 : 72)

1. เพื่อปลูกฝังการทำงานร่วมกันให้ทันเวลากำหนด
2. เพื่อให้การเชื่อฟังคำสั่งติดตัวจนเป็นสัญชาตญาณ

ในประการแรกการฝึกเพื่อปลูกฝังการทำงานร่วมกัน ให้ทันเวลากำหนดนี้เป็นผลยิ่งใหญ่สำคัญมาก เช่น การทำท่าวันทยาอุสทั้งแถวถ้าทำได้พร้อมกันทุกคน ย่อมเป็น

การแสดงความพร้อมเพียงในการทำงาน ที่ใหญ่กว่าสำคัญกว่านั้นได้เพราะในการรบ เวลาเป็นสิ่งสำคัญไม่น้อยกว่าความร่วมมือทำงานพร้อมกัน

ในวัตถุประสงค์ประการที่ 2 คือ การฝึกให้มีการเชื่อฟังคำสั่งจนกลายเป็นสัญชาตญาณ นี่ก็เป็นเรื่องสำคัญ คือให้ทหารทำตามคำสั่งอย่างปราศจากความฝืนใจหรืออึดเอื้อนโดยการปลูกฝังอบรม ซึ่งถึงแม้จะยากลำบากเพียงใดก็ต้องทำเพราะสัญชาตญาณต่าง ๆ โดยปกติย่อมมีมาแต่กำเนิด แต่เราสามารถปลูกฝังให้เกิดขึ้นได้จากการฝึกและอบรมเป็นประจำ

ในสมัยนี้ บางที่ยังมีผู้ไม่เข้าใจความประสงค์อันแท้จริงของการฝึก จึงพากันตำหนิว่าการฝึกนั้นไม่สู้จำเป็นนัก โดยเฉพาะในสมัยระเบิดปรมาณูพากันเยาะเย้ยว่าการเดินสวนสนามให้ยกเท้าพร้อม ๆ กัน นั้น เป็นการล้าสมัย ไร้ประโยชน์ การวิพากษิตีเดียเช่นนี้เป็นเพราะผู้วิพากษ์ไม่เข้าใจถึงจุดหมายของการฝึกอันแท้จริง ทหารคนหนึ่งหรือทหารทั้งกรมจะไม่เชื่อฟังคำสั่งโดยสัญชาตญาณเลย ถ้าไม่ฝึกให้มีสัญชาตญาณติดเป็นนิสัย เหตุการณ์ตั้งแต่โบราณมาได้พิสูจน์ให้เห็นแน่นอนแล้วว่า การฝึกเป็นวิธีการที่ดีที่สุดวิธีเดียวเท่านั้น ที่จะปลูกฝังนิสัยการเชื่อฟังคำสั่งของบุคคลที่รวมกันเป็นกลุ่มเป็นก้อน

จะเห็นได้ว่าในช่วงของการปรับสภาพร่างกายและจิตใจให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่นั้นจะยังไม่มีการฝึกมากนัก เนื่องจากทหารใหม่ยังไม่ชินกับสถานที่ สถานภาพ และบทบาทใหม่ ๆ ที่ได้รับ ดังนั้น ในช่วงระยะแรกนี้เป็นช่วงที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้ทหารใหม่เหล่านั้น เรียนรู้วัฒนธรรมทางทหารเข้าไปให้ได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป เพราะถ้ามีการฝึกอย่างหนักในระยะแรกนั้นทหารจะรับไม่ไหวทั้งด้านสภาพร่างกายและจิตใจที่ยังไม่พร้อม เนื่องจากส่วนใหญ่ก็มิได้สมัครใจเข้ามาเป็นทหารกองประจำการเกณฑ์ ดังนั้น ก็จะต้องสอดแทรกการปลูกฝังลักษณะความเป็นทหารเข้าไปทีละน้อย ๆ ก่อน โดยทั้งผู้ฝึก และครูฝึกก็ต้องชี้แจงให้ฟังถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการเกณฑ์ไว้รับใช้ชาติ เพื่อให้พวกเขาเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีหน้าที่และมีค่าต่อประเทศชาติอย่างไรบ้าง ส่วนเรื่องการฝึกก็อาจจะมีการฝึกใช้อาวุธเล็ก ๆ น้อย ๆ การสอนการเข้าแถว เดินแถว บุคคลทำมือเปล่า เพื่อให้อาทิตย์แรกเป็นการฝึกที่ไม่หนักจนเกินไป

ในช่วงแรก ๆ นั้น เวลาที่ใช้หลังจากตื่นนอน เพื่อทำกิจวัตรประจำวันของแต่ละคนก็จะให้เวลามากพอสมควรก่อน เนื่องจากเห็นว่าอาหารเพิ่งมาใหม่ ก่อนมาถึงก็คงมีความเครียดและวิตกกังวลอยู่แล้ว ดังนั้น ก็จะไม่ยกประเด็นเรื่องต่าง ๆ มากนัก

ในช่วงนี้ก็จะยังไม่ให้กฎเกณฑ์อะไรระหว่างทานข้าวมากนัก เนื่องจากแรก ๆ บางคนจะเครียด คิดถึงบ้าน จะทานอาหารได้ไม่มาก ถ้ามีระเบียบมากมายมาใช้ก็จะยิ่งเครียดมากขึ้น อาจจะมีขั้นเจ็บป่วยได้ แต่ผู้ฝึกและครูฝึกก็จะเรียกมาคุย มาถามว่ามีปัญหาอะไรหรือไม่ จะพยายามทำให้ทานได้พูดคุยระบายความอัดอั้นออกมา ผู้ฝึกและครูฝึกก็จะให้ความรู้สึกแก่ทุกคนว่าทุกคนจะอยู่เป็นเพื่อนเรา จะชี้แจงว่าอาหารเหล่านั้นในขณะนี้ มีหน้าที่อะไร แล้วเมื่อฝึกจบไปแล้วจะได้อะไรกลับไปบ้าง เพื่อให้เขาเกิดกำลังใจในการที่จะสู้และพร้อมที่จะเป็นทหารต่อไปตามระเบียบวาระที่ถูกกำหนด

นอกจากนี้การทำให้ทหารมีเวลาว่างน้อยที่สุด ก็จะเป็นการลดอาการในการคิดถึงบ้านลงไปได้มาก เช่น อาจจะให้ฟังนโยบาย คำชี้แจงจากผู้บังคับบัญชาบ้าง ดูวิดีโอเกี่ยวกับทหาร เช่น การจัดกองเกียรติยศถวายพระเกียรติหรือภารกิจในการสวนสนามราชวัลลภบ้าง เพื่อให้พวกเขาได้ภูมิใจและเห็นคุณค่าของการเป็นทหารมากขึ้น มีการร่วมสนุกกันเพื่อให้ทหารใหม่ได้รื่นเริงหายเครียดบ้าง เช่น ให้ออกมานำร้องเพลง หรือเต้นหน้าแถว ซึ่งนอกจากจะก่อให้เกิดความสนุกสนานแล้ว ยังสอดแทรกการสอนให้รู้จักความกล้าที่จะแสดงออก และภาวะผู้นำไปในตัว

ในลำดับวันที่ 2 ก็ยังอยู่ในห้วงของการปรับสภาพร่างกายและจิตใจอยู่เหมือนเดิม แต่ก็เพิ่มการฝึกทางทหาร รวมทั้งการมีกฎและบทลงโทษที่เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากทหารใหม่เริ่มปรับสภาพได้บ้างแล้ว มีการจัดระเบียบต่าง ๆ ได้เข้าที่เข้าทางขึ้นมาก โดยผิดจากแรก ๆ ที่มาอยู่ใหม่ ๆ ดังเช่นมาอยู่แรก ๆ อาจจะมีบางคนตื่นสายกว่าที่กำหนดไว้ หรือบ้างก็ขอเข้าห้องน้ำระหว่างการฝึก แต่พอเข้าลำดับวันที่ 2 แล้ว จะปรับสภาพตามระเบียบที่กำหนดไว้ได้กันเป็นอย่างดีขึ้นมาก เมื่อตื่นนอนแล้วจะให้จัดการกิจวัตรประจำวันของตัวเองภายใน 10 นาที ซึ่งจะเป็นเวลาที่กระชับขึ้นกว่าเดิม ส่วนในการรับประทาน

อาหารให้หมดตามความเหมาะสมของปริมาณอาหารและเริ่มมีการกินจาก (การรับประทานอาหารโดยดักอาหารเข้าปากตามจังหวะเป็นมุมฉาก) มาใช้บ้างแล้วในช่วงนี้ โดยที่ประโยชน์จากการกินจากนั้นนอกจากจะทำให้เกิดระเบียบวินัยและฝึกความอดทนแล้วยังทำให้การรับประทานอาหารหลังจากออกกำลังกายมาเหนื่อย ๆ นั้นมีจังหวะในการเคี้ยวและกลืนได้ดีขึ้น

ในสัปดาห์ที่ 2 นี้ จะมีการชี้แจงกฎระเบียบและบทลงโทษให้ทหารใหม่ทราบว่ามีอะไรบ้าง เมื่อมีการชี้แจงแล้วก็จะมีการรับมอบธงประจำหมวด โดยธงนี้จะเป็นการให้ทหารใหม่มีความรู้สึกของความเป็นกลุ่ม ว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของหมวด รวมทั้งให้เกิดความรู้สึกที่จะหวงแหนธงก่อนที่จะหวงแหนกองทัพและประเทศชาติ

ในการแบ่งทหารออกเป็นหมวด ๆ นั้น เพื่อถ่ายแก่การควบคุมและการฝึก โดยแบ่งทหารออกเป็น 4 หมวด โดยมีครูฝึกทำหน้าที่รับผิดชอบอยู่ นอกจากนั้นก็ยังมีหัวหน้าหมวด จากการที่ให้ทหารใหม่เลือกเพื่อนของตนในแต่ละหมวดว่าจะให้ใครเป็นหัวหน้าและรองหัวหน้าหมวด ทำหน้าที่รับผิดชอบสมาชิกในหมวด ให้ปฏิบัติตามคำสั่งให้ถูกต้อง ซึ่งการมีหัวหน้าหมวดนั้นนอกจากจะทำให้การฝึกฝนเป็นไปด้วยดีแล้ว ยังก่อให้เกิดการปลูกฝังให้ทหารใหม่รู้จักสายการบังคับบัญชาไปในตัวด้วย

ในการฝึกนั้นจะแบ่งการฝึกออกเป็นสถานีต่าง ๆ 6 สถานี ในแต่ละสถานีก็จะมีหัวหน้าสถานีรายงานผลการปฏิบัติว่ามีความคืบหน้าและปัญหาอะไรบ้างเพื่อแก้ไขต่อไป

สถานีที่ 1 การออกกำลังกาย

สถานีที่ 2 การฝึกบุคคลเบื้องต้น

สถานีที่ 3 อาวุธศึกษา, การใช้อาวุธประจำกาย

สถานีที่ 4 การยิงปืนด้วยกระสุนจริง

สถานีที่ 5 วิชาทหารทั่วไป

สถานีที่ 6 การสอนอบรม

เนื่องจากในสถานีที่ 1 คือ การออกกำลังกายนั้นจะทำการฝึกในตอนเช้าหลังตื่นนอนกับตอนเย็นหลังจากทำการฝึกเสร็จแล้ว ส่วนในสถานีที่ 6 คือ การสอนอบรมนั้นจะ

ดำเนินการในเวลา 19.00-21.00 ของทุกวัน ๆ ดังนั้น ในแต่ละหมวดของทหารใหม่ก็จะเข้าทำการฝึกหมุนเวียนในแต่ละสถานีทั้ง 4 ที่เหลือ โดยครบทุกสถานีในเวลา 2 วัน (1 วนรอบ) เนื่องจากแต่ละสถานีจะใช้เวลา 4 ชั่วโมง และภายใน 1 สัปดาห์ ทหารใหม่จะทำการฝึกได้ทั้งหมด 3 วนรอบ โดยจะมีวันหยุดคือวันอาทิตย์ให้ทหารได้จัดการภารกิจส่วนตัวได้

กระบวนการเรียนรู้ลักษณะความเป็นทหาร

ในช่วงกระบวนการนี้จะเป็นการเริ่มถ่ายถอดลักษณะของทหารอย่างจริงจัง โดยแบ่งเป็นหัวขั้ที่ 2 และหัวขั้ที่ 3 ของการเป็นทหารใหม่ รวมทั้งในระยะหลังฝึกทหารใหม่เรียบร้อยแล้ว ซึ่งทหารใหม่จะกลายเป็นทหารเกณฑ์ที่สมบูรณ์ และแต่ละคนก็จะแยกย้ายกันไปตามกองร้อยต่าง ๆ ที่จัดไว้

หัวขั้ที่ 2 หัวขั้ดำเนินการฝึก (สัปดาห์ที่ 3-7)

ในการเริ่มการถ่ายถอดวัฒนธรรมของทหารอย่างจริง ๆ จัง ๆ นี้จะเริ่มในสัปดาห์ที่ 3 ซึ่งจะเป็นหัวขั้ที่ 2 ของการฝึก เรียกว่า หัวขั้ดำเนินการฝึก ใช้เวลาดั้งแต่สัปดาห์ที่ 3 ถึงสัปดาห์ที่ 7 เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการฝึก คือ

1. อบรม ปลุกฝังให้ทหารมีความรักหน่วย รักกรมกอง รักและภูมิใจในศักดิ์ศรีของการเป็นทหาร
2. ให้ทหารมีความรู้ความเข้าใจในแบบธรรมเนียมทหาร ระเบียบ ข้อบังคับ และปฏิบัติตามได้โดยเคร่งครัด
3. มีลักษณะท่าทางทางทหารที่สง่างาม และมีมารยาทที่เหมาะสมในสังคม
4. มีขีดความสามารถในการใช้อาวุธประจำกาย การปฏิบัติบุคคล การปฏิบัติเป็นชุด และเป็นหน่วยขนาดเล็ก
5. มีความรู้พื้นฐานทางด้านวิชาทหารทั่วไป อันจำเป็นต่อการเป็นทหาร

ในการดำเนินการฝึกนั้น ผู้บังคับบัญชาที่รับผิดชอบในการฝึกทหาร ก็จะต้องดำเนินการฝึกไปตามคู่มือที่ ทบ. กำหนด โดยการสอนให้ปฏิบัติจริงในการฝึกเรื่องต่าง ๆ มากกว่าสอนด้วยปากเปล่า และจะมีการฝึกแทรกเพื่อทบทวนเรื่องที่สอนไปแล้วเมื่อมีโอกาส โดยผู้ฝึกจะต้องทำกำหนดการฝึกประจำวันให้แก่ทหาร โดยต้องให้เหมาะสมกับสภาพของทหารและสภาพแวดล้อมในขณะนั้น จะต้องทำตารางการฝึกสำรองไว้เมื่ออากาศในวันนั้นเปลี่ยนแปลงด้วย เช่น ร้อนจัดมาก ๆ หรือฝนตก รวมทั้งการดูแลในเรื่องเครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องแต่งกาย เครื่องช่วยฝึก และการป้องกันอันตรายระหว่างทำการฝึกด้วย

นอกจากการฝึกดังกล่าวจะเข้มข้นแล้ว การปฏิบัติตัวในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันก็เคร่งครัดตามไปด้วย เนื่องจากถือว่าทหารใหม่เหล่านี้ได้ผ่านการปรับตัวและการฝึกทางทหารมาระยะหนึ่งแล้ว ความกดดันต่าง ๆ ก็จะลดลงมากกว่าช่วงที่เข้ามาใหม่ ๆ ดังนั้น ในช่วงนี้กฎเกณฑ์ระเบียบปฏิบัติและการลงโทษจะมีความเข้มงวด และเด็ดขาดขึ้นมาก ลักษณะความเป็นทหารเริ่มมีการอบรมให้เห็นเด่นชัดขึ้น ลักษณะและพลเรือนจะต้องทิ้งไปให้มากที่สุด

การดำเนินการถอดถอนหรือลอกคราบความรู้สึกและลักษณะเดิมออกไปนั้น (Goffman, Guskin และ Mann (1968, 1969, 1969 อ้างถึงใน ดุสิต น้าฝน, 2529 : 35) เรียกว่า desocialization อาจจัดให้เห็นได้ชัดเจนได้ ดังนี้

1. ละทิ้งนิสัยแบบพลเรือน
2. ทำลายตัวแบบบทบาทพฤติกรรมที่ไม่ใช่ทหาร
3. เข้มงวดกวัดขั้นกับพฤติกรรมทุกชนิด
4. ถอดถอนการให้รางวัล
5. ลงโทษและการไม่ยอมรับเข้าเป็นพวกเดียวเมื่อปฏิบัติตนฝ่าฝืน
6. ตั้งฉายาใหม่
7. แต่งเครื่องแบบ

จากการศึกษาของ Broom และ คณะ (1981 : 91) เกี่ยวกับชีวิตของนักเรียนนายร้อยในสหรัฐอเมริกา ในช่วงที่เพิ่งเข้ามาเป็นนักเรียนนายร้อยใหม่ ๆ พวกเขาเหล่านั้น

จะถูกจำกัดสิทธิเสรีภาพส่วนตัวที่เคยมีอยู่มากให้เหลือเพียงน้อยนิดเพื่อให้สามารถถอดถอนพฤติกรรมเดิมออกได้รวดเร็ว และรับพฤติกรรมและวัฒนธรรมใหม่ ๆ เข้ามาแทนที่ โดยในระยะแรก ๆ นักเรียนเหล่านั้นจะถูกควบคุมให้อยู่แต่ภายในโรงเรียนเท่านั้น (ประมาณ 2 เดือนแรก) ไม่ให้ออกไปภายนอกได้เลยถ้าไม่ได้รับอนุญาต การจำกัดบริเวณนี้ นอกจากจะทำให้สามารถลบล้างพฤติกรรมของบุคคลพลเรือนภายนอกออกไปจากตัวได้ง่ายและเร็วขึ้นแล้วยังทำให้เกิดการรวมตัว นอกจากจะถูกกักบริเวณแล้วพวกเขายังถูกสั่งให้สวมเครื่องแบบห้ามสนทนาหรือพูดคุยกันเรื่องครอบครัวและความสะดวกสบายของตนในอดีต เพื่อละทิ้งความเคยชินที่เคยปฏิบัติมาทั้งหมดไป

ระบบทหารในประเทศไทยก็เช่นกัน การที่จะนำสมาชิกใหม่เข้ามาในองค์กรแล้ว การถ่ายทอดลักษณะเฉพาะของทหารให้มันมีความจำเป็นอย่างสูง เนื่องจากหน้าที่และความรับผิดชอบของทหารนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม และเอื้ออำนวยกับการงานที่ทำอยู่ให้บรรลุวัตถุประสงค์ โดยลักษณะที่ว่ามันได้แก่ ความเด็ดเดี่ยว เข้มแข็ง อดทน เสียสละ กล้าหาญ มีวินัย รักเกียรติ รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และมีความสามัคคี เป็นต้น

ดังนั้น ชีวิตประจำวันของทหารใหม่ในช่วงสัปดาห์ที่ 3 เป็นต้นไปนี้ ก็จะมี ความเข้มข้นขึ้นโดยตั้งแต่ตื่นนอนก็มาเวลา 5.30 น. เพื่อทำภารกิจส่วนตัวภายในเวลา 10-15 นาที โดยจะมีครูฝึกทำหน้าที่กำหนดเวลาต่าง ๆ ให้ทหารปฏิบัติให้ทันเวลา ในช่วงนี้ การเข้มงวดเรื่องเวลาเป็นสิ่งสำคัญมาก ซึ่งเป็นการฝึกให้ทหารเห็นคุณค่าของเวลาว่าแต่ละวินาทีนั้นมีความหมาย ยิ่งถ้าในภาวะวิกฤติแล้วการใช้เวลาอย่างคุ้มค่าโดยไม่ปล่อยให้เสียไปอย่างเปล่าประโยชน์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง จะเห็นว่าในช่วงนี้เวลาต่าง ๆ จะกระชับขึ้นเนื่องจากทหารใหม่เริ่มปรับตัวในสภาพแวดล้อมภายในองค์กรทหารได้มากแล้ว จากที่บางคนอาจจะเคยตื่นไม่ทันเวลาบ้างในช่วงสัปดาห์ที่ 1-2 นั้น ในสัปดาห์นี้ก็กลับไม่มีใครที่ทำเช่นนั้นอีก เนื่องจากเริ่มเคยชินกับการปฏิบัติจนเป็นนิสัยแล้ว เมื่อทำกิจวัตรส่วนตัวเสร็จแล้วก็ให้ลงมาเข้าแถวข้างล่างเพื่อที่จะทำการออกกำลังกายประมาณ 1 ชั่วโมง และหลังจากพัก

เหนื่อยแล้วก็จะมีการเดินแถว เพื่อไปรับประทานอาหารที่โรงอาหาร โดยการเดินแถวก็จะมีหัวหน้าหมวดเดินนำแถวไป

ในการรับประทานอาหารเช้าในช่วงนี้ ก็ยังต้องกินจากอยู่เหมือนเดิม ก่อนที่จะรับประทานอาหารเช้าก็จะให้ทหารร้องเพลงมาร์ชราชวัลลภ ซึ่งเป็นเพลงประจำของทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ฯ เสียก่อน เพื่อสร้างความรู้สึกของความเป็นทหารไทย และทหารรักษาพระองค์เข้าไปในตัว of ทหารทุกคน นอกจากนั้นก็ต้องท่องวิธีในการใช้อาวุธปืนก่อนรับประทานอาหารเช้าเช่นกัน โดยมีเนื้อความว่า “ของสายรั้ง สลักเข็มเบี้ยว เลื่อนโคงล่างบนสุดท่นกลั่น เล็งบีบลิ้นตาม พัก” จากนั้นครูฝึกก็จะกล่าวขออนุญาตต่อผู้ฝึกว่า

“ขออนุญาตรับประทานครับ”

ผู้ฝึกจะกล่าวว่ “เชิญรับประทานได้”

ครูฝึกกล่าวต่อทหารใหม่ว่ “รับประทานได้”

ทหารใหม่ตอบรับว่ “ขอบคุณครับ”

จากนั้นทหารใหม่ก็รับประทานอาหารเช้า โดยดื่อกับข้าวบนโต๊ะหมด ทหารใหม่ก็จะยกมือขึ้นเพื่อขอเติมอาหาร จากนั้นก็ต้องกล่าวว่ “ขอบคุณครับ” ทุกครั้งที่ได้รับอาหารเพิ่ม

หลังจากรับประทานอาหารเช้าเสร็จแล้ว เมื่อถึงเวลา 8.00 น. ก็จะเดินแถวไปเคารพธงชาติหน้าสนาม หลังจากนั้นแล้วก็จะเริ่มทำการฝึกประจำวันตามสถานีต่าง ๆ เช่น เคย ซึ่งในการฝึกตามสถานีนี้เพื่อให้ทหารใหม่มีความตั้งใจในการฝึกมากยิ่งขึ้น จึงมีการให้คะแนนในแต่ละสถานี โดยเป็นคะแนนรวม โดยในการสรุปแต่ละสัปดาห์ถ้าหมวดใดมีคะแนนมากที่สุด ผู้ฝึกก็จะมีใบวัดติดให้ที่ธงประจำหมวดของตน เพื่อให้เกิดความภูมิใจ และจูงใจให้ทหารเกิดความตั้งใจในการฝึกในแต่ละครั้งให้มากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นก็จะมีอาหารว่างพิเศษให้แก่หมวดที่ได้คะแนนสูงที่สุดได้รับประทานกัน ส่วนหมวดที่มีคะแนนต่ำที่สุด ก็จะทำโทษโดยการเอาถุงขยะมาคลุมไว้ที่ธงประจำหมวด เพื่อให้ได้ขายและพยายามตั้งใจในการฝึกมากขึ้นในสัปดาห์ต่อไป และสัปดาห์ต่อไปก็จะสรุปคะแนนเหมือนเช่นเดิม เมื่อ

หมวดใดได้คะแนนเท่าไร โบว์และถุงชยะก็จะย้ายตามหมวดที่คะแนนสูงสุดและต่ำสุดนั้น โดยที่ถ้าคะแนนของหมวดที่สูงสุดและต่ำสุดมีคะแนนเท่ากันแล้ว ผู้ฝึกหรือผู้ช่วยฝึกก็จะพิจารณาว่าหมวดใดดีกว่ากัน เพราะหลังจากที่ได้เข้าไปคลุกคลี ดูแลและตรวจการฝึกอยู่เรื่อย ๆ แล้ว จะทราบว่าควรจะให้คะแนนหมวดไหนได้มากกว่ากัน โดยอาจจะพิจารณาจากหมวดที่มีผู้ปฏิบัติผิดระเบียบวินัยน้อยกว่าให้เป็นผู้ชนะ จากการศึกษาในครั้งนี้นั้นมีอยู่หมวดหนึ่งคือ หมวด 2 ที่จะได้รับถุงชยะคลุมลงเป็นประจำทุกสัปดาห์ ถึงขนาดมีการเปลี่ยนหัวหน้าหมวดกันเองถึง 3 ครั้ง โดยเหตุผลที่ทำให้มีคะแนนต่ำที่สุดเป็นประจำนั้น คือ การขาดความสามัคคีของสมาชิกภายในหมวดนั่นเอง

การฝึกในแต่ละสถานีนั้นก็จะใช้เวลาสถานีละ 4 ชั่วโมง คือ ช่วงเช้า 8.00-12.00 น. และหลังรับประทานอาหารกลางวันเสร็จแล้ว เวลา 13.00-17.00 น. ก็จะฝึกอีกสถานีหมุนเวียนกันในแต่ละหมวด โดยจะมีเวลาพักครึ่งในแต่ละสถานีให้ประมาณ 10-15 นาที โดยใน 1 สัปดาห์ก็จะทำการฝึกครบวงจร (6 สถานี = 1 วงรอบ) ได้ทั้งหมด 3 วงรอบ โดยจากการสัมภาษณ์แล้วส่วนใหญ่ทหารจะชอบในสถานียิงปืนด้วยกระสุนจริงมากที่สุด เมื่อฝึกแต่ละสถานีแล้วในแต่ละวัน ในตอนเย็นก็จะมีกิจกรรมออกกำลังกายอีกครั้งหนึ่งร่วมกันทุกคน โดยอาจจะ ลูกหนัง ดันพื้น หรือวิ่ง ในการวิ่งออกกำลังกายนั้นบางครั้งครูฝึกก็จะให้ร้องเพลงไปด้วยขณะที่วิ่ง เนื่องจากเหตุผลที่ว่าการวิ่งไปเรื่อย ๆ ในระยะทางไกล ๆ โดยไม่มีจุดหมายนั้นถ้าไม่ได้ทำอะไรเป็นกิจกรรมเสริมนั้นก็เกิดความเบื่อหน่าย ดังนั้นครูฝึกก็จะให้ทหารร้องเพลงไปด้วยบ้าง ตบมือไปด้วยบ้าง เพื่อให้สนุกสนานกับการวิ่งนั้น

ส่วนในช่วงเวลากลางวันก่อนนอนนั้นทหารก็จะได้รับการสอนอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาทหารโดยการกำหนดหัวข้อให้ทหารทบทวน หลังจากนั้นก็จะให้มาตอบคำถามกับครูฝึก ใครตอบเสร็จแล้วก็ถึงจะไปนอนได้ ซึ่งถือเป็นอันเสร็จสิ้นภารกิจประจำวันในแต่ละวันแล้ว

ในช่วงปลาย ๆ สัปดาห์ที่ 3 ในการฝึกทหารใหม่นี้ก็จะมีพิธีประดับเครื่องหมาย ครูและเครื่องหมายพระปรมาภิไธยย่อให้กับพลทหารใหม่รุ่นปี 2540 ผลัดที่ 1 โดยผู้บังคับบัญชากองพันได้ทำการประดับเครื่องหมายครูให้แก่ผู้ช่วยครูฝึกที่ทำการฝึกอบรมแก่

ทหารใหม่มาในระยะหนึ่งแล้ว และทำการประดับเครื่องหมายปรมาภิไธยย่อ "จปร" บนหน้าอก แก่ทหารใหม่ในกองประจำการ ซึ่งเป็นเครื่องหมายแสดงถึงการถวายความปลอดภัยถวายพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์

ส่วนในช่วงก่อนที่จะเริ่มการฝึกในสัปดาห์ที่ 4 นั้น ทางหน่วยก็จะจัดให้มีวันเยี่ยมญาติทหารใหม่เป็นครั้งแรก ซึ่งหลังจากที่ตั้งแต่เข้ามาเป็นทหารเกณฑ์แล้วก็ไม่ได้รับอนุญาตให้พบปะพูดคุยหรือติดต่อกับทางบ้านเลย โดยทางหน่วยจะทำการติดต่อไปทางบ้านของญาติ ๆ ทหารใหม่ก่อนล่วงหน้า เพื่อบอกที่อยู่ของหน่วยและวันที่จะมาเยี่ยมญาติได้ โดยในวันเยี่ยมญาติทหารใหม่ในวันแรกนั้นก็จะให้ญาติ ๆ ได้เห็นความเปลี่ยนแปลงของบุตรหลานของเขาหลังจากเข้ามาเป็นทหารเกณฑ์แล้วว่ามีบุคลิกภาพที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นไร ความเป็นอยู่อย่างไร เพื่อให้ญาติ ๆ ได้วางใจในการฝากบุตรหลานของเขาไว้กับหน่วย นอกจากนั้นก็จะมีการแสดงโชว์ชุดเครื่องแบบต่าง ๆ ให้ชม และหลังจากนั้นก็ให้ทหารใหม่กับญาติ ๆ ได้คุยกันส่วนตัวตามอัธยาศัย

วันเยี่ยมญาตินี้จะจัดให้มีทุกวันอาทิตย์ของแต่ละสัปดาห์ ซึ่งเปิดโอกาสให้ญาติของทหารใหม่เข้ามาเยี่ยมได้ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 4 เป็นต้นไป ส่วนการแสดงต่าง ๆ นั้นจะมีเฉพาะวันเยี่ยมญาติวันแรกเพียงวันเดียว ส่วนในสัปดาห์ต่อไปเป็นการเยี่ยมตามธรรมดาเป็นส่วนตัวกันเองเท่านั้น

ในช่วงสัปดาห์ที่ 5 นั้น ก็จะมีการเลิกใช้ธงประจำหมวด โดยเปลี่ยนมาเป็นธงของหน่วยฝึก (กองร้อยฝึก) มาให้แทน โดยมีเพียงธงเดียวต่อทหารใหม่ทุกคน เพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียวกันทั้งหมด จากที่เคยแข่งขันกันในแต่ละหมวดมาเป็นร่วมแรงร่วมใจกันทำการฝึกเพื่อเตรียมตัวที่จะได้รับการตรวจสอบทหารใหม่ในสัปดาห์ที่ 8 โดยการฝึกในช่วงสัปดาห์ที่ 5-6 นี้ ก็จะเน้นการฝึกร่วมกันและความสามัคคีมากยิ่งขึ้น แต่ตารางการฝึกก็จะยังเหมือนสัปดาห์ก่อน ๆ เช่นเดิม

ส่วนในช่วงสัปดาห์ที่ 7 นั้นจะเป็นช่วงการเตรียมตัวเพื่อการตรวจสอบ ใน สัปดาห์ต่อไป ดังนั้น ในสัปดาห์นี้ก็จะเน้นการฝึกในลักษณะต่าง ๆ รวมทั้งการฟิตร่างกายให้ สมบูรณ์อยู่เสมอโดยจะเป็นช่วงที่ทำการฝึกที่เข้มข้นที่สุดและจะได้รับการที่แจ้งการปฏิบัติตัว ต่าง ๆ ว่าจะทำอะไรและอย่างไรบ้างในวันตรวจสอบทหารใหม่

หัวข้อที่ 3 หัวงการตรวจสอบ (สัปดาห์ที่ 8)

ในหัวข้อที่ 3 ของการฝึกทหารใหม่นี้ คือหัวงการตรวจสอบ 1 สัปดาห์ คือ สัปดาห์ที่ 8 โดยมีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อประเมินผลการฝึกของทหารใหม่ ในหัวงที่ผ่านมา ว่าได้ผลมาตรฐาน ที่ทางราชการกำหนดไว้หรือไม่ โดยยึดถือคู่มือการฝึกทหารใหม่ของกองพลที่ 1 รักษา พระองค์

2. เพื่อมีความมั่นใจได้ว่าทหารใหม่ได้มีความสามารถในด้านการเป็นทหาร และพร้อมที่จะปฏิบัติภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากบังคับบัญชาได้ทันที

การตรวจสอบก็จะเป็นการทดสอบความรู้ ความพร้อมเพียง ความตั้งใจ ความชำนาญในการใช้อาวุธ และความสมบูรณ์แข็งแรงของร่างกาย ว่าหลังจากที่ฝึกมาเป็น เวลา 7 สัปดาห์แล้วทหารใหม่มีการรับวิชาการและความชำนาญต่าง ๆ เข้าไปมากน้อยแค่ไหน โดยที่ถ้าหน่วยใดมีคะแนนรวมมากกว่าก็จะชนะไป

ในการตรวจสอบทหารใหม่นี้ไม่ใช่จะทำให้มีการแข่งขันกันระหว่างแต่ละ กองพันเพื่อให้เกิดการชิงดีชิงเด่นกัน แต่เป็นการเพิ่มแรงจูงใจแก่ผู้ฝึกทหารใหม่ ทหารใหม่ และผู้เกี่ยวข้องในการฝึกทหารทุกคนให้ทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้ดีที่สุด

และเมื่อทำการตรวจสอบทหารใหม่ซึ่งถือว่าเป็นช่วงสุดท้ายในการฝึกทหาร ใหม่เสร็จแล้ว ทางหน่วยก็จะอนุญาตให้ทหารใหม่กลับบ้านไปพักผ่อนได้ประมาณ 10 วัน ก่อนที่จะกลับมารับราชการเป็นทหารเกณฑ์ในกองร้อยต่อไป

หลังจากที่ทหารได้ไปพักผ่อนที่บ้านตามระยะเวลาที่ผู้บังคับบัญชากำหนดไว้ แล้วก็ต้องกลับเข้ากองร้อยตามวันที่กำหนดไว้ให้ทันเวลา ถ้าไม่ทันเวลาก็จะได้รับโทษหรือ ถ้าหนักก็จะได้รับการติดตามเพื่อนำกลับมาเข้าหน่วยเช่นเดิม

ชีวิตภายหลังการฝึกทหารใหม่ (ประมาณสัปดาห์ที่ 11 จนกระทั่งใกล้ปลดประจำการ)

เมื่อเข้ากองร้อยแล้วแต่ละคนก็จะอยู่ตามกองร้อยของตนตามที่ทางหน่วยได้จัดให้แล้วแต่ว่าใครจะได้ยกองร้อยใด โดยการแบ่งทหารเข้าแต่ละกองร้อยนี้ก็จะดูจากลักษณะเฉพาะของแต่ละคนด้วยว่าเหมาะกับกองร้อยใดเนื่องจากแต่ละกองร้อยก็มีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไป บางกองร้อยก็ต้องใช้บุคคลที่เข้มแข็งมากกว่า เนื่องจากเป็นกองร้อยที่ทำการรบโดยเฉพาะ ดังนั้น ถ้าใครที่มีร่างกายอ่อนแอหรือมีโรคประจำตัวแล้ว ส่วนใหญ่ก็จะไม่ได้ถูกจัดให้อยู่ในกองร้อยเหล่านั้น หรือบางคนมีความสามารถพิเศษบางอย่าง เช่น เคยเป็นช่างก็จะถูกจัดให้อยู่ในกองร้อยที่มีความต้องการทางด้านช่างเป็นพิเศษหรืออาชีพต่าง ๆ ที่เหมาะสมไปตามแต่ละกองร้อยก็จะถูกจัดให้อยู่ในที่นั้น นอกจากนั้นการแบ่งกำลังพลยังดูที่การศึกษาของทหารด้วย เช่น ผลัดนี้มีผู้จบปริญญาตรี 5 คน ก็จะถูกแบ่งไปตามกองร้อยละ 1 คน เพื่อให้มียอดกำลังพลเท่า ๆ กัน เนื่องจากผู้ที่จบปริญญาตรีนี้จะอยู่ในกองประจำการเพียง 1 ปี ถ้านำมาอยู่กองร้อยเดียวกันเมื่อปลดไปแล้วยอดกำลังพลก็จะน้อยกว่ากองร้อยอื่น ก็จะเกิดความไม่พร้อมรบขึ้น เหตุผลอีกอย่างที่ใช้พิจารณาการแบ่งทหารในแต่ละกองก็คือการนับถือศาสนา บางศาสนาอาจมีข้อห้ามบางเรื่อง เช่น การรับประทานอาหาร การปฏิบัติตัว ดังนั้น อาจจะทำให้ไม่สะดวกในการอยู่ในบางกองร้อยที่ต้องทำการพร้อมรบอยู่เสมอ

ชีวิตประจำวันในกองร้อยก็จะเปลี่ยนไปจากที่เคยอยู่ในกองร้อยฝึกคือ ความเข้มงวดในการกำหนดเวลา และความเร่งรีบที่จะเปลี่ยนพฤติกรรมจะน้อยลง ตื่นขึ้นมาจะมีเวลาทำธุระส่วนตัวมากขึ้น จากนั้นก็จะออกกำลังกายบ้าง มีเวลาอาบน้ำแต่งตัวมากขึ้น

และเมื่อถึงเวลา 7.00 น. ก็จะเดินแถวกันไปรับประทานอาหารเช้า โดยไม่ต้องมีระเบียบมากมาย เช่น ไม่ต้องเกาะฉาก กินจาก เหมือน 2 เดือนแรกที่อยู่กับร้อยฝึก จากนั้น เมื่อรับประทานอาหารเช้าก็จะกลับเข้ากองร้อยเดินเข้าแถวไปเคารพธงชาติตอน 8 โมง จากนั้นก็จะได้รับการชี้แจงจากผู้บังคับบัญชาในเรื่องต่าง ๆ จากนั้นก็จะแยกไปปฏิบัติงานต่าง ๆ เช่น การฝึก การทำความสะอาดอาคาร และการพัฒนาเขตสุขภาพิบาลต่าง ๆ

หลังจากเข้ากองร้อยแล้วประมาณ 1 เดือน ก็จะพาทหารไปฝึกในป่าประมาณ 10 วัน โดยจะมีผู้บังคับบัญชาที่เกี่ยวข้องไปดูแลการฝึกด้วย ในช่วงนี้ก็จะเป็นการฝึกในป่าเพื่อเตรียมไว้สำหรับสภาพจริงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา และเป็นการเพิ่มความสามัคคีของทหาร เนื่องจากการฝึกในป่าจะลำบากกว่าฝึกที่หน่วย ทั้งด้านสถานที่นอน ที่กิน และเครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ทุกคนช่วยเหลือกันมากกว่าในการฝึกปกติ

เนื่องจากภาวะปกติในปัจจุบันนั้น หน่วยทหารก็จะเกณฑ์กำลังให้เกิดความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ และขีดความสามารถในการรบ นอกจากนั้นก็จะพัฒนาในด้านคุณภาพชีวิตให้แก่ทหาร เช่น ให้โอกาสในการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อขยายการศึกษาของทหารเกณฑ์ให้สูงขึ้น หรือ ส่งทหารไปฝึกวิชาชีพที่ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงาน เป็นต้น

ในระหว่างที่เป็นทหารเกณฑ์ นอกจากการฝึกทางด้านการรบ การใช้อาวุธ และการพัฒนาในด้านต่าง ๆ แล้ว ทางหน่วยก็ยังจัดกิจกรรมสันทนาการต่าง ๆ ให้แก่ทหารด้วย เช่น มีการแข่งกีฬาระหว่างกองร้อย โดยใช้เวลาในช่วงเย็นหลังเสร็จภารกิจต่าง ๆ แล้ว ซึ่งการเล่นกีฬานี้ นอกจากได้รับความสนุกสนานรื่นเริงแล้ว ยังได้รับการฝึกฝนการเป็นผู้นำไปด้วยในตัว การเล่นกีฬากลางแจ้งนอกจากจะเป็นการปลูกฝังความเยือกเย็น สุขุม ความอดทน กล้าหาญ และการเชื่อและพึ่งตนเองแล้ว ยังเป็นการสอนให้คนรู้จักว่าการร่วมแรงร่วมใจของหมู่คณะนั้น ยังผลสำเร็จได้ดีกว่าการกระทำเพียงลำพังคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ

ส่วนงานสังสรรค์ต่างก็จะจัดประมาณช่วงปลายเดือนเมษายน และ ปลายเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นการเลี้ยงอำลาทหารเกณฑ์ที่จะปลดในแต่ละรุ่น แต่ละผลัด โดยจะมีงานรื่นเริงมีดนตรี และการรับประทานอาหารร่วมกัน ส่วนในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันสงกรานต์ หรือวันลอยกระทงก็จะมีการรื่นเริงเช่นกัน

ทางด้านการศึกษาในแต่ละเดือนก็จะมีพิธีเจริญวิทยากร หรือนิมนต์พระสงฆ์เพื่อมาอบรมศีลธรรมให้แก่ทหาร เพื่อให้ทหารได้เข้าใจในหลักธรรมทางศาสนา และมีจิตใจที่สงบ สบายใจมากยิ่งขึ้น ส่วนในวันสำคัญทางพุทธศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา ก็จะจัดพิธีไปเวียนเทียน และมีการพัฒนาวัด

นอกจากนั้นแล้วยังมีนโยบายให้ทหารกองประจำการได้เก็บออมเดือนละไม่ต่ำกว่า 500 บาท จากเงินเดือนทั้งหมดที่ได้รับ โดยนำชื่อเข้าบัญชีไว้ที่ธนาคาร และรับดอกเบี้ยสะสมเงินไปเรื่อย ๆ โดยเมื่อปลดประจำการแล้ว ก็จะคืนสมุดบัญชีให้ทหารเพื่อนำเงินที่สะสมไว้ตลอดที่รับราชการนั้นไปใช้สอย หรือเป็นทุนรอนหลังจากปลดแล้ว นอกเหนือจากนั้นยังเป็นการสอนและฝึกให้ทหารรู้จักการเก็บออมไว้ใช้เมื่อเวลาจำเป็นอีกด้วย ซึ่งจะเห็นจากการสอบถามแล้วก่อนที่จะเข้ามาเป็นทหารนั้นส่วนใหญ่ไม่มีเงินออมในแต่ละเดือน เนื่องจากใช้หมด หรือในบางรายต้องใช้จ่ายในครอบครัวจนไม่มีเหลือเก็บ

สิ่งที่สำคัญที่จะทำให้ทหารทำหน้าที่ของตนให้ก่อประโยชน์ และวัตถุประสงค์สูงสุดนั้น บุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิกขององค์การทหารจะต้องมีลักษณะหลาย ๆ อย่าง ที่เอื้ออำนวยต่อหน้าที่และความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย ลักษณะต่าง ๆ ที่ว่านั้นได้แก่ การเคารพในระบบอาวุโสอย่างเคร่งครัด ความเชื่อมั่นในตนเอง ความอดทน ความมีระเบียบวินัย ความสามัคคีและความกล้าหาญ เป็นต้น ดังนั้น จึงต้องมีการอบรม และถ่ายทอดสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เข้าไปในจิตใจและพฤติกรรมของทหารให้มากที่สุดตลอดเวลาที่รับราชการ รวมทั้งกล่าวถึงเหตุและผลว่าสิ่งเหล่านี้มีความสำคัญเช่นไรต่อลักษณะของความเป็นทหาร เพื่อให้สมาชิกใหม่ปฏิบัติตนให้เป็นนิสัยจนมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมกับการเป็นทหารอย่างแท้จริง

- การถ่ายทอดความเคารพในระบบอาวุโสให้แก่ทหารเกณฑ์นั้น นอกจากจะปลูกฝังความรู้สึกที่นอบน้อมและให้เกียรติบุคคลอื่นแล้ว ยังปลูกฝังความเคารพในสายการบังคับบัญชา ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งในระบบราชการ บางครั้งความเป็นประชาธิปไตยหรือการโอนอ่อนผ่อนตามเกินไปในบางสถานการณ์ก็อาจจะไม่ก่อให้เกิดผลดีอะไร เช่น ใน

กรณีที่เกิดสงคราม หรือวิกฤติการณ์ต่าง ๆ การรับฟังคำสั่งที่รวดเร็วและเด็ดขาดโดยไม่มี การโต้แย้งใด ๆ เพื่อให้ผู้รับคำสั่งปฏิบัติตามอย่างทันห่วงที่โดยไม่มีคำสั่งเลนั้น เป็นสิ่ง จำเป็นอย่างมาก ดังนั้น การอบรมให้ทหารเกณฑ์เข้าใจในระบบอาวุโสจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ แม้แต่ในสถานการณ์ของทหารเกณฑ์ด้วยกันก็ยังมีระบบอาวุโส โดยใครเข้ามาฝึกทหารใหม่ ก่อนก็จะเป็นรุ่นพี่ของผู้มาทีหลังและจะเรียกพี่เรียกน้องกัน

- การสอนให้ทหารมีความเชื่อมั่นในหลาย ๆ ประการ เพื่อปลูกจิตสำนึกของ ความเป็นนักสู้ ไม่ว่าจะเป็นความเชื่อมั่นในตัวเอง ความเชื่อมั่นในกองทัพ ความเชื่อมั่นใน ตัวผู้บังคับบัญชา ความเชื่อมั่นในประเทศชาติ และความเชื่อมั่นในนโยบายของกองทัพ (หลวงวิศิษฏ์ยุทธศาสตร์ และ ดำเกิง อภิชาติบุตร, 2507 : 110)

ในการทำงานหรือกิจการใด ๆ ให้ได้บรรลุผลด้วยดีนั้น ความเชื่อมั่นใน ตัวเองของผู้กระทำเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ถ้าไม่มีความมั่นใจแล้ว กำลังใจที่จะฝ่าฟันอุปสรรค ให้ไปถึงความสำเร็จนั้นก็ลดน้อยถอยลงไปเรื่อย ๆ แต่ถ้าตนเองมีความเชื่อมั่นว่าทำได้ใน ชั้นแรกแล้ว ชั้นต่อไปก็จะตามมาได้ไม่ยาก ดังนั้น จึงต้องปลูกฝังให้ทหารมีความเชื่อมั่นใน ตนเองให้มากที่สุดว่าสามารถดำรงตนอยู่ในระเบียบวินัยของทหารได้ และมีความสามารถที่ จะทำหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างดีในทุกสถานการณ์ โดยสิ่งที่จะทำให้ความเชื่อมั่นใน ตัวเองเกิดขึ้นแก่ทหารนั้นได้ก็จะต้องให้พวกเขาเห็นคุณค่าของตนเองว่ามีความหมายต่อ ประเทศชาติอย่างไรบ้าง โดยผู้ฝึกและครูฝึกจะกล่าวถึงความจำเป็นในการที่ต้องมีทหาร- เกณฑ์ไว้ในกองทัพ ว่าถ้ามีข้าศึกศัตรูเข้ามารุกรานประเทศแล้ว บุคคลเหล่านี้ก็จะทำหน้าที่ ปกป้องรักษาเอกราชของชาติไว้ให้ปลอดภัยได้ทันห่วงที่ นอกจากนั้น การจำชื่อทหารใหม่ให้ ได้ แล้วเรียกชื่อเขาไปด้วยเมื่อออกคำสั่งให้แต่ละคนทำอะไร ก็จะช่วยให้ทหารใหม่แต่ละ คนมีความรู้สึกเคารพและเห็นความสำคัญของตน อีกทั้งยังเป็นการทำให้ทหารแต่ละคนเห็น และรู้สึกว่าเขาได้รับการเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชา เป็นอย่างดียิ่งด้วย

การสร้างความเชื่อมั่นต่อกองทัพนั้น เป็นหน้าที่ของผู้ฝึกที่จะต้องสอนหรือ เล่าประวัติศาสตร์การรบของหน่วยซึ่งทหารสังกัดอยู่ว่ามีความเป็นมาและมีความสำคัญ

อย่างไรบ้าง เพื่อให้ทหารใหม่ได้เห็นความสำคัญของหน่วยและเกิดความเชื่อมั่นในหน่วยที่เขาสังกัดอยู่ว่าจะสร้างประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม และไม่ทำให้พวกเขาเสียเวลาเปล่า

การสร้าง ความเชื่อมั่นในตัวผู้บังคับบัญชาหรือผู้นำนั้นมีความสำคัญที่จะนำทหารให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เนื่องจากมีความเคารพนับถือและเชื่อมั่นในตัวผู้นำ Henderson (หลวงวิเศษสุยุทธศาสตร์ และ ดำเกิง อภิชาติบุตร, 2507 : 112) ได้ให้ความเห็นว่า "จริงอยู่ผลของการรบยอมขึ้นอยู่กับจิตใจของทหารในกองทัพ แต่แท้ที่จริงแล้วขึ้นอยู่กับจิตใจของผู้นำที่มากกว่าทหาร" ดังเช่นกรณีของ Lord Roberts ที่เข้ารับตำแหน่งผู้นำในอาฟริกาใต้ หลังจากกองทัพได้สูญเสียกำลังแก่ข้าศึกไปอย่างมากมาย แต่พอ Lord Roberts ได้เข้ารับตำแหน่งแล้ว สถานการณ์รบได้เปลี่ยนแปลงไปทันที กองทัพซึ่งเคยพ่ายแพ้ในการรบหลายครั้งหลายหน บัดนี้กลับทำการรบชนะเรื่อย ๆ ตามลำดับ ทั้งนี้เพราะด้วยการนำทหารอย่างดีเยี่ยมของ Roberts จึงทำให้ขวัญของทหารนั้นดีเยี่ยม สามารถฟันฝ่าอุปสรรคขวากหนามไปได้โดยตลอด เนื่องจากเขามีความรักและเอาใจใส่ทหาร ทำให้ทหารเคารพรักในคนนี้เป็นอย่างมาก และเมื่อเขาขอร้องให้ทหารทำอะไร ทหารก็ทำตามโดยไม่ขัดขืนหรือปฏิเสธเลย

การสร้าง ความเชื่อมั่นต่อประเทศชาตินั้น ผู้ฝึกและครูฝึกจะคอยบอกกล่าวแก่ทหารเกี่ยวกับความเป็นเอกราชของชาติไทยที่มีมาช้านาน เนื่องจากผู้นำทัพและผู้นำประเทศนั้นเป็นบุคคลที่มีความสามารถมาแต่บรรพบุรุษ สามารถรักษาความเป็นชาติมาได้ยาวนานตราบนานทุกวันนี้ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นต่อประเทศชาติ ไม่ให้ทหารนั้นหมดกำลังใจในการเป็นทหาร นอกจากนั้นยังจะเพิ่มความรู้สึกว่าทหารมีความสำคัญกับประชาชนในประเทศมาก ความร่วมมือเป็นสุขที่ปราศจากการรุกรานจากศัตรู หรือภัยอันตรายต่าง ๆ รอบตัวนั้นก็จะมีความคอยเป็นเกราะป้องกันตัวก่อนที่จะเข้ามาทำลายความเป็นชาติ โดยให้พวกเขาเหล่านั้นรู้สึกว่าการที่เข้ามาเป็นทหารนั้นประชาชนทุกคนก็เห็นความสำคัญของอาชีพนั้น และวางใจที่จะให้พวกเขาทำหน้าที่ป้องกันประเทศ

ส่วนการสร้าง ความเชื่อมั่นในแนวนโยบายของกองทัพนั้นหมายความว่าถ้าจะให้ทหารมีจิตใจต่อสู้อย่างเยี่ยมแล้ว จะต้องชี้แจงให้ทหารทราบถึงนโยบายต่าง ๆ ของ

กองทัพว่าเป็นทหารเพื่ออะไร มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร เช่น เพื่อปกป้องเอกราช เสรีภาพ อุดมภาพของประเทศ อันเป็นสิ่งที่หวงแหนนักหนา ไม่ใช่เพื่อทำเพื่อใครคนใดคนหนึ่ง และจะชี้ให้เห็นว่าถ้ากองทัพต้องพ่ายแพ้ แล้วประเทศชาติต้องสูญเสียอะไรบ้าง พลเมืองจะต้องลำบากแค่ไหน ครอบครัวของเขาจะเป็นอย่างไร การเศรษฐกิจ การเมือง ศาสนา เชื้อชาติ ฯลฯ จะสูญเสียมากน้อยเพียงใด

จะเห็นว่าทางผู้ฝึก รวมทั้งผู้บังคับบัญชาทุกคนพยายามสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ทหารใหม่ในทุก ๆ ด้าน เพราะถ้ามีความเชื่อมั่นเหล่านี้แล้ว ความกล้าหาญมีจิตใจที่จะต่อสู้เข้าศึกต่าง ๆ ก็ตามมา

- การฝึกฝนให้ทหารมีความอดทน อดกลั้นต่อสิ่งต่าง ๆ ก็มีความจำเป็นมากเช่นกัน ถ้าไม่มีสิ่งเหล่านี้อยู่ในตัวแล้ว ก็ไม่อาจจะปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จลุล่วงได้ เนื่องจากทหารเป็นอาชีพที่ต้องเสียสละเพื่อส่วนรวม ต้องลำบาก และในยามคับขันก็ต้องอดทน อดกลั้นต่อความหิว ความเหนื่อย ความร้อน และความเจ็บปวดให้ได้มากที่สุด ดังนั้น ในการฝึกทหารใหม่ การฝึกความอดทนจึงเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยครูฝึกจะสร้างความกดดันในเรื่องต่าง ๆ ซึ่งนอกจากจะให้เกิดความมีระเบียบวินัยแล้วก็ยังเป็นการสร้างความอดทนให้แก่ทหารใหม่เกือบจะทุก ๆ ขั้นตอนของการฝึก เช่น ในการฝึกหรือออกแรงกำลังต่าง ๆ นอกจากจะทำให้ทหารมีร่างกายที่แข็งแรงแล้วยังฝึกความอดทนต่อความเหนื่อย ความร้อน และความหิวอีกด้วย การได้รับคำตุด่า ว่ากล่าวจากครูฝึก หรือการถูกทำโทษในรูปแบบต่าง ๆ ก็ยังฝึกความอดทนที่ยังไม่เคยได้สัมผัสมาก่อน จากที่บางคนอาจจะอยู่ในครอบครัวที่ถูกเลี้ยงดูมาดี ไม่เคยพบความลำบาก ไม่เคยถูกขัดใจ หรือได้ยินคำพูดห้วน ๆ แบบนี้มาก่อน โดยแรก ๆ ก็จะมีอาการอึดอัด กอดตัน และเครียด แต่หลัง ๆ ก็จะสามารถปรับตัวได้ และปฏิบัติตัวได้เหมือนคนอื่น ๆ เช่นกัน การสอนให้ทหารรู้จักอดทนเวลาอยู่ในระเบียบวินัยนั้น ทำให้ทหารเหล่านั้นรู้จักควบคุมตนเองได้เป็นอย่างดี เช่นในเวลาอยู่ในระเบียบแถวพวกเขาไม่สามารถที่จะเอามือของตนไปจับโน่นจับนี่ เกาตามที่แตกต่างกัน ๆ ของร่างกายหรือสอดส่องสายตาและหันไปมองสิ่งรอบ ๆ ตัวได้เลย

- การปลูกฝังให้ทหารใหม่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับความมีวินัยของทหารมีคำกล่าวที่ว่า "กองทัพที่มีวินัยเลวย่อมแสดงถึงความอ่อนแอออกมา และย่อมมีอันตรายแก่ฝูงชนเป็นธรรมดา เพราะว่าวินัยเท่านั้นที่จะดัดแปลงฝูงชนให้เป็นกองทัพได้ ตรงกันข้ามกองทัพที่มีวินัยดีย่อมไม่เกรงขามต่ออันตรายที่ปรากฏเฉพาะหน้า โดยเหตุนี้การฝึกวินัยจึงมีความจำเป็นแก่กองทัพ" (หลวงวิศิษฏ์ยุทธศาสตร์ และ ดำเกิง อภิชาติบุตร, 2507 : 50) ด้วยเหตุที่ว่าวัตถุประสงค์อันแท้จริงของวินัยก็คือการรวมบุคคลแต่ละคนทั้งหลายเข้าเป็นกลุ่มก้อนหรือเป็นหน่วยเดียวกัน (A group of individuals works as one unit, one end under one will) ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาจึงให้ความสำคัญกับการฝึกวินัยเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะตั้งแต่เริ่มเข้ามาเป็นทหารใหม่ การขัดเกลาให้ทหารซึมซับวินัยเข้าไป ในชีวิตประจำวันตั้งแต่ตื่นนอนจนถึงเข้านอน วินัยนั้นจะต้องมีอยู่ตลอดเวลา ตั้งแต่เริ่มเข้าเป็นทหารใหม่ ผู้บังคับบัญชาก็จะเริ่มฝึกให้อยู่ในวินัย โดยให้ทหารใหม่เข้าใจวัตถุประสงค์และความสำคัญของวินัยเสียแต่แรก ทหารก็จะไม่ฝ่าฝืนวินัยหรือเกิดการต่อต้านต่อระเบียบวินัย และถ้าทหารมีวินัยดีแล้วหากจะมีทหารคนใดทำผิดเกิดขึ้น คนอื่นจะแสดงความไม่พอใจต่อการขาดวินัยของทหารผู้นั้นทันที

เมื่อทราบวัตถุประสงค์ของความจำเป็นที่ทหารต้องมีวินัยแล้ว การเริ่มต้นชีวิตทหารในรูปแบบต่าง ๆ ก็ต้องมีวินัยเข้าไปเกี่ยวข้องมากมายทุกครั้ง ไม่ว่าจะการตื่นนอนและจัดการภารกิจส่วนตัวก็จะต้องอยู่ในวินัยของการกำหนดเวลา โดยให้ปฏิบัติให้เสร็จภายในเวลาที่กำหนดไว้ให้ได้ การรับประทานอาหาร การเข้าแถว เดินแถว การฝึกในรูปแบบต่าง ๆ จนกระทั่งเข้านอนนั้นจะต้องมีระเบียบวินัยเข้ามากำหนดเวลาและกำหนดพฤติกรรม โดยให้ดำเนินไปในลักษณะที่ถูกตามกฎระเบียบอยู่เสมอ โดยในระยะแรก ๆ ทหารใหม่เหล่านั้นอาจไม่สามารถปรับตัวกับชีวิตที่ต้องอยู่ในกฎระเบียบและอยู่ในกรอบของวินัยตลอดเวลา บางคนอาจเคยมีชีวิตที่เป็นอิสระมาตั้งแต่เด็ก เมื่อเจอสภาพแบบทหารนี้ก็จะเกิดความรู้สึกเครียด กัดดัน และอาจจะพยายามหนีทหาร แต่เนื่องจากผู้บังคับบัญชาทุกคนรู้ถึงความรูสึกนี้เป็นอย่างดี ในระยะแรก ๆ ของการเข้ามาเป็นทหารใหม่นั้น การใช้ระเบียบวินัยอาจจะยังไม่นำมาเกี่ยวข้องมากมาย แต่จะค่อย ๆ สอน อบรม และเพิ่มความเข้มงวด

เข้าไปเรื่อย ๆ ตามระยะเวลาของการฝึกทหารใหม่ เพื่อให้ทหารใหม่สามารถปรับตัวได้โดยมีความตึงเครียดน้อยที่สุด โดยผู้บังคับบัญชาจะทราบว่าจะระบบวินัยที่ดีที่สุดนั้น คือความสามารถควบคุมตัวเองได้ (self-control) ดังนั้น การทำให้ทหารที่เพิ่งจะเริ่มเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่สามารถอยู่ในกฎระเบียบขององค์การได้ ก็ต้องให้พวกเขารู้จักควบคุมตนเองให้ได้เสียก่อน โดยการปฏิบัติแบบค่อยเป็นค่อยไป เพราะการให้กฎระเบียบที่เด็ดขาด ควบคุมทหารใหม่นั้นนอกจากจะไม่มีผลดีอะไรแล้วอาจทำให้ทหารคิดที่จะหนีก็ได้ โดยผู้ฝึกและครูฝึกจะรับรู้และทำความเข้าใจกับทหารที่มีพื้นเพทางด้านต่าง ๆ ว่าไม่ได้มีความรู้และสติปัญญาเหมือนกันทุกคน ไม่ได้ฉลาดเหมือนกันหมด ดังนั้น การเข้ามาเป็นทหารใหม่ ๆ จึงต้องใช้การควบคุมด้วยความอ่อนนุ่มนวลอย่างที่สุด

เนื่องจากวินัยเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นแก่ทหารมากกว่ากลุ่มอาชีพอื่นใดในโลก กองทัพที่มีสมรรถภาพดีจะต้องมีวินัยดี และวินัยของกลุ่มคนจะเกิดขึ้นได้ก็จากวินัยของแต่ละบุคคลที่พร้อมใจกันทำตามหน้าที่ที่มีอยู่ ดังนั้น การสอนให้ทหารใหม่มีวินัยในตัวเองนั้น ผู้บังคับบัญชาจะระลึกไว้เสมอว่า “วินัยไม่ใช่เกิดขึ้นด้วยการลงโทษในการที่ได้กระทำผิดไปแล้ว แต่วินัยควรเกิดจากการกระทำให้บุคคล (ทหาร) แต่ละคนทำสิ่งที่ถูกต้อง” และถ้าทหารคนใดได้ถูกบีบบังคับ บังคับให้ทำในสิ่งที่ไม่สามารถทำได้ เขาก็จะฝ่าฝืนคำสั่งนั้น ผู้บังคับบัญชาจึงต้องให้ความมีวินัยนั้นฝังอยู่ในตัวของทหารใหม่โดยเป็นนิสัย เป็นสัญชาตญาณที่ให้ทหารทุกคนทำการฝึกและปฏิบัติตามวินัยที่มีอย่างเคยชินมากกว่าที่จะให้ทหารทำไปเพราะกลัวถูกลงโทษ ผู้บังคับบัญชาจะทราบว่าทหารทุกคนไม่ใช่จะมีสติปัญญาความคิดเท่าเทียมกัน แต่ละคนจะมีความเหลื่อมล้ำกันในทุก ๆ ด้าน ฉะนั้น การสอนในเรื่องต่าง ๆ ก็จะต้องทำเป็นขั้นตอนให้ทหารเข้าใจโดยแจ่มแจ้งและชัดเจน และสามารถกระทำตนให้อยู่ในระเบียบวินัยได้โดยไม่ต่อต้าน จะเห็นว่าวินัยเป็นเรื่องที่ผู้บังคับบัญชาเข้มงวดกวดขันให้ทหารใหม่มีสิ่งนั้นอยู่ในตัวตลอดเวลา โดยกองทัพจะพอใจที่จะเห็นทหารมีวินัยที่ดีมากกว่าที่จะเห็นบุคคลในกองทัพมีสติปัญญาหรือการศึกษาสูงแต่ไร้วินัย เนื่องจากกองทัพที่มีทหารอยู่ในวินัยดี แม้ว่าทหารในกองทัพนั้นจะมีความรู้เพียงใดก็สามารถจะเอาชนะแก่กองทัพที่

มีทหารที่ได้รับการศึกษาสูงแต่ไร้วินัยได้ ดังนั้น ทางผู้ฝึกและครูฝึกก็จะพยายามปลูกฝังให้ทหารใหม่เชื่อฟังคำสั่ง และอยู่ในระเบียบวินัยโดยฝังเป็นสัญชาตญาณเข้าไปในตัวทหารให้มากที่สุด

- การปลูกฝังความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหน่วยทหารนั้น ผู้บังคับบัญชาจะจูงใจและชักนำให้ทหารแต่ละคนรู้สึกว่าเขาคือคนสำคัญคนหนึ่งของหน่วย ซึ่งแต่ละคนจะต้องทำหน้าที่ของตนอย่างเต็มกำลัง เพื่อให้บรรลุผลของส่วนรวม โดยทำให้ทหารแต่ละคนมีความรู้สึกนับถือตนเอง (self-respect) เชื่อตนเอง (self confidence) และบังคับตนเอง (self discipline) ได้ โดยถ้าคนเรามีสิ่งเหล่านี้ในตัวแล้ว เขาก็จะรู้สึกภูมิใจ และเห็นความสำคัญของตัวเอง จากนั้นเขาก็จะเกิดความรู้สึกว่าตนเองก็มีค่า มีความสามารถที่จะทำหน้าที่เพื่อส่วนรวม เพื่อครอบครัวข้างได้เป็นอย่างดี

ในหน่วยหนึ่ง ๆ ย่อมมีบุคคลภายในหน่วยนั้น ๆ แตกต่างกันไปตามลักษณะเฉพาะของแต่ละคนทั้งความแตกต่างทางด้านร่างกาย และความแตกต่างทางด้านจิตใจ กล่าวคือ มีทั้งคนอ้วนคนผอม คนสูงคนเตี้ย คนดำคนขาว คนขยันคนขี้เกียจ คนสะอาดคนสกปรก คนดีคนชั่ว คนฉลาดและคนโง่ เป็นต้น ดังนั้น ในการกระทำให้บุคคลเหล่านี้จะเป็นทหารภายในหน่วยเดียวหรือกองทัพเดียวกันนั้นก็ต้องมีมาตรฐานเดียวกัน ที่จะคอยควบคุมพฤติกรรมของพวกเขาเหล่านั้นให้ดำเนินไปตามวิถีทางที่กำหนดไว้ เพื่อให้ทหารเหล่านี้รวมเป็นหนึ่งเดียวกันทั้งสิ้น โดยผู้บังคับบัญชาจะให้ทหารใหม่เรียนรู้ว่าความเป็นหนึ่งเดียว หรือความสามัคคีนั้นทำให้งานที่คิดว่าหนักนั้นเบาลงได้

การปลูกฝังความสามัคคีและความรักหมู่คณะนั้นขั้นแรกก็จะให้ทหารได้รักหน่วยที่ตนได้สังกัดอยู่เสียก่อน โดยผู้ฝึกหรือครูฝึกจะชี้แจงถึงประวัติความเป็นมาและประวัติศาสตร์การรบที่ดีเด่นของหน่วย ว่ามีภารกิจอะไรที่มีความสำคัญต่อกองทัพและประเทศบ้าง การชี้แจงนี้จะช่วยให้ทหารใหม่ยึดเหนี่ยวและเกิดความรู้สึกภูมิใจว่าหน่วยที่เขาสังกัดอยู่นั้นมีความสำคัญต่อส่วนรวมมากเพียงใด จะทำให้ทหารเกิดความรักหน่วยพร้อมที่จะทำหน้าที่เพื่อให้หน่วยของเขามีคุณค่ามากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นธรรมดาของมนุษย์ทุกคนที่ชอบ

อยู่ในหมู่คนที่มีความดีมีชื่อเสียง เก่งในทางใดทางหนึ่งหรือหลายทาง เพราะการเป็นสมาชิกของหมู่คณะดี ๆ เช่นนี้ ทำให้เขาภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงานนั้น

ขั้นต่อไปหลังจากทำให้เกิดความรักหน่วยแล้วก็จะต้องรักเพื่อนพ้อง โดยจะชี้แจงว่าการเป็นทหารถ้าไม่มีความสามัคคีในหน่วยหรือในกองทัพแล้ว หน้าที่และอาชีพของทหารก็ไม่มีความหมาย ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาก็จะปลูกฝังให้ทหารเหล่านี้เกิดความสามัคคีกัน โดยการให้กินนอนและทำภารกิจร่วมกันเสมอ เพื่อให้เกิดความรู้สึกเท่าเทียมกัน ไม่มีใครได้เปรียบหรือเสียเปรียบกว่าใคร ไม่มีเรื่องชนชั้นเข้ามาเกี่ยวข้อง และเพื่อทหารเกิดความรู้สึกเท่าเทียมกันแล้ว ความรู้สึกของความเป็นพวกเดียวกันก็จะตามมาโดยง่าย

ในการฝึกก็เช่นกันเพื่อให้ทหารมีความเป็นหนึ่งเดียวนั้น ก็จะให้ทหารช่วยเหลือกันตลอดเวลา ในการทดสอบกำลังกายและกำลังใจที่มีภายในวงรอบการฝึก 2 เดือนนั้น หลังจากอาทิตย์แรกของการเข้ามาเป็นทหารใหม่แล้ว ก็จะมีการให้ทหารรับธงประจำหมวดโดยสีของธงจะต่างกันไป คือ มีสีแดง สีเหลือง สีน้ำเงิน และสีฟ้า การให้แต่ละหมวด (4 หมวด) รับธงไป เพื่อปลูกฝังในความเป็นหมวด ความรักหมวดของตน ว่าขณะนั้นตนมีกลุ่มของตัวเองที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกันทำการฝึก และปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ ให้เกิดคุณค่าขึ้นแก่หมวดของตน ก่อนที่จะสร้างความรู้สึกของความเป็นส่วนหนึ่งของกองร้อย กองพัน และกองทัพต่อไป นอกจากนั้นการฝึกอย่างหนักและเข้มข้นตามช่วงเวลาที่ผู้ฝึกกำหนดนั้นก็พยายามฝึกให้ทหารออกกำลังไม่ว่าจะเป็นการวิ่ง ดันพื้น ไต่เชือก โหนคาน หรือการฝึกอื่น ๆ ที่หนักกว่าปกติมาก ๆ นั้น ก็จะเป็นการเพิ่มความสามัคคีให้แก่ทหารใหม่เหล่านี้ได้เป็นอย่างดี เพราะการที่คนเราสบายเกินไปก็ไม่สามารถซึมซับหรือรับรู้ความรู้สึกของคนรอบข้างได้มากเท่ากับยามที่ต้องเผชิญกับความลำบาก เช่น ความเหนื่อย หรือความหิวที่สุด ในเวลาเช่นนี้เมื่อต่างคนต่างก็ต้องเผชิญกับสถานการณ์ที่เลวร้ายเหมือน ๆ กัน สิ่งที่พวกเขาจะทำก็คือ การช่วยเหลือกันเพื่อให้กลุ่มของตนไปถึงจุดหมายที่ครูฝึกกำหนดไว้ เช่น ถ้าใครวิ่งไม่ไหวล้มลงก็จะมีเพื่อน ๆ เข้ามา ถึงมาประคองเพื่อให้วิ่งต่อไปถึงจุดหมายได้ในที่สุด หรือการโตนทำโทษด้วยกันเมื่อมีใครคนหนึ่งทำความผิดขึ้นมา เนื่องจากผู้บังคับบัญชาจะสอนว่ากองทัพจะดำรงอยู่ได้ก็จากการรวมตัวและความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวของคนในกอง

ทัพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเวลาสงคราม ความสูญเสียไม่เพียงจะเกิดเฉพาะตัวบุคคล แต่รวมถึงส่วนรวมและประเทศชาติด้วย ดังเช่น การที่จะทำโทษคนเพียงคนเดียวในทุก ๆ ครั้ง ก็เหมือนการสร้างความรู้สึกที่เป็นส่วนตัวที่แยกออกมาของแต่ละคนมากกว่าความเป็นกลุ่มหรือความเป็นหน่วย ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความรู้สึกตัวใครตัวมัน เห็นแก่ตัว หรือชิงดีชิงเด่นของแต่ละคนได้ ดังนั้น ในการฝึกพร้อมกันนั้น ถ้าในขณะที่ใดก็ตามที่ถือว่าเป็นความรับผิดชอบ หรือหน้าที่ของกลุ่มโดยส่วนรวมแล้ว ก็จะต้องมีการลงโทษพร้อมกัน ซึ่งการที่ทหารผ่านอุปสรรคความยากลำบากและการลงโทษพร้อมกันแล้ว จะทำให้พวกเขาเกิดความผูกพันซึ่งกันและกัน รักกัน และจะจดจำช่วงเวลาเหล่านี้ไปตลอด

- การสร้างความกล้าหาญให้มืออยู่ในตัวของทหารนั้น มิใช่แค่เพียงแต่บอกหรือชี้แจงให้ทหารมีความกล้าและลดความกลัวเท่านั้น แต่จะต้องอบรมและสร้างความเชื่อมั่นในตนเองให้เกิดขึ้นในตัวทหารทุกคนให้ได้ เนื่องจาก “ความไม่รู้ต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ เป็นเหตุทำให้คนกลัว” ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาในหน่วยก็จะมีการอบรมให้ทหารทราบในเรื่องต่าง ๆ ให้มากที่สุด เช่น การฝึกและแนะนำการใช้อาวุธและยุทธวิธีต่าง ๆ การติดต่อสื่อสาร การปฐมพยาบาล การข่าวเบื้องต้น เป็นต้น เพราะเมื่อมีการอบรมและฝึกจนชำนาญแล้ว เมื่อเกิดสงครามขึ้น ทหารก็จะมีความกล้าที่จะทำการต่อสู้ เนื่องจากมีความเชื่อมั่นในการรบและการใช้อาวุธมากขึ้นตามระดับความชำนาญที่มีอยู่

นอกจากการอบรมและฝึกทางการรบ เพื่อให้ทหารรู้จักจริงและเกิดความชำนาญแล้ว การสร้างการรู้จักควบคุมสติให้แก่ทหารก็จะทำให้ความกล้าหาญในยามที่ต้องเผชิญเหตุการณ์ต่าง ๆ มีมากขึ้น เพราะแม้แต่คนกล้าหาญที่สุดก็ย่อมที่จะมีความรู้สึกกลัวเกิดขึ้นมาได้ในบางสถานการณ์ แต่ความแตกต่างระหว่างคนกล้ากับคนขลาดอยู่ที่ว่า “ความกลัวของคนกล้านั้นอยู่ในความควบคุมของกำลังใจ คือ มีสติ แต่ความกลัวของคนขลาดนั้นไม่มีการควบคุม คือ ไร้สติ” (หลวงวิเศษฐิติยุทธศาสตร์ และ ดำเกิง อภิชาติบุตร, 2507 : 51) ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาก็จะสร้างกำลังใจของทหารให้มีความเชื่อมั่นโดยที่ชี้แจงว่าผู้บังคับบัญชาและกองทัพจะอยู่ข้าง ๆ กับเขาในทุกสถานการณ์ รวมทั้งการที่สร้างความสามัคคีกันในระหว่างเพื่อนพ้องในหมวดหมู่และหน่วยนั้นก็จะเป็นการเสริมสร้างกำลังใจว่า

แต่ทุกคนจะได้รับการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเสมอไม่ว่าจะในยามใด โดยการสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ทหารนี้ ถึงแม้ว่าในการฝึกทหารใหม่ขณะนี้ยังไม่มีสงครามใหญ่โตเกิดขึ้นที่จะนำทหารเหล่านี้ออกไปรบ แต่ทางหน่วยก็จะต้องปลูกฝังให้ทหารเกิดกำลังใจอยู่ตลอดเวลาเพื่อที่จะสามารถควบคุมสติได้ในยามวิกฤติ เนื่องจากไม่มีใครทราบว่าสงครามจะเกิดขึ้นเมื่อใด และใช้เวลายาวนานแค่ไหน บางครั้งเสียงปืน เสียงระเบิด เสียงเครื่องบิน รวมทั้งระยะเวลาที่นานเกินไปในยามสงครามก็ทำให้ทหารขวัญเสีย และขาดการควบคุมสติลงไปเรื่อย ๆ เพราะเหตุนี้ถ้าได้มีการชี้แจงและปลูกฝังกำลังใจให้เกิดขึ้นในขณะที่เริ่มเข้ามาเป็นทหารใหม่จะทำให้ขวัญและความมั่นใจในเรื่องต่าง ๆ ของทหารมีมากขึ้นเรื่อย ๆ และพวกเขาจะไม่รู้สึกที่ถูกทอดทิ้งหรือขาดการเอาใจใส่ดูแล และจากผู้บังคับบัญชาให้เผชิญเหตุการณ์ต่าง ๆ เพียงลำพัง

การสอนและอบรมให้ทหารเกิดความรู้สึก “ชอบและรักต่องานที่ทำ และประเทศชาติ” ก็จะทำให้ทหารมีความรู้สึกมั่นใจและต้องการที่จะทำหน้าที่ที่มีมืออยู่ที่ดีที่สุดในเกิดความกล้าหาญไม่ย่อท้อและหวาดกลัวต่ออุปสรรคใด ๆ และทำหน้าที่ของตนด้วยความเต็มใจมากกว่าจะคิดว่าถูกบังคับหรือกลัวการถูกลงโทษ มีผู้ให้ความคิดเห็นว่า “ถ้าคนเราเกิดความรักต่อสิ่งใดขึ้นมาแล้ว ความหวงแหนและไม่ต้องการให้ใครมาทำร้ายสิ่งที่เรารักก็จะตามมา” สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เกิดขึ้นแต่เฉพาะบุรุษที่เข้มแข็งและกล้าหาญเท่านั้น แม้แต่สตรีผู้ซึ่งขาดอาจกลายเป็นผู้กล้าหาญขึ้นมาได้ ดังเช่นเมื่อเห็นลูกของตนอยู่ในกองเพลิง แม้จะทราบว่าเป็นไฟนั้นร้อน จะมีอันตรายมากมายเพียงใดก็ตาม ก็ไม่สามารถจะหยุดยั้งพฤติกรรมของแม่ในการเข้าไปช่วยเหลือลูกของตนได้ สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นมาได้ก็เพราะความรักของแม่ที่มีต่อบุตร ดังนั้น ผู้บังคับบัญชาจึงปลูกฝังอบรมให้ทหารเกิดความรักในงานที่เขาทำ รักในประเทศชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์อยู่เสมอ เพราะเมื่อใดที่บุคคลมีจุดหมายและมีความรักเกิดขึ้นแล้ว ชีวิตก็จะสามารถเสียสละเพื่อสิ่งนั้นได้ โดยการรวบรวมนี้จะเป็นการสอดแทรกในช่วง 19.00-21.00 น. ของทุกวัน โดยผู้ฝึกจะปลูกฝังอุดมการณ์ต่าง ๆ เข้าไป เช่นกล่าวถึงความป็นมาของประเทศและวีรกรรมของนักรบไทยในอดีตว่ามีความป็นมา

อย่างไร ทำไม่ถึงต้องมีทหารไว้รับใช้ชาติ ชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ มีความสำคัญเพียงใดและถ้าไร้ซึ่งสิ่งเหล่านี้แล้วประเทศไทยของเราจะเป็นอย่างไร เป็นต้น

เมื่อมีการอบรมในเรื่องเหล่านี้ อยู่เสมอทหารก็จะเห็นความสำคัญของตนเอง และประเทศชาติ เมื่อทำให้ทหารเกิดความรักชาติได้แล้วนั้น ความหวงแหน ความเสียสละ และความกล้าหาญในการที่จะปกป้องประเทศชาติก็จะเข้ามาทดแทน ความกลัวและความหวาดระแวงให้หมดไป

วัฒนธรรมย่อยทางทหาร

ในการดำรงชีวิตร่วมกันของมนุษย์ใด ๆ ก็ตาม การเรียนรู้ที่จะปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามวัฒนธรรมของสังคมนั้น ๆ เป็นสิ่งที่จำเป็นของบุคคลทุกคน เพื่อที่จะได้รับการยอมรับให้สามารถเป็นสมาชิกคนหนึ่งในสังคมนั้นได้ เนื่องจากแต่ละสังคมก็จะมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน แม้แต่คนในประเทศเดียวกันก็ยังมีสังคมย่อย ๆ ที่มีลักษณะการใช้ชีวิต ความเข้าใจในสัญลักษณ์ และการติดต่อสื่อสารที่แตกต่างกันไปตามภูมิสำเนา เชื้อชาติ หรืออาชีพที่พวกเขาเป็นสมาชิกอยู่

องค์กรทหารก็เช่นกันก็มีลักษณะของวัฒนธรรม ซึ่งได้แก่การดำเนินงาน ธรรมเนียมประเพณี การใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน และกฎระเบียบเฉพาะที่แตกต่างไปจากบุคคลในอาชีพอื่นหลาย ๆ ประการ

ดังนั้น การได้รับการอบรมเกี่ยวกับวัฒนธรรมย่อยทางทหารให้แก่ผู้ที่เข้ามาเป็นสมาชิกใหม่จึงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอยู่เสมอ

วัฒนธรรมทางวัสดุ

1. ธงชัยเฉลิมพล

ธงชัยเฉลิมพลเป็นธงที่สำคัญต่อกองทหารทุกเหล่าทัพอย่างสูงสุด ซึ่ง

ประเพณีของทหารใหม่นั้น จะต้องทำพิธีกระทำสัตย์ปฏิญาณต่อธงชัยเฉลิมพลเป็นประจำทุกปี โดยเป็นธงที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงสร้างเพื่อเป็นธงเกียรติยศที่จะโปรดเกล้าฯ ให้รับและใช้สำหรับกองทหารไปราชการสงครามนำไปใช้ในกองทัพ จะมีประเพณีที่สำคัญคือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะเสด็จพระราชดำเนินตรึงหมุดธงชัยเฉลิมพลและบรรจุเส้นพระเจ้า เพื่อทรงพระราชทานธงไว้ประจำกองทหาร ดังนั้น ทหารทุกคนจะต้องแสดงความเคารพต่อธงชัยเฉลิมพล และปกป้องด้วยชีวิต ซึ่งเปรียบเสมือนการรักษาชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ให้ดำรงอยู่สืบไป

2. ตราประจำหน่วย

ในแต่ละหน่วยทหารก็จะมีตราหรือสัญลักษณ์ที่เป็นลักษณะเฉพาะของหน่วยนั้นที่จะต้องชี้แจงให้ทหารได้รับทราบเช่นกัน โดยตราประจำกองพันที่ 2 กรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ฯ คือ ตราราชวัลลภ ซึ่งเป็นตราของกรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ ฯ โดยที่ข้างล่างจะเขียนว่า ร.1 พัน 2 รอ.

3. เหรียญตราที่ได้รับพระราชทาน

- ปี 2454 ได้รับพระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ “ว.ป.ร.” ชั้นที่ 1 (ฝั่งเพชร) ประดับธงชัยเฉลิมพล (ธงตราอุณาโลม)
- ปี 2484 ได้รับพระราชทานเหรียญกล้าหาญประดับธงชัยเฉลิมพล และได้รับสมณนามจากกองทัพบกกว่า “กองพันทหารเสือ” (ธงตราอุณาโลม)
- ปี 2496 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานเหรียญรัตนาภรณ์ (ภ.ป.ร.) ชั้นที่ 1 (ฝั่งเพชร) ประดับธงชัยเฉลิมพล (ธงตราข้าง)

4. เครื่องแบบและเครื่องหมายต่าง ๆ

เครื่องแบบก็เป็นสิ่งที่แสดงถึงอาชีพที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิกอยู่ได้เป็น

อย่างดี เช่น เครื่องแบบของทหาร ก็เป็นสิ่งที่ทำให้คนทั่วไปรู้ว่าบุคคลที่สวมใส่ชุดนั้นอยู่นั้นมี อาชีพและหน้าที่อะไร

การแต่งกายของทหารเกณฑ์ที่ควรจะได้รับทราบและได้สวมใส่ในขณะที่รับ ราชการนั้นคือ ชุดเต็มยศรักษาพระองค์ ชุดครึ่งยศ ชุดพระราชฐานเข้าเวรในวัง ชุด ปฏิบัติงาน ชุดฝึก และชุดกีฬา

นอกเหนือไปจากการแต่งกายหรือเครื่องแบบที่ทหารทุกคนจะต้องทราบ แล้ว เครื่องหมายต่าง ๆ ที่สำคัญ เช่น เครื่องหมายประดับยศ ไม่ว่าจะเป็นแถบ บั้งที่ติดที่ ไหล่หรือเหรียญตราต่าง ๆ รวมทั้งลำดับยศทางทหารนั้นทหารทุกคนก็จำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อ สามารถเข้าใจในระบบอาวุโส และปฏิบัติตัวได้ถูกต้องตามตำแหน่ง และชั้นยศของผู้บังคับ บัญชา โดยจะมีการอบรมเรื่องเหล่านี้จากครูฝึกตั้งแต่เข้ามาเป็นทหารใหม่ ๆ

วัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุ

ส่วนของวัฒนธรรมที่ไม่ใช่วัตถุไม่สามารถจับต้องได้แต่เป็นส่วนหนึ่งที่ทหาร ทุกคนจะต้องเรียนรู้ และปฏิบัติตามเมื่อเข้ามาเป็นสมาชิกแล้วก็คือ ค่านิยมทางทหาร ธรรมเนียมทหาร กฎระเบียบและการลงโทษและพิธีที่สำคัญต่าง ๆ ทางทหาร

1. ค่านิยมทางทหาร

ค่านิยมทางทหารที่ทหารทุกคนยอมรับในการปฏิบัติร่วมกัน ว่าเมื่อเข้า มาเป็นทหารแล้วสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติตัวในระหว่างรับราชการทหารนั้นคือ

- ความสามัคคีกันระหว่างเพื่อนและบุคคลอาชีพเดียวกัน จะเห็นได้ว่า ความสามัคคีนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญมากในอาชีพทหาร เนื่องจากการทำงานภาระ หน้าที่ต่าง ๆ ต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจอย่างมาก ถ้าขาดสิ่งนี้แล้วภารกิจต่าง ๆ ก็ จะ สำเร็จไม่ได้ ดังนั้น ทหารก็จะปลูกฝังสิ่งเหล่านี้ให้แก่ทหารเกณฑ์ตั้งแต่เข้ามารับราชการ

ใหม่ ๆ ให้พวกเขาเกิดความรัก ความผูกพัน และความสามัคคีร่วมกัน ต้องกินข้าวหม้อเดียวกัน ทำอะไรต่าง ๆ ร่วมกัน และเหมือน ๆ กัน เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันและไม่แบ่งแยกความเป็นพวกเดียวกันออกไป

- ความอดทน ซึ่งการทำภารกิจหน้าที่ทางทหารนั้นจะต้องเผชิญกับความยากลำบากเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ ดังนั้น ความอดทนจึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ภารกิจนั้น ๆ สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่วางไว้ได้

- ความขี้บอว เนื่องจากการทำหน้าที่ทางทหารต้องทำภารกิจที่ได้รับมอบหมายให้ได้เร็วที่สุด การขาดความขี้บอวไปเพียงเล็กน้อยก็อาจจะทำให้งานนั้นต้องล้มเหลวได้ในสถานการณ์ที่เร่งด่วน

- ความกล้าหาญในการที่จะฝ่าฟันอันตรายและอุปสรรคต่าง ๆ ให้หมดไปเพื่อความสมบูรณ์ในงานที่ได้รับมอบหมายและเพื่อความสงบสุขของส่วนรวม

- ความเป็นระเบียบเรียบร้อย เนื่องจากภารกิจที่ทำของทหารนั้นเป็นงานระดับชาติ ซึ่งต้องทำเพื่อส่วนรวม ดังนั้น ความละเอียดรอบคอบและความเป็นระเบียบเรียบร้อยจึงเป็นสิ่งที่ไม่ขาดไม่ได้ การสอนให้ทหารมีความเป็นระเบียบเรียบร้อยทั้งด้านงานที่ได้รับมอบหมาย และการใส่ใจในตัวเองตั้งแต่ศีรษะจรดปลายเท้า จึงเป็นการฝึกฝนให้เกิดความละเอียดรอบคอบในทุก ๆ ด้าน และทุก ๆ สภาพที่เผชิญอยู่

- ความมีระเบียบวินัยทางทหารเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ร่วมกันของบุคคลในกองทัพ เพื่อที่จะทำให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวในการปฏิบัติหน้าที่ และก่อให้เกิดความเด็ดขาดในการบังคับบัญชา

- คำพูดที่เด็ดขาดของผู้บังคับบัญชาก็ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญของผู้ใต้บังคับบัญชาที่จะต้องปฏิบัติตามโดยทันที การฝึกให้ทหารเคารพในคำสั่งของผู้บังคับบัญชานั้นเป็นการสอนอบรมในการให้เกียรติผู้อาวุโส และเกิดสัจจาทศานของการปฏิบัติตามคำสั่งโดยทันที เนื่องจากในสถานการณ์ที่ฉุกเฉินนั้นการสั่งเด็ดขาด และไม่ปฏิบัติตามคำสั่งโดยรีบด่วนนั้นอาจก่อให้เกิดผลเสียที่ร้ายแรงตามมา เช่นในยามสงครามทุกวินาทีคือชีวิตและประเทศชาติ การสั่งเลขหรือการรับฟังความคิดเห็นของแต่ละคนนั้นไม่สามารถจะลงมือ

ปฏิบัติได้ทันทั้งในที่ในสถานการณืเช่นนั้น ดังนั้น การตัดสินใจที่เด็ดขาดของผู้นำ และการปฏิบัติตามอย่างทันทั้งที่ของผู้ตามจึงเป็นสิ่งที่ทหารทุกคนจะต้องยอมรับถึงความจำเป็นในข้อนี้

2. ธรรมเนียมทางทหาร

ธรรมเนียมทางทหารที่ได้รับสืบทอดกันมาซึ่งจะต้องฝึกฝนให้สมาชิกใหม่ ได้เรียนรู้และปฏิบัติให้ถูกต้องจนเกิดความเคยชิน และเหมาะสมในแต่ละโอกาสและเวลานั้น ๆ มีมากมายหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นการแต่งกายที่ต้องให้ความเคารพต่อหน่วยและองค์การทหาร โดยทหารทุกคนจะต้องแต่งกายให้เรียบร้อยตามระเบียบ และเหมาะสมกับเวลาในภารกิจนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นชุดฝึก ชุดปฏิบัติงาน หรือชุดกีฬา ต้องมีเครื่องแต่งกายที่ถูกต้องตามระเบียบโดยไม่ขาดตกบกพร่อง รองเท้าต้องขัดทุกครั้งก่อนใส่ หรือแม้แต่เวลาที่ออกจากหน่วยเพื่อลากลับบ้าน โดยระหว่างเดินทางทหารทุกคนก็ต้องใส่เครื่องแบบที่ถูกต้องด้วยเช่นกัน

การพูดจาต้องแทนตัวเองว่า “ผม” หรือเวลาแนะนำตัวต่อหน้าผู้บังคับบัญชาต้องมีคำว่าพลทหารก่อนชื่อและนามสกุลของตนด้วยทุกครั้งและในคำสั่งย้ายก็ต้องมี “ครับ” ทุกครั้งด้วยเช่นกัน โดยทุกประโยคที่ทหารต้องพูดนั้นจะถูกอบรมมาให้พูดตามระเบียบที่ทำกันต่อ ๆ มา เช่น เมื่อถูกลงโทษให้ยัดพื้น (ดันพื้น) ก็จะพูดว่า “ผมพลทหาร.....ขออนุญาตยัดพื้น 10 ครั้งครับ” เมื่อยัดพื้นแล้วก็จะกล่าวว่า “ผมพลทหาร.....ยัดพื้นเสร็จเรียบร้อยแล้วครับ”

การอบรมทหารนั้นจะมีการให้ทหารรู้จักชื่อผู้บังคับบัญชาของตน ทั้งในหน่วยและผู้บังคับบัญชาที่สำคัญของกองทัพ เช่น ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก เป็นต้น

ในการเรียกชื่อผู้บังคับบัญชา นั้น ส่วนใหญ่ก็จะเรียกตามตำแหน่งที่เป็นอยู่ เช่น หมู่ เจ้า ผู้หมวด ผู้กอง ผู้พัน เป็นต้น ส่วนในระยะเป็นทหารใหม่ 2 เดือนแรกนั้น ทหารใหม่ก็จะเรียกผู้ฝึกว่า “ผู้ฝึก” เรียกครูฝึกว่า “ครู” ส่วนผู้บังคับบัญชาก็เรียกทหารเหล่านั้นว่า “ทหารใหม่” เมื่อพ้นระยะที่เป็นทหารใหม่แล้วก็จะเรียกทหารเหล่านั้นตามชื่อของเขา

ในระบบทหารการให้ความเคารพผู้อาวุโสกว่า และผู้บังคับบัญชาเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยผู้น้อยจะต้องให้เกียรติและรับฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชาของตนเสมอ แรก ๆ ที่เข้ามาอาจจะไม่เคยมีพฤติกรรมหรือนิสัยแบบนี้ อาจจะเกรงบ้าง ไม่ยอมคนบ้าง แต่เมื่อเข้ามาอยู่ที่นี้แล้วจะถูกอบรมขัดเกลาให้อยู่ในระเบียบและต้องอ่อนน้อมต่อผู้บังคับบัญชาเสมอ ดังเช่นในการเข้าพบผู้บังคับบัญชานั้นก็ต้องเคาะห้องก่อนพร้อมทั้งแนะนำตัวเองก่อนเปิดประตูเข้าพบ เช่น

“กระผมพลทหาร ขออนุญาตเข้าพบ ผู้บังคับกองพันครับ”
หรือ “ตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาของพันให้กระผมพลทหาร มาพบ กระผม ขออนุญาตเข้าพบครับ”

ส่วนในการทำความเคารพนั้น ถ้าสวมเครื่องแบบอยู่ และผู้บังคับบัญชามานให้หว่านทยาหัตถ์ แต่ถ้าตนเองเดินอยู่อาจจะสลัดหน้าหันมาทางผู้บังคับบัญชาเพื่อแสดงความเคารพก็ได้ หรือถ้าไม่ได้สวมเครื่องแบบอยู่ก็จะยืนตรงทำความเคารพเพียงอย่างเดียว

3. กฎระเบียบและการลงโทษ (วินัยทหาร)

ในการดำรงอยู่ของสังคมนั้นจะต้องมีข้อปฏิบัติหรือกฎระเบียบ ซึ่งวางไว้ให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติตามและถ้าฝ่าฝืนกฎนั้น ๆ ก็จะต้องดำเนินการลงโทษตามความผิดนั้น ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ในทุก ๆ สังคมในโลก ซึ่งแม้แต่สังคมย่อย ๆ ในสังคมใหญ่ก็ยังมีกฎระเบียบต่าง ๆ วางไว้แตกต่างกันไปในแต่ละองค์กร เพื่อให้สมาชิก

ประพุดิตนให้เหมาะสม และสามารถทำให้องค์กรนั้นดำรงอยู่ได้ โดยบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่วางไว้

ในองค์กรทหารก็เช่นกัน ก็มีกฎระเบียบข้อบังคับหรือวินัยทางทหารที่เฉพาะให้สมาชิกปฏิบัติตาม โดยที่ผู้ที่เข้ามาเป็นทหารใหม่จะได้ทราบกฎระเบียบของทางทหาร โดยการอบรมจากครูฝึกทหารใหม่ว่ามีอะไรบ้าง จะมีการอบรมด้วยวาจามากกว่าเป็นลายลักษณ์อักษร แต่ในบางสถานที่ก็จะมีกฎข้อบังคับเขียนไว้เพื่อเตือนความจำในการใช้สถานที่นั้น ๆ เช่น บนโรงนอน หรือในห้องน้ำ เป็นต้น แต่ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นการได้รับการอบรมสั่งสอนมากกว่า โดยที่จากวันที่เข้ามาเป็นทหารแรก ๆ ก็จะได้รับภารกิจข้อบังคับให้ฟังวันละข้อสองข้อบ้างไปเรื่อย ๆ ตลอดเวลาที่ทำการฝึกทหารใหม่

จะเห็นได้ว่าปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การควบคุมทางทหารนั้นได้ผลก็คือ การฝึกที่เข้มข้น และการรับเอากฎเกณฑ์ต่าง ๆ เข้าไปไว้เป็นแนวปฏิบัติจะทำให้ยอมรับคำสั่งง่ายขึ้น อีกทั้งทำให้บุคคลที่มาจากที่ต่าง ๆ กัน ยอมรับบทบาทใหม่ร่วมกันมีค่านิยมและทัศนคติที่เป็นแนวเดียวกัน (Keijzer 1978 : 51) โดยกฎข้อบังคับที่ใช้กับทหารเกณฑ์นั้น ยกตัวอย่างเช่น

- ระหว่างเป็นทหารใหม่ (2 เดือนแรก) ห้ามโทรศัพท์
- ระหว่างเป็นทหารใหม่ เวลาเดินไปที่โดนออกกองร้อยฝึกห้ามเดินเพียงลำพังต้องไปเป็นกลุ่ม
- ระหว่างเป็นทหารใหม่ เมื่อเข้านอนแล้วห้ามลุกหรือเดินไปไหนภายใน 1 ชั่วโมงแรกหลังจากเวลาเข้านอน เนื่องจากจะดูไม่เป็นระเบียบ และวุ่นวาย แต่หลังจากนั้นถ้าจะเดินไปทำธุระส่วนตัว เช่น เข้าห้องน้ำ ก็จะต้องขออนุญาตและให้ผู้ช่วยครูฝึกตามไปด้วย
- การกระทำนอกคำสั่งใด ๆ ต้องขออนุญาตผู้บังคับบัญชาก่อนทุกครั้ง
- ก่อนออกจากอาคารต้องสวมหมวกทุกครั้ง
- ห้ามสูบบุหรี่บนโรงนอน แต่ถ้าในระหว่างเป็นทหารใหม่นั้นห้ามสูบบุหรี่ทุกสถานที่

- ห้ามเสพยาเสพติด
- ชุดเครื่องแบบต้องรีดให้เรียบ รองเท้าต้องขัดทุกวัน
- การเข้าพบผู้บังคับบัญชาต้องมีการรายงานตัวทุกครั้ง เป็นต้น

ถ้าเกิดการประพฤติผิดวินัยเกิดขึ้น จะถูกลงโทษตามความหนักเบาของ ความผิดนั้น ๆ เนื่องจากวินัยทางทหารคือการที่ทหารต้องประพฤติตามธรรมเนียมของทหาร ซึ่งหมายความตลอดถึง บรรดากฎข้อบังคับ ระเบียบ คำแนะนำ คำชี้แจงของผู้บังคับบัญชา ทหารทุกคนต้องรักษาวินัยโดยเคร่งครัด ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนจะต้องถูกลงทัณฑ์

ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทางทหารมีอำนาจลง ทัณฑ์แก่ทหารผู้กระทำความผิดต่อวินัยทหาร ไม่ว่าจะเป็นการกระทำความผิดในหรือนอก ราชอาณาจักร

การกระทำผิดวินัยทหารตัวอย่าง เช่น ดื้อ ซัดขืน หลีกเลียง หรือละเลยไม่ ปฏิบัติตามคำสั่งผู้บังคับบัญชาเหนือตน ไม่รักษาระเบียบการเคารพระหว่างผู้บังคับบัญชา เหนือตน ไม่รักษามารยาทให้ถูกต้องตามธรรมเนียมของทหาร ก่อให้เกิดความสามัคคีใน คณะทหาร เกียรติยศ รักษาศักดิ์ หรือเดินแถวต่อหน้าข้าราชการ กล่าวคำเท็จ ใช้กิริยาดูจาไม่ สมควรหรือประพฤติไม่สมควร ไม่ตักเตือนสั่งสอนหรือลงทัณฑ์ผู้ใต้บังคับบัญชาที่กระทำผิด ตามโทษานุโทษ เสพเครื่องของของเมามาจนถึงเสียกิริยา

ในการลงโทษทหารนั้น เมื่อเข้ามาเป็นทหารใหม่ในช่วงแรก ๆ จะเป็น การตักเตือนโดยไม่มีการลงโทษ เนื่องจากถือว่าบุคคลเหล่านี้เพิ่งเข้ามาเป็นทหาร ยังไม่ชิน กับสภาพแวดล้อมและกฎข้อบังคับต่าง ๆ ถ้าลงโทษทันทีจะทำให้ทหารกดดันและเกิด ความเครียดเพิ่มขึ้น ดังนั้น จึงให้เวลาในการตักเตือนก่อนประมาณ 2 อาทิตย์แรก และหลังจากนั้นถึงจะต้องมีการลงโทษเพื่อมิให้กระทำผิดอีก ซึ่งในการลงโทษนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการ ให้ออกกำลังกาย เช่น ยึดพื้น (ดันพื้น) หรือลุกนั่ง และอาจจะมีการลงโทษแบบอื่นตามแต่ผู้ บังคับบัญชาจะเห็นสมควร การลงโทษในองค์กรทางทหารนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เนื่องจาก ระเบียบวินัยเป็นเรื่องสำคัญมาก การนำคนจากที่ต่าง ๆ มาอยู่รวมกัน ถ้าไม่มีการลงโทษ ตามความผิดแล้วก็ไม่สามารถควบคุมคนให้อยู่ในวินัยทหารได้เลย แต่การลงโทษนั้นในสมัย

นี้จะคำนึงถึงจิตใจของทหารมากขึ้น เพราะทหารเกณฑ์ในสมัยนี้มีการศึกษาสูงกว่าแต่ก่อน มีความคิดและสติปัญญามากขึ้น ดังนั้น การลงโทษด้วยความรุนแรงจึงอาจทำให้เกิดการหนีทหารได้ในที่สุด

ดังนั้น ในการลงโทษทหารในแต่ละครั้งผู้บังคับบัญชาจะชี้แจงให้ทหารทราบถึงเหตุผลว่าทำไมถึงต้องลงโทษ ความผิดที่ทหารผู้นั้นทำคืออะไร โดยที่จะทำการลงโทษเพื่อป้องกันไม่ให้ความผิดเกิดขึ้นอีก ไม่ใช่เพื่อลงโทษเพื่อแก้แค้น ซึ่งการลงโทษอาจจะลงโทษโดยตัวบุคคล หรือโดยส่วนรวม ส่วนใหญ่แล้วการลงโทษเป็นการส่วนรวมจะเกิดขึ้นบ่อย ๆ ในช่วงเป็นทหารใหม่มากกว่า ซึ่งผลพลอยได้จากการลงโทษนั้นจะทำให้ทหารแต่ละคนรักกัน สามัคคี และผูกพันกันมากขึ้น

ส่วนการลงโทษที่เกิดจากความผิดร้ายแรงโดยฝ่าฝืนกฎหมายอาญา ทหารบางมาตราหรือความผิดลหุโทษและความผิดที่เปรียบเทียบได้ตามกฎหมาย ถ้าผู้มีอำนาจบังคับบัญชาตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหารพิจารณาเห็นว่าเป็นการเล็กน้อยก็ให้ถือว่าเป็นความผิดต่อวินัยทหาร และให้มีอำนาจลงทัณฑ์ได้เว้นแต่ผู้มีอำนาจแต่งตั้งตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหารจะสั่งให้ส่งตัวผู้กระทำความผิดไปดำเนินคดีในศาลทหารหรือจะมีการดำเนินคดีนั้นในศาลพลเรือนตามกฎหมายว่าด้วยธรรมนูญศาลทหาร

ความผิดที่ระบุไว้ในประมวลกฎหมายอาญาทหารดังกล่าวข้างต้น คือ ทัณฑ์ ไม่ใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา ไม่ถือเป็นการลงโทษโดยคำพิพากษาของศาล (Non-judicial punishment) มี 5 สถาน ดังต่อไปนี้ จะใช้วิธีลงทัณฑ์อย่างอื่นไม่ได้

1. ภาคทัณฑ์ คือ ผู้กระทำความผิดควรต้องรับทัณฑ์สถานใดสถานหนึ่ง แต่มีเหตุควรปรานีจึงแสดงความผิดให้ปรากฏ หรือทำทัณฑ์บนไว้

2. ทัณฑ์กรรม คือ ให้อยู่เวรยาม หรือกระทำใด ๆ เช่น การโยธา เพิ่มจากหน้าที่ประจำ

3. กัก คือ กักตัวไว้ในบริเวณหนึ่งตามแต่จะกำหนดให้

4. ชัง คือ ชังในที่ควบคุมแต่เฉพาะคนเดียว หรือรวมกันหลายคนแล้วแต่

จะมีคำสั่ง

5. จำขัง คือ ขังโดยฝากให้อยู่ในความควบคุมของเรือนจำทหาร

อำนาจในการลงทัณฑ์

ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจลงทัณฑ์ คือ ผู้บังคับบัญชา (ซึ่งได้รับมอบอำนาจให้บังคับบัญชาตามที่กระทรวงกลาโหม ส่วนราชการที่ขึ้นตรงต่อกระทรวงกลาโหม กองทัพบก กองทัพเรือหรือกองทัพอากาศกำหนด และต้องถือเกณฑ์เทียบตำแหน่งและตารางกำหนดทัณฑ์ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยทหาร)

ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์จะสั่งลงทัณฑ์เต็มที่ได้เพียงสถานเดียว แต่ถ้าจะสั่งลงทัณฑ์ทั้งสองสถานพร้อมกันต้องกำหนดทัณฑ์ไว้เพียงกึ่งหนึ่งของอัตราในสถานนั้น ๆ จะลงทัณฑ์คราวเดียวเกินสองสถานไม่ได้

วิธีลงทัณฑ์

ก่อนลงทัณฑ์ ผู้บังคับบัญชาต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนแน่นอนว่า ผู้ที่จะต้องรับทัณฑ์มีความผิดจริง ต้องระวังอย่าให้เป็นการกระทำโดยโหดระจริต หรือลงทัณฑ์โดยไม่ปรากฏความผิดโดยชัดแจ้ง และต้องชี้แจงให้ผู้กระทำผิดทราบว่าการกระทำผิดในข้อใด เพราะเหตุใด แล้วจึงสั่งลงทัณฑ์

สำหรับข้าราชการชั้นสัญญาบัตร ต้องส่งรายงานการลงทัณฑ์เสนอตามลำดับชั้นจนถึงรัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม

ถ้าผู้บังคับบัญชาเห็นว่าผู้กระทำผิด ความผิดควรรับทัณฑ์สูงกว่าอำนาจที่ตนมีอยู่ก็ต้องเสนอความเห็นไปยังผู้มีอำนาจสั่งการต่อไป แต่ถ้าเป็นความผิดซึ่งมีวิธีวางอัตรากำหนดทัณฑ์ไว้โดยแน่นอนแล้ว เช่น ขาดหรือหนีราชการทหาร หากกำหนดทัณฑ์นั้นเหนืออำนาจของผู้บังคับบัญชาที่จะสั่งลงทัณฑ์ได้ ผู้บังคับบัญชาชั้นที่กล่าวต่อไปนี้อาจลงทัณฑ์ได้ทีเดียว ไม่ต้องเสนอตามลำดับชั้นต่อไปอีก คือ ฝ่ายทหารบก ผู้บังคับการกรมหรือชั้นผู้บังคับบัญชากองพันที่อยู่ต่างท้องถิ่นกับผู้มีอำนาจบังคับบัญชาชั้นผู้บังคับการกรม ฝ่ายทหารเรือ ชั้นผู้บังคับหมวดเรือ ฝ่ายทหารอากาศ ชั้นผู้บังคับกองบิน

การกระทำผิดซ้ำ

ถ้าผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ได้สั่งลงทัณฑ์ผู้กระทำผิดในฐานะครั้งแรกแล้วและผู้รับทัณฑ์ซังนั้นกระทำผิดซ้ำอีก ผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ก็ต้องพิจารณาทัณฑ์เดิมที่สั่งไว้แล้ว จะกำหนดเวลาให้ผู้ต้องถูกซังทั้งของเดิมและที่เพิ่มใหม่ไม่เกินกว่าอำนาจของผู้สั่งลงทัณฑ์ หากควรรับทัณฑ์เกินอำนาจก็ต้องเสนอไปยังผู้บังคับบัญชาชั้นสูง

อายุความ

นับแต่วันที่ปรากฏหลักฐานแห่งความผิดของผู้กระทำซึ่งจะต้องรับทัณฑ์โดยแน่นอนแล้ว ถ้าผู้มีอำนาจลงทัณฑ์ได้จัดการที่จะให้ผู้รับทัณฑ์ภายในกำหนดสามเดือน เป็นอันนับว่าล่วงเลยเวลาที่จะลงทัณฑ์โดยอำนาจตนเองมิได้ เว้นเสียแต่ผู้กระทำผิดนั้น ชาติหรือหนิราชการก่อนครบกำหนดสามเดือน จึงมิให้นับวันที่ชาติหรือหนิเข้าในกำหนดเวลาล่วงเลย คงให้นับแต่วันที่逮ตัวผู้รับทัณฑ์กลับมา

อำนาจของผู้บังคับบัญชาชั้นเหนือ

ผู้มีอำนาจบังคับบัญชาเหนือผู้สั่งลงทัณฑ์มีอำนาจที่จะเพิ่มลด หรือยกทัณฑ์เสียก็ได้ แต่ถ้าเพิ่มทัณฑ์แล้ว ทัณฑ์ที่สั่งเพิ่มรวมกับที่สั่งไว้แล้วต้องไม่เกินอำนาจของผู้ที่สั่งใหม่

การร้องทุกข์

หากผู้ลงทัณฑ์เห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมก็มีสิทธิร้องทุกข์โดยร้องทุกข์ด้วยวาจาหรือหนังสือต่อผู้บังคับบัญชาโดยตรง

ห้ามมิให้ร้องทุกข์ในแถวหรือในขณะที่กำลังทำหน้าที่ราชการและต้องร้องทุกข์ภายหลังยี่สิบสี่ชั่วโมงนับแต่มีเหตุ

ถ้าผู้บังคับบัญชาลงทัณฑ์ภายในอำนาจแล้ว ก็ห้ามมิให้ร้องทุกข์ว่าผู้บังคับบัญชาลงทัณฑ์แรงไป

เมื่อได้ร้องทุกข์แล้ว ยังไม่ทราบผลภายในสิบห้าวัน ก็ให้ร้องทุกข์ใหม่ต่อผู้บังคับบัญชาชั้นสูงถัดขึ้นไป (สุข เปรุณาวิน, 2515 : 107)

4. พิธีและวันสำคัญในรอบ 1 ปี

ตั้งแต่บุคคลเข้ามาเป็นทหารเกณฑ์ ก็จะต้องผ่านพิธีและวันสำคัญต่าง ๆ ที่จัดขึ้นภายในหน่วยทุก ๆ ปี โดยแต่ละงานก็จะมีวัตถุประสงค์และช่วงเวลาที่แตกต่างกันไป

ก. พิธีประดับเครื่องหมายครุ และเครื่องหมายพระปรมาภิไธยย่อ ให้กับพลทหารใหม่ โดยงานพิธีในวันนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1) เป็นโอกาสแรกที่ผู้บังคับกองพันได้มาพบปะกับทหารใหม่อย่างเป็นทางการ นับตั้งแต่ทหารใหม่เข้ามารับราชการภายในหน่วย จึงเป็นโอกาสในการต้อนรับทหารใหม่อย่างเป็นทางการ

2) เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญที่สุด คือ หลังจากที่ทหารใหม่ได้เข้ามารับราชการเป็นเวลาประมาณเกือบ 3 สัปดาห์ ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงสภาพร่างกาย และจิตใจให้มีคุณลักษณะทางทหารมากยิ่งขึ้น ผู้บังคับกองพันจึงได้พิจารณาเห็นว่าทหารใหม่ที่มีความพร้อมและเหมาะสมที่จะได้รับการประดับเครื่องหมายพระปรมาภิไธยย่อ "จปร" บนหน้าอก ซึ่งเป็นเครื่องหมายที่แสดงถึงการเป็นหน่วย เป็นบุคคลที่ได้รับความไว้วางใจให้ปฏิบัติภารกิจในการถวายความปลอดภัย ถวายพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์

3) เพื่อประดับเครื่องหมายครุ แก่ผู้ช่วยครุที่ทำการฝึกอบรมแก่ทหารใหม่ เพื่อเป็นเกียรติแก่ตนเองและวงศ์ตระกูล เพื่อให้ปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ทหารใหม่ และให้กำลังพลทุกคนช่วยกันสนับสนุนให้การฝึกทหารใหม่สำเร็จบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของผู้บังคับบัญชาและกองทัพกองอย่างเต็มความสามารถ

โดยในวันนี้นงานจะเริ่มเวลา 08.15 น. โดยทั้งผู้ร่วมพิธีทุกคนเข้าที่พร้อม เมื่อประธานขึ้นแทนรับการเคารพ และประดับเครื่องหมายต่าง ๆ แล้วก็จะกล่าวให้โอวาทแก่ทหารที่ได้รับมอบเครื่องหมายในวันนั้น จากนั้นก็จะมีการจับมือแสดงความยินดีกันระหว่างทหารใหม่และทหารเก่า จากนั้นจึงเสร็จพิธี

งานพิธีประดับเครื่องหมายครู และเครื่องหมายพระปรมาภิไธยย่อให้พลทหารใหม่นี้ เป็นพิธีแรกหลังจากที่บุคคลเข้ามาเป็นทหารใหม่แล้ว โดยที่จะจัดขึ้นเพื่อต้อนรับทหารใหม่อย่างเป็นทางการด้วย เนื่องจากเมื่อทหารเข้ามาใหม่ ๆ นั้น ทางหน่วยจะยังไม่ได้กล่าวต้อนรับอย่างเป็นทางการ อาจจะมีพูดบ้างเล็ก ๆ น้อย ๆ โดยเน้นการฝึกและอบรมจากผู้ฝึกและครูฝึกมากเป็นพิเศษ พิธีนี้เสมือนหนึ่งเป็นการยอมรับทหารใหม่เข้าสู่ความเป็นทหารกองประจำการอีกชั้นหนึ่งแล้ว คือ มีเครื่องหมายพระปรมาภิไธยย่อเพื่อบอกไว้ที่อกเพื่อแสดงว่าทหารเหล่านี้ ได้มีลักษณะของความเป็นทหารมากขึ้นกว่าเดิม และเพื่อเป็นกำลังใจให้ทหารเหล่านี้ได้ทำการฝึกอย่างมีความตั้งใจมากขึ้น รวมทั้ง ใช้ชีวิตในขณะรับราชการทหารอย่างมีคุณค่าให้มากที่สุด เพื่อให้เหมาะสมกับเครื่องหมายพระปรมาภิไธยย่อที่ประดับไว้ที่หน้าอก

ข. งานวันเยี่ยมญาติทหารใหม่

ในงานวันนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ทหารใหม่และญาติ ๆ ได้พบปะกันเป็นครั้งแรกหลังจากที่เข้ามาเป็นทหารแล้วประมาณ 3 สัปดาห์ โดยที่ทางหน่วยจะส่งจดหมายไปทางบ้านญาติพี่น้องของทหารได้รับทราบหน่วยและที่อยู่ของทางกองพันก่อน และที่แจ่งว่าจะมีวันเยี่ยมญาติในวันใด

ในวันเยี่ยมญาตินั้น เมื่อญาติมาถึงสโมสรของกองพันแล้ว ก็จะมีเจ้าหน้าที่คอยจัดซื้อและเบอร์โทรศัพท์ รวมทั้งขออุบัติรประชาชนของญาติไว้ เพื่อเป็นหลักฐาน และทหารใหม่จะได้ติดต่อไปทางญาติเหล่านั้นก่อน

เมื่อเวลา 11.30 น. ทหารจะเดินจากสโมสรไปกองร้อยฝึก เพื่อไปเขี่ยยอดและเดินกลับเข้ามาเข้าแถวหน้าสโมสรอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นก็เดินแถวเข้าสโมสรเพื่อ

รับประทานอาหาร ในแต่ละโต๊ะก็จะมี 8 คน โดยนั่งข้างละ 4 คน ก่อนทานข้าวก็จะแสดงการ ตบจาก เกาะจาก พร้อมร้องเพลงมาร์ชราชวัลลภ เพลงประจำของทหารมหาดเล็ก รักษาพระองค์ฯ จากนั้นก็ฟังผู้ฝึกกล่าวชี้แจงให้ญาติ ๆ ทหารได้เข้าใจเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของกองพัน และมีการแสดงชุดแต่งกายชุดทหารให้ญาติ ๆ ชม โดยมีชุดเต็มยศ รักษาพระองค์ ชุดเครื่องยศ โดย 2 ชุดนี้ จะแต่งในพระราชพิธีถวายพระเกียรติแด่พระมหากษัตริย์ ชุดพระราชฐานเข้าเวรในวัง และชุดปฏิบัติงาน ชุดฝึกเข้าป่าหรือออกสนาม และชุดกีฬา

เมื่อชมการแสดงเครื่องแบบแล้ว ก็จะอนุญาตให้ทหารรับประทานอาหาร พร้อมดูวิดีโอเกี่ยวกับทหารรักษาพระองค์ โดยในระหว่างนี้ ถ้าอาหารหรือน้ำหมด ทุกคนที่โต๊ะก็จะเกาะจากแล้วยกมือขึ้น ผู้ช่วยครูฝึกหรือครูฝึกก็จะมาดูว่าอะไรขาดบ้าง แล้วนำมาเติมให้ จากนั้นทหารใหม่ก็จะพูดพร้อมกันว่า “ขอบคุณครับ” ในช่วงนี้นั้นก็จะให้ญาติ ๆ นำอาหารที่เตรียมมาแจกให้ทหารได้ทานร่วมกับอาหารของทางหน่วย ในการรับประทานอาหารนี้ ถึงในตอนแรกจะต้องมีการตบจากและเกาะจาก แล้วแต่เวลารับประทานอาหารไม่ต้อง “กินจาก” เหมือนทุกวัน โดยจะอนุญาตให้รับประทานอาหารแบบตามสบาย แต่ก็ยังมีบางคนผลอกินจากบ้างเล็กน้อย เมื่อรับประทานอาหารเสร็จก็จะให้ทหารใหม่มีเวลาได้พูดคุย และพักผ่อนส่วนตัวกับญาติ ๆ ไปได้จนถึงเวลา 15.30 น.

ค. วันตรวจสอบทหารใหม่

ในวันนี้จะเป็นวันที่ทหารใหม่จะต้องถูกตรวจสอบหลังจากที่ทำการฝึกมาตลอด 7 สัปดาห์ โดยจะมีคณะกรรมการจากกองพันต่าง ๆ มาทำการตัดสิน

ภายในสัปดาห์ที่ 8 นี้ กองร้อยฝึกของแต่ละกองพันจะถูกตรวจสอบวันละ 1 กองร้อย โดยมาดูว่าคะแนนรวมนั้นกองร้อยฝึกใดจะได้คะแนนมากกว่ากัน โดยเริ่มตั้งแต่เวลา 08.30 น. จนถึงประมาณ 16.00 น.

ในช่วงแรกประธานจะกล่าวพิธีเปิด จากนั้นก็เริ่มการตรวจสอบสถานีแรกคือ การฝึกบุคคลท่าอาวุธ การฝึกแถวซิด และการฝึกบุคคลท่ามือเปล่า โดยทหารใหม่ทุกคนจะต้องทำการตรวจสอบในสถานีนี้ ส่วนในสถานีที่เหลือนั้นจะเป็นการสุ่มโดยจับสลากเลือกทหารขึ้นมา ว่าใครจะได้รับการตรวจสอบในสถานีใด ดังนั้น ในการตรวจสอบครั้งนี้ นอกจากจะอาศัยความสามารถของทหารแล้วยังอาศัยดวงด้วยว่าบุคคลที่ถูกจับสลากได้นั้นมีความสามารถในสถานีที่ตนต้องถูกทำการตรวจสอบหรือไม่ ถ้าใช่ก็ทำให้คะแนนของแต่ละสถานีนั้นมีคะแนนที่สูง แต่ถ้าสถานีใดถูกจับสลากได้คนที่ไม่ถนัดในสถานีนั้น ๆ คะแนนของสถานีก็จะต่ำ ส่วนบุคคลที่ไม่โดนจับสลากในแต่ละสถานีเลยก็เป็นคนคอยดูแล เสรีฟน้ำ หรือบริการต่าง ๆ ตามสถานี

เมื่อรับประทานอาหารเสร็จในตอนปลายก็เป็นการทดสอบความสมบูรณ์แข็งแรงทางร่างกายโดยที่จะจับสลากขึ้นมา 100 คน ส่วนที่เหลือที่ไม่ต้องทดสอบก็จะเป็นกองเชียร์และบริการน้ำ

การทดสอบความสมบูรณ์แข็งแรงทางร่างกายนั้นก็เป็นการทดสอบโดยการดึงข้อ ลูกนัง ดันพื้น และวิ่งในระยะทาง 2 กิโลเมตร โดยให้ทำตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้จึงจะผ่านดังนี้

ท่าทดสอบ	เกณฑ์ตามอายุ	
	21-23 ปี	24-26 ปี
ดึงข้อ	7 ครั้ง	7 ครั้ง
ลูกนัง	47 ครั้ง	42 ครั้ง
ดันพื้น	37 ครั้ง	37 ครั้ง
วิ่ง 2 กิโลเมตร	10.35 นาที	11.00 นาที

ในขณะที่ทำการทดสอบเหล่านี้ ก็มีบางคนที่อาจจะทำเสร็จช้ากว่าคนอื่น เนื่องจากร่างกายอาจจะเหนื่อย แต่ก็จะได้รับเสียงเชียร์จากเพื่อน ๆ ผู้ฝึก และครูฝึก เพื่อเป็นกำลังใจให้ทำการทดสอบต่อไปให้ครบตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่วนการทดสอบวิ่ง 2 กิโลเมตร ตามเวลาที่กำหนดไว้ นั้น จะเห็นได้ถึงความสามัคคี และการช่วยเหลือกัน ระหว่างทหารใหม่ด้วยกันมากกว่าการทดสอบในรูปแบบอื่น โดยในระหว่างวิ่งนั้น เมื่อเห็นเพื่อนไม่ไหวหรือล้มลงไป ก็จะมีการพยุงกันหรือดึงกัน เพื่อให้มาถึงเส้นชัยทันตามเวลาที่กำหนดไว้ สิ่งเหล่านี้ส่วนหนึ่งเกิดจากการปลูกฝังมาตลอดตั้งแต่เข้ามาเป็นทหารใหม่ ๆ ว่า ทุกคนต้องช่วยเหลือกัน ต้องสามัคคีกัน ดังนั้น ตลอดเวลาที่ทำการตรวจสอบทหารใหม่ เรา จะเห็นพฤติกรรมของทหารเหล่านั้นว่ามีการช่วยเหลือกัน มีน้ำใจต่อกัน และให้กำลังใจกัน ตลอดเวลา โดยที่สิ่งเหล่านี้อาจจะเป็นเรื่องพิสูจน์ได้ว่า ถึงแม้ว่าแต่ละคนจะมีข้อบกพร่อง และความไม่สมบูรณ์ที่แตกต่างกันไป แต่ความสามัคคีก็สามารถนำกลุ่มคนเหล่านี้ไปสู่ จุดหมายได้ในที่สุด

เมื่อทำการทดสอบเสร็จแล้ว ทางหน่วยก็จะปล่อยให้ทหารใหม่ได้พักผ่อนและมีเวลาส่วนตัวกับญาติ ๆ จนถึงเวลาที่กำหนดไว้ญาติ ๆ ของทหารก็จะทยอยกันกลับบ้าน

๖. พิธีวันอำลาธงชัยเฉลิมพล

ในวันอำลาธงชัยเฉลิมพลนี้จะกระทำพิธีกันปีละ 2 ครั้ง ก่อนที่ทหารในแต่ละหมวดจะปลดประจำการออกไปประกอบอาชีพของตนเองตามเดิมต่อไป คือ จะประกอบพิธีกันประมาณปลายเดือนเมษายน และปลายเดือนตุลาคม โดยทหารใหม่คนใดปลดประจำการในช่วงใดก็จะเข้าพิธีในช่วงนั้น

ในพิธีช่วงเข้านั้นก็จะเป็นการเดินสวนสนามเพื่ออำลาธงชัยเฉลิมพล ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งสูงสุด ซึ่งแทนทุกสิ่งทุกอย่างที่ทหารทุกคนจะต้องให้ความเคารพอย่างสูงสุด โดยเมื่อทำการเดินสวนสนามเพื่อทำการเคารพประธานในพิธี (ผู้บังคับการกรมทหารราบที่ 1)

และธงชัยเฉลิมพลแล้ว ทหารที่จะปลดประจำการก็เข้าแถวเข้ารับมอบของที่ระลึก คือ พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ที่ทหารทางหน่วยได้จัดเตรียมมาให้ ซึ่งข้างล่างของกรอบจะเขียนชื่อของหน่วย พร้อมทั้งชื่อของพลทหาร คำสวัสดี และวันที่ที่ทำการมอบ จากนั้นประธานในพิธีก็ให้โอวาท พร้อมทั้งอวยพรให้แก่ทหารให้ประสบความสำเร็จและความเจริญในชีวิตหลังจากที่พวกเขาเหล่านั้นจะก้าวออกจากหน่วยเพื่อกลับไปใช้ชีวิตของแต่ละคนต่อไป จากนั้นก็เป็นอันเสร็จพิธีในช่วงเช้า

ส่วนในช่วงเย็นก็จะมีงานเลี้ยงกันภายในกองพัน โดยการรับประทานอาหารร่วมกันระหว่างนายทหารและทหารเกณฑ์ เพื่อจัดเป็นงานอำลาทหารที่ปลดประจำการและเป็นการต้อนรับทหารรุ่นล่าสุดที่มาเข้ารับราชการเป็นทหารเกณฑ์ รวมทั้งเป็นงานรื่นเริงประจำปีให้แก่ทหารได้ผ่อนคลายและสนุกสนานร่วมกันด้วย ในงานนั้นจะมีดนตรี และการแสดงต่าง ๆ นอกจากนี้จะมีตัวแทนของทหารเก่าหรือทหารที่ปลดประจำการมากล่าวบนเวทีถึงความรู้สึกและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่พวกเขาได้รับตลอดเวลาที่เป็นทหาร รวมทั้งแนะนำทหารรุ่นน้องในการปฏิบัติตนระหว่างรับราชการว่าควรประพฤติตนเช่นไร และเมื่อตัวแทนทหารเก่ากล่าวคำอวยพรแก่ผู้บังคับบัญชาและทหารรุ่นน้องแล้ว ตัวแทนของทหารรุ่นน้องก็จะขึ้นมากล่าวขอบคุณในการต้อนรับ ความรู้สึกของการก้าวมาเป็นทหารและให้สัญญาว่าจะเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในระหว่างที่จะต้องรับราชการไปจนกระทั่งปลดประจำการ จากนั้นผู้บังคับกองพันก็จะขึ้นมากล่าวให้โอวาทแก่ทหารทุกคนายเป็นลำดับสุดท้าย หลังจากนั้นให้ทหารสนุกรื่นเริงกันตามอัธยาศัยกันต่อ

จ. วันสำคัญทางศาสนาและเทศกาลสำคัญต่าง ๆ

ในวันสำคัญทางศาสนา คือ วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันมาฆบูชา นั้น ทบกองพันจะนำทหารออกไปเวียนเทียนที่วัด รวมทั้งพัฒนาวัด เช่น ทำความสะอาดตามจุดต่าง ๆ ของวัด เป็นต้น

ส่วนในวันสงกรานต์และวันลอยกระทงนั้น ทางกองพันก็จัดให้มีงาน
ที่นึ่งต่าง ๆ ดังเช่น งานลอยกระทง ก็จะให้นำกระทงไปลอยที่สระในกองพัน และจัด
ประกวดนางนพมาศ โดยอาจจะให้ทหารเกณฑ์แต่งตัวเข้าประกวด เพื่อความสนุกสนานกัน
ในคืนวันนั้น

อิทธิพลของบุคคลนัยสำคัญ

ในกระบวนการขัดเกลาเพื่อถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหารให้แก่ทหาร-
เกณฑ์นั้น นอกจากการฝึก และกฎระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่ทำให้บุคคลเหล่านั้นจะเป็น
ทหารเกณฑ์ที่สมบูรณ์ได้หรือไม่ก็นั้นแล้ว บุคคลนัยสำคัญ เช่น ผู้ฝึก ครูฝึก เพื่อน หรือญาติ
พี่น้องของตนเอง ก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความเป็นอยู่ และความรู้สึกนึกคิดของทหาร
เกณฑ์ในขณะรับราชการอยู่ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของขวัญและกำลังใจ การปลูกฝังความคิดใน
ลักษณะของทหาร หรือการวางแผนต่อไป ในอนาคตหลังจากปลดประจำการแล้ว

ก. ผู้ฝึกทหารใหม่และครูฝึกทหารใหม่

บุคคลที่สำคัญมากในการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและพฤติกรรม รวมทั้ง
ถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหารให้แก่ผู้เข้ามาเป็นทหารใหม่ที่เห็นได้ชัดก็คือ ผู้ฝึกทหารใหม่
และครูฝึกทหารใหม่นั้นเอง เนื่องจากหน้าที่ของพวกเขาเหล่านั้น คือการดูแล และ
เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลที่มาจากหลายท้องที่ที่ต่างกันในด้านต่าง ๆ ทั้ง การศึกษา
เศรษฐกิจ ฐานะทางสังคม และการเลี้ยงดูจากครอบครัว เพื่อให้มีบุคลิกลักษณะและ
พฤติกรรมภายใต้แบบแผนและกฎระเบียบเดียวกัน

ผู้ฝึกทหารใหม่นั้นจะหมายถึงทั้งผู้ฝึกและผู้ช่วยผู้ฝึกทหารใหม่ ส่วนครูฝึก
ทหารใหม่ก็จะหมายถึงครูฝึกและผู้ช่วยครูฝึกทหารใหม่โดยที่ผู้ฝึกจะจัดทำแผนการฝึกต่าง ๆ
ทั้งตารางกำหนดการฝึกประจำวัน เพื่อให้เป็นกำหนดการฝึกประจำวันตามปกติ และตาราง

กำหนดการฝึกสำรวจ เพื่อให้เป็นกำหนดการฝึกทดแทนกำหนดการฝึกประจำวันในเมื่อสภาพแวดล้อมไม่อำนวย เช่น น้ำท่วม ฝนตก แดดร้อนจัด เป็นต้น เพื่อสั่งการและให้ครูฝึกรับคำสั่งไปปฏิบัติและอบรมทหารตามขั้นตอนที่วางไว้ในแต่ละวัน

ทั้งผู้ฝึกและครูฝึกนั้นจะต้องมีคุณสมบัติคือร่างกายแข็งแรงบุคลิกดีเหมาะสม มีความเป็นผู้นำเหมาะที่จะเป็นตัวอย่างแก่ทหารใหม่ได้ และมีความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะสอนทหารใหม่มีความชำนาญ และมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับการทหารเพื่อที่จะให้ทหารกองประจำการปฏิบัติตัวให้ถูกต้อง

ในวันแรกก่อนที่จะมีการฝึกทหารใหม่ ทางหน่วยก็จะจัดเตรียมความพร้อมในเรื่องต่าง ๆ ทั้ง

- ที่นอน เสื้อผ้า หียงน้ำ ที่พักผ่อน
- สนามฝึกประกอบด้วย สนามฝึก สนามแทงปืน สนามยิงปืน 25 เมตร

สนามยิงปืนทราบระยะ

- คู่มือฝึกและแผนบทเรียน

ในการทำการฝึกนั้น ทั้งผู้ฝึกทหารใหม่ และครูฝึกทหารใหม่ เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การฝึกนั้นประสบผลสำเร็จ หรือล้มเหลว เนื่องจากเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึก และปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลที่เพิ่งจะเริ่มเข้ามาเป็นทหารเกณฑ์ใหม่ ๆ ซึ่งเป็นช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อที่จะทำให้คนที่มาจากที่ต่าง ๆ มีความหลากหลายในด้านครอบครัว เศรษฐกิจ การศึกษา และลักษณะนิสัย ซึ่งส่วนใหญ่มิได้ตั้งใจเข้ามาเป็นทหาร ให้มีลักษณะของทหารโดยสมบูรณ์ โดยที่จะต้องใช้ความรู้ ความสามารถและหลักทางจิตวิทยาเพื่อทำให้เขาเหล่านั้นสามารถรับเอาสิ่งต่าง ๆ ที่ผู้ฝึกและครูฝึกถ่ายทอดไปใช้ในระหว่างรับราชการเป็นทหารเกณฑ์ได้เหมาะสมที่สุด

ดังนั้น การปฏิบัติตัวของผู้ฝึกทหารใหม่และครูฝึกทหารใหม่จะต้องเหมาะสมเพื่อที่จะสามารถทำให้ทหารใหม่เหล่านั้น เก่งใจ และเชื่อฟัง รวมทั้งรักในตัวของผู้บังคับบัญชาด้วย

ได้มีบุคคลสำคัญต่าง ๆ ได้ให้ข้อคิดเกี่ยวกับลักษณะของผู้นำไว้หลาย ประเด็น เช่น (แลรี,อาร์,2538 : 200)

จอห์น สโกฟิลด์ อดีตผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยเวสปอยต์ กล่าวว่า

“ผู้บังคับบัญชาที่ดีที่สุดและประสบความสำเร็จที่สุด คือผู้ที่ได้รับความเคารพนับถือ ความไว้วางใจ และความรักจากผู้ที่อยู่ใต้บังคับบัญชาของพวกเขาทั้งนั้น ทั้งนี้ เพราะความยุติธรรม ความมั่นคง และความเมตตากรุณาในตัวผู้นำนั่นเอง ดังนั้น วิธีที่จะ สอนเหล่าทหารในประเทศเสรีให้มีระเบียบวินัยและเป็นนักรบที่ดีไม่ควรจะเป็นวิธีที่หยาบ กระด้างหรือป่าเถื่อน เพราะวิธีการเหล่านั้นกลับจะเป็นตัวทำลายมากกว่าจะเสริมสร้างกอง ทัพ” (นายพลจอห์น สโกฟิลด์ อดีตผู้บัญชาการโรงเรียนนายร้อยเวสปอยต์)

“ผู้นำควรเป็นผู้มีความเข้าใจในตัวผู้อื่นและคำนึงถึงจิตใจของเขา มนุษย์ไม่ ใช่มนุษย์ที่ไม่มีความรู้สึก ผู้นำจึงไม่ควรปฏิบัติต่อเขาเช่นนั้น ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าผมจะ แนะนำการทะเลาะเบาะแว้งกันจนเกินเหตุ แต่เพราะมนุษย์เป็นสัตว์โลกที่มีความเอื้อยวฉลาด และซับซ้อน ถ้าเขาได้รับการเข้าใจและเห็นอกเห็นใจ เขาจึงจะตอบสนองได้อย่างดี ถ้าผู้นำ ปฏิบัติต่อเขาในแนวทางนี้ก็จะได้รับความร่วมมือจากพวกเขาอย่างมากที่สุด ทั้งเขายังจะได้รับ ความจงรักภักดีด้วย” (โฮมาร์ แบรดลีย์)

“ผู้นำควรมีเวลารับฟังลูกน้องของเขาเสมอ เป็นภาระง่ายมากที่เขาจะทำทำโต แล้วบอกว่า “ฉันยังไม่มีเวลา” แต่ทุกครั้งที่เขาทำอย่างนั้นเท่ากับเขากำลังฆ่าสปีริตของ ผู้ร่วมทีมทีละน้อย สปีริตที่เขาควรจะทดแทนอมไว้” (ลินคอล์น แอนดรูส์ อาจารย์โรงเรียนนาย ร้อยเวสปอยต์)

“บางสิ่งที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่สุดของการเป็นผู้นำทางทหาร คือ ความ ปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะให้คนทุกผู้ทุกนามมีความเคารพในตนเอง และให้พวกเขาถือ สิทธิจะให้คนอื่น ๆ รอบ ๆ ตัวเคารพในสิทธินั้นด้วย” (ลินคอล์น แอนดรูส์)

ในการถ่ายทอดความรู้และลักษณะของความเป็นทหารแก่ทหารเกณฑ์นั้นก็ เช่นกัน ทั้งผู้ฝึกและครูฝึกก็จะใช้วิธีต่าง ๆ เพื่อที่จะทำให้การฝึกนั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยที่จะใช้วิธียืดหยุ่นมีทั้งไม่อ่อนและไม่แข็งใช้กับทหารเหล่านั้น

ผู้ฝึกทหารทุกคนเข้าใจว่าทหารเหล่านั้นส่วนใหญ่แล้วไม่ได้เต็มใจเข้ามารับราชการเป็นทหารเกณฑ์ ดังนั้น การที่ทำให้บุคคลเหล่านั้น อยู่ในกฎระเบียบทางทหารและฝึกอย่างเข้มแข็งจึงไม่ใช่เรื่องง่าย ยิ่งในช่วงแรก ๆ ของการเข้ามาอยู่หน่วยใหม่ ๆ ทหารใหม่ยังปรับสภาพในการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนไปจากเดิมยังไม่ได้ นอกจากนั้นยังมีอาการเครียด และวิตกกังวลอยู่ด้วย ผู้ฝึกและครูฝึกทหารใหม่จึงต้องดูแลและค่อย ๆ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของทหารใหม่ที่ละน้อย ๆ ในช่วงแรก ซึ่งไม่ใช่ว่าจะปล่อยปละละเลยในระเบียบวินัยมากเกินไป เนื่องจากการทำเช่นนั้นจะทำให้ทหารไม่ตื่นตัวและไม่เกรงกลัวต่อตัวผู้บังคับบัญชา ทำให้มีการหย่อนยานทางระเบียบวินัยตามมา แต่การดูคำ หรือลงโทษอย่างรุนแรงก็ไม่ได้ช่วยให้อะไรดีขึ้นเช่นกัน โดยทางผู้ฝึกทหารใหม่จะชี้แจงให้ครูฝึกซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับทหารมากที่สุดทราบว่าสมัยนี้ไม่สามารถใช้ความรุนแรงในการฝึกทหารได้เหมือนสมัยอดีตอีกแล้ว เพราะผลเสียที่จะได้รับมากกว่า ผลเสียที่ว่านี่คือ ทหารจะเกิดความกลัว ความเครียด กัดค้น และอาจจะหนีทหารได้

นอกจากนั้นแล้ว การเข้าใจเกี่ยวกับความเป็นอยู่และความรู้สึกของทหารก็เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งของผู้บังคับบัญชาที่ไม่ละเลยในข้อนี้ ส่วนใหญ่แล้วผู้ที่ใกล้ชิดกับทหารใหม่ที่สุดก็คือ ครูฝึก และผู้ช่วยครูฝึก เนื่องจากจะต้องอยู่กับทหารใหม่เกือบตลอดเวลา ดังนั้น ก็จะมองเห็นลักษณะของทหารใหม่ได้อย่างชัดเจนมากกว่าคนอื่น และก็จะสามารถทำความคุ้นเคยกับทหารใหม่ได้มากกว่าคนอื่น ๆ เช่นกัน บางครั้งครูฝึกอาจจะเรียกทหารใหม่ที่มีอาการซึม เศร้า เข้ามาคุย และสอบถามว่ามีปัญหาอะไร เพื่ออาจจะให้คำปรึกษาหรือแนะนำในการแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ โดยส่วนใหญ่จะเกิดจากปัญหาส่วนตัว เช่น คิดถึงบ้าน หรือ ทางบ้านขาดคนดูแลเนื่องจากตนเองเป็นหลักของครอบครัว เป็นต้น แต่ส่วนใหญ่แล้วทหารใหม่จะกลัวและจะไม่กล้าเข้ามาปรึกษาด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้ฝึกและครูฝึกก็จะใช้การสังเกตดูอาการของทหารเหล่านั้นเอาเองว่าเป็นเช่นไรเพื่อเข้าไปคุย และไม่ให้พวกเขาเหล่านั้นเครียดมากขึ้น โดยเฉพาะครูฝึกบางคนก็เคยเป็นทหารเกณฑ์มาก่อน ก็จะเข้าใจความรู้สึกและปัญหาของทหารใหม่มากกว่าคนอื่น ว่ามีความรู้สึกเช่นไรบ้างในช่วงเข้ามาแรก ๆ

การเอาใจใส่ความเป็นอยู่และความรู้สึกนึกคิดของทหารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากที่จะทำให้สมรรถภาพของกองทัพสูงขึ้น เพราะขวัญและกำลังใจของทหารเกิดจากความรู้สึกที่ดี การได้รับการเอาใจใส่จากผู้บังคับบัญชา รวมทั้งการจัดการความเป็นอยู่ที่ดีและเหมาะสมให้แก่พวกเขา ซึ่งถ้าขาดสิ่งเหล่านี้ ความสุข และความเต็มใจของทหารที่จะทำหน้าที่ของตนเองก็จะลดลง และใช้ประสิทธิภาพในที่สุด

บุคคลที่เป็นผู้นำในการฝึกทหารจะต้องบอกตัวเองอยู่เสมอว่าไม่มีคำว่า "ไม่ได้" "ไม่สามารถ" ทุกคนต้องเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ที่เข้ามาระหว่างการฝึกให้ได้ "ไม่" จะเป็นปัญหาของระบบการฝึก ปัญหาของภูมิอากาศหรือปัญหาที่เกิดจากตัวทหารเอง

ผู้ฝึกและครูฝึกทหารใหม่ทุกคนจะระลึกไว้เสมอว่าการทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาขาดการเคารพเชื่อฟังแล้ว การฝึกทหารก็จะมีประโยชน์อะไร ถึงแม้ว่าผู้นำจะมีความรู้ดี มีบุคลิกลักษณะภายนอกที่ดูน่าเชื่อถือเพียงใดก็ตาม แต่ถ้าใช้ซึ่งความดี ไม่เที่ยงตรงขาดความยุติธรรม ได้รับความรับผิดชอบ และเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ทหารไม่ได้ ก็ไม่สามารถที่จะชักจูงให้ทหารเหล่านั้นเชื่อถือ เคารพยำเกรงและปฏิบัติตามคำสั่งได้

ความสัมพันธ์ระหว่างคำสั่งและการเชื่อฟังคำสั่งนั้น ไม่ใช่ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สั่งและผู้รับคำสั่งเท่านั้น แต่ยังมีบุคคลภายนอกที่มองไม่เห็นสิ่งซึ่งอยู่ในคำสั่งนั้น ๆ ด้วยสิ่งนั้นคือ อำนาจของรัฐและของกองทัพ เพราะคำสั่งของผู้บังคับบัญชานั้นก็เปรียบเสมือนเป็นตัวแทนคำสั่งของอำนาจรัฐและของกองทัพที่ทหารต้องปฏิบัติตาม นอกจากนี้คำสั่งของผู้บังคับบัญชานั้น จะไม่ใช่วิธีบังคับให้เชื่อฟังอย่างเดียว แต่จะใช้เป็นวิธีจูงใจให้เชื่อคำสั่งนั้นตามหลักจิตวิทยาประยุกต์ด้วย เพราะผู้ที่เข้ามาเป็นทหารเกณฑ์เหล่านี้ไม่ได้เข้ามาด้วยความสมัครใจเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้น ถ้าจะใช้วิธีบังคับขู่เข็ญเพียงอย่างเดียว จะทำให้ทหารเกิดความเครียดมากขึ้น และอาจจะรับกับระบบนี้ไม่ได้ ในที่สุดก็ต้องหนีทหาร แต่ถ้าผู้ฝึกและครูฝึกใช้การจูงใจหรือความเต็มใจจากทหารที่จะปฏิบัติหน้าที่เพียงอย่างเดียว ก็จะทำให้ผลที่ได้อาจจะใช้เวลานาน และเกิดความหย่อนยานในระยะเบียดวินัย ดังนั้น การฝึกทหารนั้นจะมีการยืดหยุ่นเพื่อให้เกิดความเหมาะสมแก่สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เช่น วันนี้ครูฝึกอาจจะดูมากกว่าปกติ แต่เมื่อผู้ฝึกมาตรวจในตอนหลังอาจจะใจดีมากกว่าทุกวัน

เพื่อไม่ให้ทหารหมดกำลังใจ หรือกดดันมากขึ้น หรือถ้าบางวันครูฝึกอาจใจดีมาก ๆ ผู้ฝึก อาจจะชิงช้าและตรวจสอบด้านระเบียบวินัยมากกว่าเดิม เพื่อให้ทหารคิดว่าสิ่งที่ทำนั้นอาจ จะดีแล้ว แต่ก็ยังไม่ถึงที่สุดต้องปรับปรุงให้ดีขึ้นอีกเรื่อย ๆ

นอกจากการเอาใจใส่ด้านความคิดและความรู้สึกของทหารใหม่แล้ว การ วางตัวและบุคลิกลักษณะของผู้ฝึกและครูฝึกก็เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การฝึกทหารใหม่ บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้

บุคลิกลักษณะของผู้ที่ทำการฝึกทหารใหม่นั้น จะต้องมีบุคลิกของความเป็น ผู้นำที่สามารถชักจูงหรือทำตัวอย่างให้คนเหล่านั้นเห็น เชื่อฟัง และปฏิบัติตามได้ และมี อุปนิสัยที่ดีสามารถบังคับตนเองและปกครองคนอื่นได้ คือ ต้องให้ทหารเหล่านั้นเชื่อถือ และ ให้ความเคารพยกย่อง เช่น ต้องแต่งกายเหมาะสมเรียบร้อย เวลาพูดหรือออกคำสั่งก็จะต้อง พูดอย่างชัดเจนและมีความเชื่อมั่นในตัวเอง เพื่อให้คนฟังเชื่อและรับคำสั่งปฏิบัติตามโดย ทันที ซึ่งการที่จะนำทหารให้ได้เป็นผลสำเร็จนั้นจะต้องให้ผู้บังคับบัญชามีความเชื่อใน ฐานะเป็นเมฆนุษย์คนหนึ่ง และในฐานะเป็นทหารคนหนึ่ง โดยที่ว่าเป็นเมฆนุษย์คือ ต้อง เป็นผู้มีอุปนิสัยดี เข้าถึงจิตใจของคนอื่นได้ดี ส่วนในฐานะทหารก็ต้องเป็นผู้มีความสง่ามี บุคลิกลักษณะที่ดี และมีความสามารถมากพอสมควร จะเห็นว่าในการฝึกทหารนั้นลักษณะ ของผู้ฝึกและครูฝึกเป็นสิ่งสำคัญอย่างมากที่จะทำการขัดเกลาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของ ทหารใหม่เหล่านั้นให้มีลักษณะของทหารที่ดี โดยที่ถ้าต้องการให้ทหารใหม่บังคับบัญชาเป็น ทหารที่ดีที่สุด ผู้ฝึก ครูฝึก หรือแม้กระทั่งนายทหารอื่น ๆ ก็จะต้องทำตัวอย่างที่ดีให้ทหารดู เอาใจใส่ทุกชีวิต และกล่าวชมเชยบ้างเป็นครั้งคราวเพื่อเป็นกำลังใจให้แก่ทหาร ในกองร้อย ฝึกนั้นก็จะต้องมีทั้งครูฝึกหรือผู้ฝึกทหารใหม่ที่มีความใกล้ชิด เอาใจใส่ทหารแตกต่างกันไป บาง คนก็ดูแลความเป็นอยู่ของทหารอย่างละเอียดถี่ถ้วน แต่บางคนก็อาจจะทำตัวห่างเหินกับ ทหารเพื่อให้ทหารเกิดความเกรงใจและเกรงกลัวมากกว่าตามความคิดของตน แต่ในความ เป็นจริงแล้วถ้าเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้น เช่น สงคราม ทหารจะเชื่อฟังผู้นำที่ตนรู้จักมาก ที่สุด โดยผู้บังคับบัญชาที่ทหารรู้จักน้อยทหารก็จะไม่เชื่อฟังเท่ากับผู้นำที่เขารู้จักมาดีแล้ว ดังนั้น ในการฝึกทหารนั้นผู้บังคับบัญชาชั้นสูง ๆ ก็จะชี้แจงให้ผู้ฝึกและครูฝึกทำการฝึกแก่

ทหาร ให้ทหารมีทั้งความเคารพเชื่อฟังตัวผู้นำและขณะเดียวกันก็ต้องสร้างความรู้สึกของความคุ้นเคยกันระหว่างผู้นำและผู้ใต้บังคับบัญชาด้วย

ข. กลุ่มเพื่อนทหาร

ในระยะเวลาที่รับราชการทหารในกองประจำการนั้น กลุ่มเพื่อนทหารเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับทหารแต่ละคนมากกว่าใครในทีนั้น เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ในสถานการณเดียวกันตั้งแต่เข้ามาในช่วงวันแรก มีชีวิตประจำวันต่าง ๆ ร่วมกันทั้งการฝึก การกิน การนอน โดยเฉพาะการก้าวเข้ามาเป็นทหารใหม่นั้น การฝึกให้มีความสามัคคีกันในหมู่เพื่อน ๆ นั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นและเกิดขึ้นเสมอ ๆ ทุกระยะเวลาของการฝึก เนื่องจากผู้ทำการฝึกทหารใหม่จะสอนให้เกิดความรัก และความสามัคคีกันในหมู่ทหาร ซึ่งถือว่าเป็นหมู่เล็ก ๆ ก่อนเพราะถ้าเกิดความสามัคคีกันในกลุ่มคนเล็ก ๆ และใกล้ชิดกันไม่ได้ การที่จะทำงานด้วยความรักและเสียสละต่อส่วนรวมหรือประเทศชาติในอนาคตจะเกิดขึ้นได้ยาก ดังนั้น การสอนให้มีการช่วยเหลือและเสียสละต่อเพื่อนจึงเป็นสิ่งที่จำเป็น การฝึกในเรื่องต่าง ๆ ก็จะต้องมีการฝึกพลัดหรือการเจ็บป่วยเกิดขึ้น มีความรู้สึกดีใจ เสียใจ เหนื่อย หิว ง่วงด้วยกันมาตลอด และได้ลงโทษร่วมกันบ่อยครั้ง ทำให้รู้สึกเห็นใจกัน เข้าใจกัน และผูกพันกันมากขึ้นจากการที่เผชิญความยากลำบากต่าง ๆ ด้วยกันมานาน ดังนั้น เมื่อแต่ละคนเกิดปัญหาขึ้นส่วนใหญ่แล้วคนแรกที่หันหน้าเข้าปรึกษาก็คือเพื่อนนั่นเอง เนื่องจากตกที่นั่งเดียวกัน มีสถานภาพและความเป็นอยู่ใกล้เคียงกันมากกว่าคนอื่นในหน่วยทหาร ถึงแม้ว่าในบางครั้งจะมีการทะเลาะกันบ้างตามประสาผู้ชาย แต่การใช้ความรุนแรงด้านกำลังต่อกันนั้นมีน้อยมาก ถ้ามีการทะเลาะกันก็จะถูกลงโทษตามความรุนแรงที่เกิดขึ้น แต่ส่วนใหญ่แล้วโกรธกันไม่นานก็หาย

การแบ่งกลุ่มของทหารตามความสนิทสนมกัน ก็จะมีการแบ่งตามความพอใจ และทัศนคติที่ตรงกัน คุยกันเข้าใจเป็นส่วนใหญ่ ส่วนการขาดความสามัคคีกันนั้นจะเป็นปกติทุกสังคมที่จะมีความรักและเกลียดในเหตุผลต่าง ๆ กัน แต่ดังที่กล่าวข้างต้นแล้วว่า จะไม่มีการทะเลาะกันรุนแรงมากมาย แต่คู่อริจะไม่มีการพูดคุยกหรือสนิทสนมกันมากเท่านั้น

โดยการขาดความสามัคคีภายในหมู่ทหารนั้นจะเห็นได้ชัดจากการฝึกต่าง ๆ เช่น การฝึกในระหว่างเป็นทหารใหม่ หมวดที่มีความสามัคคีน้อยที่สุด ก็จะมีคะแนนจากการตรวจการฝึกฝนในแต่ละสัปดาห์น้อยกว่าหมวดอื่น ก็จะได้รับวงคำครอบงมประจำหมวดของตนไว้ 1 สัปดาห์

ในระหว่างที่ทำการฝึกทหารตลอดระยะเวลาที่รับราชการนั้น สิ่งที่ทหารเหล่านี้ได้เรียนรู้คือ คุณค่าของความเป็นเพื่อนที่ประสมกับความลำบากมาด้วยกัน ซึ่งผู้บังคับบัญชาจะสอนให้ทหารช่วยเหลือกันเสมอ ๆ ถ้าใครล้มแล้วลุกไม่ขึ้นก็จะมีเพื่อนเข้ามาช่วยดึงอยู่เสมอ บางคนก็บอกว่า "เห็นใจเพื่อน" บางคนก็บอกว่า "ถ้าไม่ช่วยเดี๋ยวครูฝึกดู"

จากการสัมภาษณ์ทหารเกณฑ์นั้นพวกเขากล่าวถึงเพื่อน ๆ ไว้ว่า

"บางคนก็ดี บางคนก็ไม่ดี ก็เลือกคบที่คุยกันรู้เรื่อง"

"บางครั้งก็ เพื่อนก็จะบอกว่า มาถึงแค่นี้แล้ว อีกนิดเดียวก็ฝึกเสร็จแล้ว ทนอีกหน่อย"

"รักเพื่อนที่นี้มากกว่าแฟนอีก"

"เวลาคิดถึงบ้านก็คุยกับเพื่อน บางทีคิดจะหนีแต่พอคุยกับเพื่อนก็สบายใจ ไม่คิดหนีแล้ว"

"บางคนก็ดี บางคนก็แย แล้วแต่เราจะเลือกคบ"

"บางทีวิ่งไม่ไหว ก็จะดึงขึ้นมา เราจะช่วยถือว่าเหนื่อยก็เหนื่อยด้วยกัน เจ็บก็เจ็บด้วยกัน"

"เพื่อนที่นี้ดีกว่าเพื่อนแถวบ้าน ถ้ายังไม่เป็นทหารสงสัยคงติดยามากกว่านี้ เพราะเพื่อนแถวบ้านเขาชอบให้ลองยา"

"มีทะเลาะกัน แต่ไม่ถึงกับลงไม้ลงมือ เพราะครูฝึกเตือนไว้แล้ว"

จะเห็นได้ว่ากลุ่มเพื่อนนั้น มีความสำคัญและมีอิทธิพลซึ่งกันและกันเป็นอย่างมาก เนื่องจากเห็นหน้า พบปะพูดคุยกันอยู่ทุกวัน มีความผูกพัน อยู่ภายใต้กฎระเบียบและบรรทัดฐานเดียวกัน ดังนั้น ในการกระทำต่าง ๆ นั้น นอกเหนือจากตนเองแล้ว เพื่อนคือ

บุคคลถัดมาที่ทหารเกณฑ์ส่วนใหญ่นึกถึงและให้ความสำคัญในการตัดสินใจ และเป็นกำลังใจช่วยเหลือกันในขณะที่รับราชการอยู่หน่วยตลอด 2 ปี

ค. ญาติพี่น้อง

นอกจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนทหารด้วยกันแล้ว ผู้มีอิทธิพลต่อการใช้ชีวิตอยู่ในหน่วยของทหารเกณฑ์ อีกกลุ่มหนึ่งก็คือ ญาติพี่น้องของทหารเหล่านั้นนั่นเอง โดยญาติพี่น้องของทหารบางคนจะมีอิทธิพลตั้งแต่ก่อนเข้ามาเป็นทหาร ระหว่างเป็นทหารและช่วงใกล้ปลดประจำการ โดยช่วงก่อนเข้ามาเป็นทหารนั้น บิดามารดาของแต่ละคนก็จะมีความคิดและความต้องการเกี่ยวกับการที่บุตรของตนจะมาเป็นทหารกองประจำการแตกต่างกันไป จากประสบการณ์การได้ยินถึงกีดกันทัศนคติความเป็นทหาร และความคิดเห็นส่วนตัวของแต่ละคน โดยที่บางคนจะมีความคิดเห็นจากการได้ยินมากกว่าการเกณฑ์ทหารนั้นมีความโหดร้าย ลำบาก บางคนก็เห็นว่าไม่มีคนช่วยดูแลบ้าน ดูแลครอบครัว จึงไม่อยากให้ลูกของตนเป็นทหาร หรือบางคนมีความคิดเห็นว่าอยากให้ลูกเป็นทหารเกณฑ์ เนื่องจากลูกอาจเป็นคนเกเร ไม่มีความรับผิดชอบ ไม่มีความอดทน จึงต้องมีการให้รับราชการเป็นทหาร เพื่อจะได้อยู่ในระเบียบวินัย เพื่อรักษากฎาณัติของลูกตนให้ดีขึ้น โดยที่อาจจะมีบางรายที่ถึงกับให้ลูกสมัครเป็นทหารโดยไม่ต้องรอจับสลาก บางรายบิดาเป็นทหารก็ต้องการให้ลูกชายเป็นเหมือนตน แต่ส่วนใหญ่แล้วไม่ต้องการให้ลูกของตนมาเป็นทหารกันเท่าไรนัก

ในระหว่างเข้ามาเป็นทหาร ญาติพี่น้องก็ยังมีอิทธิพลต่อความคิดและจิตใจของทหารเหล่านี้ เนื่องจากในช่วงเป็นทหารใหม่ 2 เดือน นี้ จะไม่ให้ทหารนั้นได้ติดต่อกับทางบ้านเลย ยกเว้นตั้งแต่อาทิตย์ที่ 3 เป็นต้นไป จะอนุญาตให้ญาติมาเยี่ยมทหารได้ทุกวันอาทิตย์ บางคนเข้ามาใหม่ ๆ ก็คิดถึงบ้านบ้าง เป็นห่วงทางบ้านบ้าง คิดที่จะหนีกลับไปบ้าง แต่บางคนหลังจากได้คุยกับญาติพี่น้อง หรือภรรยาแล้ว ก็จะมีกำลังใจในการต่อสู้ต่อไป โดยส่วนใหญ่แล้วทางบ้านก็จะบอกว่า "ไม่ต้องเป็นห่วง" เพราะทราบว่าถ้าหนีทหารแล้วปัญหาต่าง ๆ ก็จะตามมามากมาย ญาติพี่น้องบางคนก็ปลอบใจให้กำลังใจต่อไป มีการพูดเพื่อให้ทหารสบายใจไม่ต้องกังวลอะไร บางคนเมื่อถูกปลดยกกลับบ้านไปแล้วและเมื่อถึงเวลาที่

กำหนดต้องกลับเข้าหน่วย ภรรยารีบไล้ให้กลับหน่วยโดยเร็วก็มี บางคนกลับไปบ้านแล้วบ่นให้บิดาทิ้งวาท้อ เหนื่อย บิดาก็จะบอกว่า “คนอื่นยังทำได้ แล้วทำไมเราจะทำไม่ได้” บางคนก็ได้รับกำลังใจจากเพื่อนบ้าน เช่น เพื่อนบ้านจะบอกว่า “เป็นทหารแล้วดูบุคลิกและนิสัยดี ขึ้นเยอะ” บางคนอาจจะเกิดแรงใจจากคำดูถูกจากเพื่อนบ้านว่า “สงสัยอีกหน่วยคงหนีทหารแน่ ดูท่าทางแล้วเป็นทหารไม่ได้หรอก” คำพูดเหล่านี้ทำให้ทหารใหม่บางคนเกิดการต่อสู้ และอดทนในการรับราชการเป็นทหารได้จนปลดประจำการ หรือบางคนเห็นว่าทางบ้านลำบาก ไม่มีคนดูแลก็จะเกิดอาการเครียด เป็นห่วงบ้านอยู่ตลอดเวลา ทำให้ความตั้งใจในการฝึกนั้นลดลง

ส่วนในระหว่างที่ปลดประจำการนั้น เป็นช่วงที่ทหารกำลังเลือกหนทางทำมาหากินต่อไปหลังจากที่ปลดแล้ว โดยญาติพี่น้องก็จะเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินใจด้วย โดยบางคนอาจจะต้องการให้บุตรหลานของตนเป็นทหารต่อ เนื่องจากเห็นว่าเป็นอาชีพที่มั่นคง มีเกียรติ บ้างก็อยากให้เป็นทหารเพราะบิดาอยากได้รับราชการทหารเหมือนตน บางคนก็ไม่อยากให้ลูกเป็นทหารเพราะต้องห่างไกลบ้าน ขาดคนดูแลและครอบครัวและกลัวลูกลำบาก แต่ส่วนใหญ่คิดว่าถ้าไปประกอบอาชีพตามที่รำเรียนมาจะดีกว่า

จะเห็นได้ว่าอิทธิพลของบุคคลน้อยสำคัญทั้งผู้มีกทหารใหม่ ครูฝึกทหารใหม่ เพื่อนทหาร และญาติพี่น้องของตนก็มีส่วนสำคัญในการช่วยถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหาร ความคิดเห็น และกำลังใจให้แก่ทหารเกณฑ์เป็นอย่างมาก โดยในช่วงที่คนเราคิดว่าลำบาก เหนื่อยและโดดเดี่ยว บุคคลเหล่านี้จะเข้ามามีอิทธิพลต่อทหารมากน้อยแตกต่างกันไป อาจจะทำให้ทหารเหล่านี้ต้องการรับลักษณะความเป็นทหาร และปฏิบัติตัวขณะรับราชการให้ดียิ่งขึ้น หรืออาจจะมีส่วนทำให้ทหารเกิดความกังวล เครียด ท้อถอย และไม่ต้องการที่จะเป็นทหารอีกต่อไปก็ได้

3.1.3 ระยะก่อนปลดประจำการ

หลังจากที่ได้รับราชการมาระยะหนึ่งแล้วก็จะมาถึงระยะก่อนที่จะปลด

ประจำการของทหารเกณฑ์ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในกองประจำการกันประมาณ 2 ปี ยกเว้นผู้ที่สมัครใจเข้ามา หรือ มีวุฒิที่ได้กล่าวไว้ในบทต้น ๆ แล้วที่รับราชการในกองประจำการต่ำกว่า 2 ปี

จากที่ทหารเหล่านี้เข้ามารับราชการในกองประจำการมาเป็นระยะเวลาหนึ่งทางกองทัพก็ได้สังเกตเห็นถึงอนาคตของทหารเหล่านี้ว่าเมื่อปลดประจำการออกไปแล้ว อาจจะไม่มีความรู้ไปประกอบอาชีพได้เพียงพอ ดังนั้น จึงมีนโยบายสนับสนุนฝึกอบรมทหารกองประจำการ ให้มีความรู้ในวิชาชีพตามที่ตนเองถนัดหรือต้องการฝึกฝน เพื่อเมื่อปลดเป็นกองหนุนแล้วจะสามารถประกอบอาชีพสุจริตและเป็นพลเมืองดีของชาติต่อไป โดยการฝึกอบรมด้านวิชาชีพนี้จะมีการส่งทหารไปเรียนใน 2 กรณี คือ

กรณีที่ 1 การส่งทหารเกณฑ์ที่เข้ามาเป็นทหารประมาณ 6 เดือน ไปฝึกวิชาชีพที่สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานของกระทรวงแรงงาน ซึ่งทางกองทัพจะส่งไปปีละ 2 รุ่น รุ่นละ 10 คน โดยคัดเลือกบุคคลแต่ละกองร้อยที่มีพื้นฐานอาชีพและลักษณะที่คิดว่าสามารถจะนำความรู้จากที่ไปฝึกกลับมาใช้ประโยชน์ได้มากที่สุด โดยให้เลือกเรียนวิชาที่ตนเองพอใจ และถนัด หลักสูตรละ 3 เดือน ซึ่งจะใช้เวลาว่างจากการฝึกทหารเข้าฝึกวิชาชีพนั้น ๆ

กรณีที่ 2 การฝึกวิชาชีพก่อนปลดประจำการ 4 เดือน โดยทางกองทัพบอกให้ทหารที่ใกล้จะปลดประจำการได้เรียนรู้การฝึกฝนด้านวิชาชีพ เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ หลังจากปลดประจำการแล้ว ซึ่งในกรณีนี้นั้นทหารเกือบทุกคน จะได้รับการฝึกอบรมเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้นผู้ที่ได้ทำการฝึกฝนวิชาชีพในกรณีที่ 1 มาแล้ว

ตัวอย่างหลักสูตรวิชาชีพที่ทหารเกณฑ์สามารถเลือกเรียนได้ เช่น

- หลักสูตรพีชไวนา
- หลักสูตรพีชสวน
- หลักสูตรการเลี้ยงสัตว์
- หลักสูตรการประมง
- หลักสูตรช่างตัดผม
- หลักสูตรช่างเชื่อม
- หลักสูตรช่างเครื่องยนต์
- หลักสูตรช่างเดินสายอุปกรณ์ไฟฟ้า
- หลักสูตรช่างปูน
- หลักสูตรช่างเหล็กตัด เป็นต้น

จากการฝึกวิชาชีพนี้จะมีผู้ที่ชำนาญในวิชาชีพแต่ละหลักสูตรมาเป็นผู้ให้การอบรมฝึกฝนแก่ทหารเกณฑ์ โดยที่อาจะแบ่งกันในแต่ละกองพัน กองพันละ 2-3 หลักสูตร และถ้าทหารคนใดต้องการที่จะเรียนในหลักสูตรใดนอกเหนือจากที่มีในกองพันของตนแล้ว ก็จะถูกส่งไปทำการฝึกอาชีพที่กองพันอื่นที่มีหลักสูตรนั้น ที่ตนต้องการ

และเมื่อถึงวันสุดท้ายของการรับราชการในกองประจำการนั้น ก็คือ “วันอำลาธงชัยเฉลิมพล” โดยทหารเกณฑ์ที่จะปลดประจำการจะเดินสวนสนามเพื่ออำลาธงชัยเฉลิมพล ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่สูงสุดของทหารในกองทัพไทยทุกคนที่ต้องเชิดชูและรักษาไว้ นอกจากนั้นยังถือว่าเป็นการอำลาต่อผู้บังคับบัญชาทุกนายด้วย เมื่อเดินสวนสนามทำความเคารพต่อธงชัยเฉลิมพลและผู้บังคับบัญชาแล้ว ก็จะเป็นการรับมอบธงที่ระลึกคือ พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ จากผู้บังคับบัญชา จากนั้นก็เป็นการให้โอวาทจากประธานในพิธีเป็นขั้นตอนสุดท้าย ส่วนในช่วงกลางคืนจะเป็นการเลี้ยงอำลาทหารของแต่ละกองพัน โดยจะมีอาหารดนตรี และการแสดงต่าง ๆ ให้ทหารและผู้บังคับบัญชาได้รับความสนุกสนานร่วมกัน รวมทั้ง

คำกล่าวของทั้งตัวแทนทหารใหม่ ทหารเก่า และโอราจากผู้บังคับกองพันที่จะให้แก่ทหาร
ทุกนายทั้งที่ยังอยู่ในกองประจำการและปลดประจำการ จากนั้นจึงเป็นอันเสร็จพิธีในวันนั้น

และก่อนที่ทหารเหล่านั้นจะออกจากหน่วยไปนั้น ก็จะต้องมารับเงินเดือน
เบี้ยเลี้ยง สมุดเงินฝากที่ฝากไว้ในแต่ละเดือนตามนโยบายของกองพัน และเงินค่าเดินทาง
จากผู้บังคับบัญชาเสียก่อน

หลังจากที่ทหารเกณฑ์ปลดประจำการออกไปแล้ว จะกลับไปประกอบอาชีพ
เดิมของตนเป็นส่วนใหญ่ เช่น รับจ้าง ทำนาทำไร่ ชั้บรด ช่อมรด บางคนก็กลับไปศึกษาต่อก็
มี มีเพียงเล็กน้อยที่ต้องการที่จะสมัครเข้ารับราชการทหารต่อ เนื่องจากส่วนใหญ่แล้วงาน
อาชีพเดิมของตนเงินเดือนที่ได้รับจะมากกว่าการรับราชการทหาร หรือบางคนก็ให้เหตุผลว่า
ครอบครัวขาดคนดูแล ถ้าเป็นทหารเวลาส่วนใหญ่จะไม่ได้อยู่กับครอบครัว ส่วนผู้ที่มีความ
ต้องการจะรับราชการทหารต่อนั้นก็ให้เหตุผลที่แตกต่างกันไปในแต่ละคน

แรงดึงดูดใจในอาชีพทหารเป็นแรงดึงดูดใจในอาชีพอย่างหนึ่งที่โยงไปถึง
ปัจจัย 2 ประการ (Simpson อ้างถึงใน ดุสิต น้าเฟน, 2529 : 29) คือ

1. การประเมินคุณค่าของการอาชีพที่สูง สิ่งที่มาเข้าใจต่อการอาชีพมักจะเป็น
เป็นคุณค่าของอาชีพนั้นที่บุคคลประเมินว่าเป็นไปในทางบวกต่อตน ชื่นชมและไม่อาจวิต
ราคาค่าตอบแทนทางวัตถุได้ เพราะอาชีพนั้นเป็นเช่นเดียวกับหน่วยสังคมอื่น ๆ ที่บางครั้งก็
ไม่มีเหตุที่จะมาอ้างว่าเป็นอย่างอื่นนอกจากความที่เรอบหรือความเข้ายวนใจ นอกจากการ
ประเมินคุณค่าที่สูงแล้ว ภาพพจน์ที่สร้างขึ้นหรือมีประสบการณ์ที่ประทับใจ อาจเป็นแรง
ดึงดูดใจที่จะทำให้ปรารถนาจะไปใช้ชีวิตในการอาชีพเช่นนั้น เช่น ชอบเครื่องแบบที่สวยงาม
สง่า ประทับใจบุคลิกที่องอาจเมื่งมาย กกล้าหาญ ชื่นชมวีรกรรมของทหาร ค่านิยมต่อทหาร
เกียรติของการเป็นทหาร การได้รับสถานภาพที่สังคมยกย่อง ฯลฯ และสิ่งเหล่านี้ได้ก่อให้เกิด
เป็นความต้องการได้รับการยอมรับว่าคนเป็นสมาชิก

2. ค่าตอบแทนและโอกาสทางการอาชีพ ค่าตอบแทนของการเป็นทหาร คือ
เงินเดือน มีความมั่นคงในการอาชีพ มีผลประโยชน์ตอบแทนต่าง ๆ สิทธิพิเศษสำหรับค่า

ความเสี่ยง เงินเพิ่มค่าฆ่าฟันอันตราย เงื่อนไขการทำงานและโอกาสก้าวหน้าที่น่าพึงพอใจ เป็นแรงดึงดูดใจให้เข้าสู่การอาชีพได้อย่างหนึ่ง

การเกิดแรงจูงใจในอาชีพทหารนั้น อาจเกิดจากสิ่งแวดล้อมของบุคคล ตั้งแต่เด็กคือ เกิดความประทับใจตั้งแต่วัยเด็กเกี่ยวกับอาชีพทหาร อาจจะมีบิดาหรือญาติ พี่น้องที่เป็นทหาร ทำให้เกิดความฝังใจและความต้องการที่จะเป็นทหารมาตั้งแต่เด็ก ๆ หรือไม่ก็อาจจะเกิดจากสภาพแวดล้อม หลังจากเข้ามาเป็นทหารเกณฑ์และได้เรียนรู้ชีวิตทหาร แล้วเกิดความประทับใจในอาชีพเกี่ยวกับลักษณะของงานที่ทำ นอกจากนั้นความประทับใจ ในบุคลิกลักษณะของบุคคล เช่น ผู้บังคับบัญชา หรือ นายทหารคนอื่น ๆ โดยนำบุคคลเหล่านี้ มาเป็นแบบอย่างและเป็นสิ่งเร้าทำให้เกิดความต้องการที่จะเป็นทหารมากขึ้น

3.2 ปัญหาในการเรียนรู้วัฒนธรรมของทหารกองประจำการ

การถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหาร และความรู้ด้านทหารให้แก่ทหาร เกณฑ์นั้น จะต้องผ่านปัญหาและอุปสรรคมากมายตั้งแต่เริ่มต้นและอาจจะเป็นปัญหาที่ยังมี อยู่เรื่อย ๆ ตลอดเวลาในการฝึก ปัญหาที่ว่านี้ก็เกิดจากสาเหตุหลาย ๆ ประการ ทั้งตัวของ บุคคล คือ ผู้ทำการฝึกทหารหรือตัวทหารเกณฑ์เอง รวมทั้งปัญหาที่เกิดจากสภาพแวดล้อม เวลา และวิธีการฝึก ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทุกฝ่ายก็พยายามหจหนทางแก้ไขที่ดีที่สุด ซึ่งบางครั้งก็ อาจจะแก้ไขได้ แต่บางปัญหาก็อาจจะแก้ไขได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากมีข้อจำกัดบางประการ

1. ปัญหาที่เกิดจากผู้ทำการฝึกทหารนั้น ส่วนใหญ่จะเกิดจากครูฝึกและผู้ ช่วยครูฝึกทหารใหม่ เนื่องจากอยู่ใกล้ชิดกับทหารใหม่มากกว่าบุคคลอื่น ปัญหาที่เกิดขึ้นอาจ จะไม่เข้าใจในสภาพแวดล้อมของทหารเท่าที่ควร บางคนอาจจะเคยเป็นครูฝึกมาตั้งแต่อดีต และอาจจะไม่เข้าใจว่าสมัยนี้การฝึกทหารนั้นสมควรที่จะเปลี่ยนแปลงในรายละเอียดบาง อย่าง เช่น การลงโทษที่ใช้ความรุนแรงในปัจจุบันนั้นไม่อาจจะใช้ผลเสมอไป แต่ครูฝึกบาง คนนั้นอาจจะเคยเป็นทหารเกณฑ์มาก่อน เคยถูกฝึกมาก่อนก็อาจจะเข้าใจความรู้สึกของ ทหารเหล่านั้นได้ดีกว่า แต่ทั้งนี้ถึงแม้ว่าครูฝึกทหารใหม่จะมีความเข้าใจในการฝึกและในตัว

อาหารเกณฑ์มากน้อยแค่ไหนก็ตาม การฝึกที่พวกทหารเขาจับผิดชอบนั้นจะต้องถูกควบคุม และชี้แจงจากผู้ฝึกอีกทีหนึ่ง เพื่อไม่ให้เกิดการฝึกที่นอกกรอบนอกทาง และผิดระเบียบที่ผู้บังคับบัญชาวางนโยบายเอาไว้ โดยผู้ฝึกจะชี้แจงให้ใช้ความรุนแรงน้อยที่สุดในการฝึกทหาร เพราะสิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี เนื่องจากอาหารเกณฑ์เหล่านี้ส่วนใหญ่ไม่ได้มีความสมัครงใจที่จะเข้ามาเป็นทหาร ดังนั้น การเกิดความเครียด ความกลัว และความวิตกกังวลของทหารก็จะมีได้สูง มีมากขึ้นเรื่อย ๆ แล้วขวัญและกำลังใจของทหารก็จะลดลง และอาจมีผลต่อเนื่องทำให้ทหารขาดความเชื่อมั่นในทุก ๆ เรื่อง และไม่ต้องการจะทำการฝึกทหารอีกต่อไป

2. ปัญหาที่เกิดจากตัวทหารเกณฑ์เองนั้นก็ได้แก่ในขณะเริ่มเข้าเป็นทหารใหม่ ๆ นั้นจะมีความเครียด วิตกกังวลและคิดถึงบ้านกันแทบทุกคน บางคนก็อาจมีปัญหาทางครอบครัวหลังจากที่เข้ามาเป็นทหารแล้ว เช่น ขาดหัวเรียวหัวแรงในการหาเลี้ยงครอบครัวหรือปัญหาจากเงินเดือนน้อยลงจากที่เคยได้รับในอาชีพอื่นทำให้รายได้ที่จะส่งครอบครัวน้อยลง ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้จะทำให้ทหารอาจจะทำการฝึกไม่เต็มที่ มีความวิตกกังวลอยู่ตลอดเวลา ซึ่งหน่วยฝึกก็จะพยายามให้ทหารหนักเสียดความรู้สึกนี้ โดยจะให้มีความว่างว้างให้น้อยที่สุด เพื่อที่จะไม่นำเวลาไปนั่งคิดถึงปัญหาทางบ้านมากนัก จากตรงนี้ทำให้ทหารจะมีเวลาพักผ่อนในช่วงเป็นทหารใหม่น้อยกว่าช่วงอื่น

3. ปัญหาสุขภาพ ในผลัดแรกนี้จะมีผู้ที่สุขภาพอ่อนแอ และติดยาเสพติดมากกว่าทหารในผลัดที่ 2 เนื่องจากเป็นทหารที่มาจากพื้นที่ในภาคกลางทั้งหมด โดยโรคที่เกิดขึ้นให้เห็นบ่อยที่สุดในการฝึกทหารก็คือ

- โรคลมแพ้ร้อน (Heat stroke) ซึ่งเกิดจากความล้มเหลวของกลไกควบคุมความร้อนของร่างกาย ทำให้มีไข้สูงอย่างรวดเร็ว มีการทำลายเนื้อเยื่อต่าง ๆ จนเกิดการสูญเสียหน้าที่ของอวัยวะต่าง ๆ และทำให้เสียชีวิตได้ โดยผู้ป่วยจะมีอาการปวดศีรษะ วิงเวียน หน้ามืด คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง ท้องเดิน ชีพจรเต้นเร็ว หายใจไม่สะดวก เดินผิดปกติ เช่น ทหารเดินออกนอกแถว ต่อมาก็มักจะมีไข้สูง หายใจเร็ว ชีพจรเบาเร็ว ผิวหนังร้อนและแห้ง ไม่มีเหงื่อ

ซีมลง ไม่รู้สึกตัว ชัก การหายใจล้มเหลว หัวใจวาย ไตวาย มีเลือดออกจากอวัยวะต่าง ๆ และอาจจะเสียชีวิตได้

- ตะคริวจากความร้อน (Heat cramps) เกิดจากร่างกายสูญเสียเกลือแร่ มากโดยการเหงื่อออกในการระบายความร้อน จะมีอาการหดเกร็งของกล้ามเนื้อ ซึ่งมักเป็น ที่แขน ที่ขา และท้อง ปวดกล้ามเนื้อบริเวณที่หดเกร็ง แต่ไม่มีไข้

- เพลียแพ้ร้อน (Heat exhaustion) เกิดจากความผิดปกติของระบบไหลเวียนเลือด เมื่อร่างกายสูญเสียน้ำ และเกลือแร่มากทางเหงื่อในการระบายความร้อน มีอาการปวดกล้ามเนื้อมาก หน้ามืด เวียนศีรษะ ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน อ่อนเพลียมาก แต่ไม่มีไข้

- ลมแดด (Heat syncope) เกิดการเป็นลมจากการ collapse ของ vasomotor tone จนถึงขั้นทำให้ลมองขาดเลือดไปเลี้ยง ซึ่งมีสาเหตุจากการขาดน้ำหรือขาดเกลือในอากาศร้อนและแห้งแล้ง จะมีอาการชีพจรเต้นเร็ว หน้าซีด หายใจแฉ่ว

ส่วนปัญหายาเสพติดนั้น คือ ทหารในมณฑลนี้มีผู้ติดยาก่อนที่จะเข้ามา เป็นทหารบ้างเล็กน้อย โดยประเภทของยาเสพติดที่ตรวจพบคือ

1. เฮโรอีน
2. ยาบ้า
3. กัญชา

ในการฝึกทหารนั้นถ้ายังมีผู้ติดยาเสพติดมากเท่าไรประสิทธิภาพของการฝึกก็จะยิ่งลดลงมากเท่านั้น เพราะทางทหารจะมีสุขภาพอ่อนแอมากกว่าบุคคลปกติ เกิดความต้องการยาอยู่ตลอดเวลา มีอารมณ์หงุดหงิดและลงแดงบ้างเป็นบางราย โดยในเรื่องนี้ทางด้านผู้รับผิดชอบในการฝึกทหารใหม่จะเตรียมวิธีหาทางแก้ไขอยู่เสมอ เช่น อาจจะให้ฝึกมาก ๆ ออกกำลังกายอยู่เสมอ เพื่อให้มีเวลาคิดถึงเรื่องยาน้อยที่สุด แต่ในรายที่ติดยา มาก ๆ ก็อาจจะให้แช่น้ำเย็น ๆ บ้าง หรืออาบน้ำเย็น ๆ มารวดบ้าง บางคนกล่าวว่าเคยคิดจะเลิกเสพยาหลายครั้งแล้วแต่ทำไม่ได้เลย พอมาเป็นทหารกลับเลิกเสพยาได้ แต่ในบางรายที่เลิกไม่ได้ก็มี ในจำนวนนั้นบ้างก็ทนไม่ได้ หนีทหารไปก็มี

4. ปัญหาจากภูมิอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยทำให้การฝึกไม่เป็นไปตามที่เตรียมไว้ และสุขภาพของทหารอ่อนแอลง เช่น ในบางวันจะมีอากาศร้อนจัด อุณหภูมิสูงทำให้ทหารป่วยเป็นโรคลมร้อนได้ง่าย และในบางวันจะมีฝนตกทำให้สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงซึ่งมีผลกระทบต่อสุขภาพของทหาร

5. ปัญหาที่เกิดจากการฝึกหลายอย่างในเวลาที่จำกัด และมีการอบรมในตอนกลางคืนทำให้ทหารได้พักผ่อนน้อย และมีความสับสนในวิชาการฝึกบ้างในบางคน โดยในวันหนึ่ง ๆ จะฝึกหลายวิชาเป็นเหตุให้ทหารสับสน จำเนื้อหาวิชาไม่ได้หรือวงวนอนในระหว่างการฝึกบ้าง

6. ปัญหาจากอุบัติเหตุที่ได้รับขณะฝึก เช่น บาดเจ็บทางแขนหรือ เท้าบ้าง เนื่องจากยังไม่มีควมชำนาญในการปฏิบัติในการฝึกมากเพียงพอในระยะแรก ๆ

3.3 การสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ (KEY INFORMANT)

การศึกษาในเรื่องการเรียนรู้วัฒนธรรมของทหารเกณฑ์นั้น ได้ใช้เทคนิควิจัยทางมานุษยวิทยาในหลาย ๆ แบบ รวมทั้งการใช้เทคนิคของการสัมภาษณ์ผู้ให้ข่าวสำคัญ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้นั้นมีความละเอียด และสามารถเข้าใจได้ลึกซึ้งขึ้น โดยชื่อของผู้ให้ข่าวสำคัญต่อไปนี้ เป็นชื่อสมมติขึ้นแทนชื่อจริงของบุคคลเหล่านั้นทั้งสิ้น

1) ผู้ให้สัมภาษณ์	พลทหารเทศกาล จิงใจ์ (ชื่อสมมติ)
ระยะเวลาในการศึกษา	2 พ.ค. - 31 ต.ค. 2540
อายุ	24 ปี
การศึกษา	ปริญญาตรี
อาชีพเดิม	รับราชการและช่วยงานทางบ้านเกี่ยวกับการรับเหมาก่อสร้าง
รายได้	ประมาณ 10,000 กว่าบาท
ผู้สัมภาษณ์	นางสาวณัฏยา กระจ่างสนธิ์

เหตุที่ต้องเข้ามาเป็นทหารเกณฑ์นั้น เนื่องจากเมื่อได้เรียน ร.ต. ก็จะได้รับหมายเรียกเข้ารับการตรวจเลือกเป็นทหารเกณฑ์ จะทำการฝึกฝนไปอีกก็จะต้องกังวลอยู่จับใบแดงได้ก็ต้องเป็นทหารอยู่ 1 ปี (จบปริญญาตรี) แต่ถ้าสมัครด้วยวุฒิปริญญาตรีก็จะเป็นทหารเพียง 6 เดือน ประกอบกับอยากลองและหาประสบการณ์แปลก ๆ ให้กับชีวิตดูบ้าง จึงตัดสินใจสมัครเข้าเป็นทหารเกณฑ์ด้วยความต้องการทั้งของตนเองและของที่บ้าน เนื่องจากเป็นลูกคนสุดท้ายของ ได้รับการเลี้ยงดูมาอย่างดี และถูกตามใจมากกว่าคนอื่น ๆ ทางบ้านจึงอยากให้ความเข้มแข็งขึ้น

เข้ามาในวันแรก ๆ นั้น ยืนกลางแดดแล้วเป็นลมถึง 2 ครั้ง เนื่องจากเคยอยู่แต่ในร่ม ทำงานในห้องแอร์ ครั้งแรกที่เป็นลมนั้นก็พยายามลุกขึ้นมายืนใหม่อีกครั้ง เพราะไม่อยากเอาเปรียบคนอื่น แต่เมื่อยืนได้สักพักก็ล้มลงอีกครั้งหนึ่ง ทั้งครูฝึกและเพื่อน ๆ บางคนก็สับสนประมาทว่า "วันแรกก็เป็นลมเสียแล้ว ต่อไปจะรอดหรือ" แต่ตนเองก็บอกว่าจะเวลาไม่เกิน 1 สัปดาห์ในการปรับตัว แต่วันต่อไปนั้นก็ไม่ใช่เป็นลมแล้ว ส่วนการปรับตัวของร่างกายให้อยู่ตัวจริง ๆ นั้น ส่วนใหญ่จะใช้เวลาเกือบ 1 เดือน แทบทุกคน สัปดาห์แรกจะปวดเมื่อยตามร่างกาย แต่สถิติของจำนวนครั้ง เช่น การดันพื้นหรือลุกนั่ง นั้นจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละวันคือจากที่ทำได้ไม่เท่าที่เขากำหนดให้ไว้ก็จะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนในที่สุดก็ทำได้เกินจากที่กำหนดถึงสองเท่าตัว ถึงแม้ว่ารูปร่างตนเองจะเท่าเดิมคือไม่อ้วนหรือแอมไปกว่าเดิม แต่เห็นได้ชัดว่าแข็งแรงขึ้น

ในการฝึก ชอบสถานียิงปืนมากที่สุด เนื่องจากตนเองทำได้ดีมากกว่าการฝึกสถานีอื่น โดยก่อนข้างจะยิงปืนแม่โพสพสมควร

ส่วนใหญ่ขณะฝึกทหารใหม่นั้นก็จะสนิทสนมกันในหมวดของตนมากที่สุด เนื่องจากต้องใกล้ชิดกันเกือบทุกระยะ สามารถคุยได้เกือบทุกคนโดยไม่เกี่ยงเรื่องฐานะหรือประวัติส่วนตัว เช่น กลุ่มที่สนิทกันบางคนเคยทำผิดทางกฎหมายและถูกจำคุกมาก่อนเป็นทหารก็มี บางคนเคยติดยา ก็มี แต่ก็สามารถคุยกันได้ แต่ที่สนิทกันมากที่สุดก็จะเป็นเพื่อนที่จบปริญญาตรีเหมือนกันอยู่คนหนึ่ง ซึ่งอยู่หมวดเดียวกันและเขาเป็นหัวหน้าหมวด ส่วนตน

เองนั้นเป็นรองหัวหน้าหมวด ซึ่งก็สนิทกันมากกว่าคนอื่นนั้นอาจเป็นเพราะการศึกษาใกล้เคียงกัน คุยกันได้รู้เรื่อง รับรู้และเข้าใจกันได้ง่ายกว่าคนอื่น

เนื่องจากตนเองนั้นเป็นรองหัวหน้าหมวด ดังนั้น ก็จะมีส่วนช่วยเหลือ ๗ ในหมวดได้มาก เช่น เมื่อก่อนยังไม่แต่งตั้งว่าใครเป็นหัวหน้า ใครเป็นรองหัวหน้า ก็จะตัวใครตัวมันในการท่องเที่ยวทางอาหารในช่วงกลางวัน ใครทดสอบเสร็จก่อนตอบคำถามผ่านก่อนก็จะขึ้นนอนก่อน แต่เมื่อมาเป็นรองหัวหน้าหมวดแล้ว ก็จะเกิดความรับผิดชอบมากขึ้น ถ้าเพื่อนยังจำหรือท่องไม่ได้ ก็จะช่วยสอนในการท่องจำ ช่วยอ่านหนังสือให้ฟังบ้าง โดยช่วยกันดูแลดูที่มาร่วมกับหัวหน้าหมวดในเรื่องต่าง ๆ

ในเรื่องการฝึกนั้นถึงแม้ว่าหมวดของตนจะมีผู้จบปริญญาตรีถึง 2 คน โดยมากกว่าหมวดอื่น ๆ แต่เมื่อสรุปคะแนนในแต่ละสัปดาห์แล้ว ไม่เคยได้คะแนนมากที่สุด เนื่องจากยังขาดความสามัคคีอยู่บ้าง ถ้าครั้งใดที่มีความสามัคคีกันอย่างจริงจังแล้ว ทุกอย่างก็จะสำเร็จด้วยดี แต่ในบางครั้งในหมวดก็มีคนที่เมื่อหน่วยก็จะเอาแต่ใจตนเองบ้าง ไม่ช่วยเหลือเพื่อนบ้าง ทำให้คะแนนที่ได้ไม่พอใจเท่าที่ควร แต่ก็ไม่เคยเป็นหมวดที่คะแนนต่ำที่สุด

วันที่ภูมิใจมากที่สุดก็คือวันตรวจสอบทหารใหม่ เนื่องจากทุกคนร่วมใจกันเต็มที่ และทำได้ดี โดยเฉพาะตนเองนั้นจับสลากได้ตรวจสอบในสถานที่ 2 ซึ่งในวันฝึกนั้นจะมีคนทำผิดกันมากเนื่องจากเกร็งและกลัวครูฝึกจะทำโทษด้วยเหตุที่ครูฝึกจะถือไม้เรียวทุบไว้ แต่พอตรวจสอบในวันจริงจากที่ตนเองเคยทำผิดบ่อย ๆ ในสถานะนั้นก็กลับทำได้ดีกว่าที่คิด ซึ่งเกิดจากการตั้งใจที่มากขึ้นของเพื่อนทหารทุกคน และเกร็งน้อยกว่าวันฝึกตามปกติ เพราะข้างหน้าจะมีแต่คณะกรรมการเท่านั้น

หลังจากฝึกทหารใหม่ 2 เดือน แล้ว ก็แยกย้ายกันไปอยู่ตามกองร้อยต่าง ๆ ที่ทางหน่วยจัดไว้ และเนื่องจากตนเองมีความรู้ จบระดับปริญญาตรีทำให้ได้เข้าไปทำงานด้านเอกสารต่าง ๆ ของทหารกองร้อย ด้านการฝึกก็จะน้อยกว่าเดิม

ในเรื่องระเบียบวินัยที่เพิ่มขึ้นนั้นก็เห็นได้จากการที่มีความละเอียดรอบคอบในการปฏิบัติตนมากขึ้น แต่อาจจะเห็นได้ไม่ชัดเจนเท่าไร เนื่องจากปรกตินตนเองก็ไม่ใช้คน

เกเรหรือตะเพา ขาดความรับผิดชอบ แต่ที่เห็นได้ชัดในตัวเองก็คืออดทนต่อความลำบากมากขึ้น และกล้าที่จะเผชิญหน้ากับผู้คนและอุปสรรคมากกว่าเดิม

ส่วนในเรื่องการลงโทษในความคิดเห็นของตนนั้นตามความเป็นจริงแล้ว เมื่อได้รับโทษทุกคนก็ไม่กล้าที่จะฝ่าฝืนหรือทำผิดอีก เนื่องจากทราบว่าจะไม่มีผลอะไรตามมา ถ้าทำเช่นนั้น การได้รับโทษหรือไม่ส่วนใหญ่แล้วจะอยู่ที่การปฏิบัติตัวของตนเอง

ถ้าไม่ทำผิดการรับโทษก็จะน้อยมากแต่อาจจะมีบ้างที่ตนเองคิดว่าการลงโทษนั้นหนักเกินไม่กว่าความผิดที่เกิดขึ้น แต่ก็ถือว่าเป็นการสอนให้ตนเองรู้จักระงับจิตใจ อดทน อดกลั้น ต่ออุปสรรคต่าง ๆ ได้มากขึ้นกว่าเดิม

สิ่งที่คิดว่าได้จากการเป็นทหารเกณฑ์นั้น นอกจากระเบียบวินัยและความกล้าหาญที่เพิ่มขึ้นแล้วยังมีสิ่งอื่น ๆ ที่ได้รับมาระหว่างอยู่กองประจำการคือ

- ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้นที่หลากหลายในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา อาชีพ และลักษณะนิสัย ทำให้เกิดการเรียนรู้ในการปรับตัวที่มากกว่าแต่ก่อน เนื่องจากเมื่อก่อนสามารถเลือกคบคนที่จะมาเป็นเพื่อนได้ตามแต่ใจชอบ แต่เมื่อมาเป็นทหารต้องสามารถรู้จักคบให้ได้หมดทุกคน ทุกระดับ เพราะต้องกินอยู่ด้วยกันตลอดเวลา ถ้ามีปัญหาที่ใช้ชีวิตกับเพื่อนได้ไม่มีความสุข

- ได้รู้จักภาวะผู้นำที่ดีว่าเป็นอย่างไร สามารถนำมาใช้กับตนเองได้ โดยนำส่วนที่ดีของผู้ฝึกและครูฝึกแต่ละคนมาจดจำว่าความเป็นผู้นำนั้นควรทำอย่างไรในสถานการณ์ใด โดยสังเกตว่าครูฝึกบางคนไม่สามารถทำให้ทหารรักและเชื่อฟังได้ เนื่องจากเหตุใดหรือขาดคุณสมบัติข้อใดบ้าง ส่วนบุคคลที่สามารถเป็นผู้นำได้ดีนั้นใช้ความสามารถในการสอนทหารได้เหมาะสมกับสถานการณ์ คือ เวลาใดควรสอนด้วยความคิดและเวลาใดควรสอนด้วยกำลัง ซึ่งบางครั้งการใช้ความคิดหรือกำลังล้วนๆ ก็ไม่ทำให้ประสบผลสำเร็จได้ในทุกสถานการณ์

- ได้ฝึกความอดทนทั้งจากคำพูดของคน ความลำบากต่าง ๆ ที่ได้รับขณะ

ฝึก ที่มีทั้งความร้อน ความเหนื่อย และอุปสรรคต่าง ๆ รวมทั้งความอดทนในการที่ต้องอยู่ในระเบียบวินัย และภายใต้การควบคุมโดยคนที่เราไม่คุ้นเคยมาก่อน ก็สร้างความแข็งแกร่งในด้านจิตใจให้มีมากขึ้นด้วย

2) ผู้ให้สัมภาษณ์	พลทหารสิงโต ลำไย (ชื่อสมมติ)
ระยะเวลาในการศึกษา	2 พ.ค. - 31 ต.ค. 2540
อายุ	21 ปี
การศึกษา	ปวช. ปี 3
อาชีพเดิม	ผู้เปิดแผ่นเสียงตามสถานบันเทิงต่าง ๆ
รายได้	2,000 - 2,500 บาท/คืน
ผู้สัมภาษณ์	นางสาวณัฏยา กระจ่างสนธิ์

ในการเข้ามาสมัครชีวิตทหารนี้ได้สมัครเข้าเป็นทหารกองประจำการเอง เนื่องจากเมื่อชีวิตเดิม ๆ ของตน คือ เมื่อชีวิตเที่ยว ชีวิตกลางคืน อยากรองชีวิตที่ลำบาก และท้าทาย แต่เมื่อก่อนก็เคยได้ยินมาบ้างว่าเป็นทหารจะต้องพบกับอะไรบ้าง มีการฝึกที่หนักขนาดไหน แต่ไม่ค่อยกลัวเท่าไร เพราะคิดว่ามีคนร่วมชะตากรรมหลาย ๆ คน โดยวันแรกที่เข้ามา ก็พยายามทำใจให้สบาย ไม่ได้เครียดมากแต่เพื่อน ๆ บางคนจะกดดันมาก บางคนก็เสียตายนม บางคนก็กลัวตัวดำ ส่วนตัวเองเมื่อก่อนก็จะดูแลตัวเองและพิถีพิถันในการแต่งตัวมาก ไม่ค่อยอยากจะถูกแดด เมื่อก่อนก็ไว้ผมยาวประป่า แต่เมื่อตกลงใจสมัครเข้ามาเป็นทหารด้วยตนเองก็ต้องยอมทำใจให้ได้

พี่น้องของพลทหารสิงโต นั้นไม่มีใครเป็นทหารเกณฑ์เลย เนื่องจากเรียน ร.ด. ส่วนพลทหารสิงโต ได้เรียน ร.ด. ปีเดียว เพราะกลัวตัวดำและกลัวลำบาก แต่เมื่อมาเป็นทหารแล้วก็ได้คำแนะนำจากพี่ที่เป็นทหารหญิงว่า มาเป็นทหารแล้วต้องทำตัวอย่างไรบ้าง นอกจากนั้นก็มีส่วนพี่ลูกน้องที่เป็นทหาร จบจากโรงเรียนนายร้อยก็เลยมีความคิดว่าอยากเป็นทหารบ้าง และเคยเรียนมาบ้างแล้วก็เลยคิดว่าคงจะไม่หนักหนาอะไร

เมื่อมาเป็นทหารนั้นเปลี่ยนแปลงจากชีวิตประจำวันมาก แรก ๆ ที่ตื่นมาก็
ง ๆ เมล็ด ๆ บ้าง แต่เราจะฝึกฝนให้ปรับตัวเป็นขั้นตอนไป ไม่ได้ฝึกหนัก ๆ ตั้งแต่เริ่มการฝึก
ก็จะสอนตั้งแต่ถ่ายไปยากทำให้ปรับตัวไม่ยากเท่าไร วันแรก ๆ ก็จะฝึกท่าบุคคลมือเปล่า
ก่อน เช่น ท่ากลับหลังหัน ท่าโน้มก้าว ในการฝึกนี้ทหารที่เจ็บป่วยหรืออ่อนแอหักผ่อนไม่
เพียงพอ และไม่ค่อยมีความอดทนก็อาจจะลำบากกว่าคนอื่น คือจะฝึกแบบไม่ราบรื่นนัก
เพราะขาดความคงต้องแค้น ส่วนตัวเองนั้นแรก ๆ ที่ออกกำลังกายจะปวดล้าตามตัว เพราะ
เมื่อก่อนขาดการออกกำลังกาย พอนาน ๆ เข้าก็เริ่มชิน ร่างกายเริ่มอยู่ตัว

เมื่อก่อนจะพิถีพิถันกับตัวเองมาก อาบน้ำเป็นชั่วโมง ๆ พอมายอยู่ที่นี้จะอาบ
น้ำประมาณ 10 นาที แต่ก็ต้องทำได้และตอนนั้นก็ชินแล้ว ตอนแรก ๆ พ่อกับแม่จะไม่ค่อยเชื่อ
ว่าจะมาเป็นทหารได้ เพราะอยู่บ้านทำอะไรไม่ค่อยเป็นขึ้นเป็นอัน บางทีก็มีคนดูถูกว่ามา
เป็นทหารไม่ได้แน่นอน เพราะวัน ๆ เขาแต่เที่ยว กลางวันก็ไม่ค่อยจะได้ออกไปโดนแดด
บ้านก็ไม่ค่อยยกสับ แต่เมื่อมาเป็นทหารแล้ว ญาติ ๆ และเพื่อน ๆ มาเยี่ยมก็แปลกใจ
เนื่องจากเปลี่ยนแปลงไปมาก โดยที่ดูเป็นผู้ใหญ่ขึ้น มีระเบียบวินัยมากขึ้น เนื่องจากที่นี่สอน
ให้ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยตลอดเวลาจนกระทั่งคิดเป็นนิสัย เดี่ยวนี้พอลับบ้านไปก็
เที่ยวน้อยลงมาก จะทำอะไรก็จะคิดก่อนทำมากกว่าเดิม สุขุมขึ้น เนื่องจากได้รับการควบคุม
มากขณะฝึกนั่นเอง

นอกจากนี้ยังมีความอดทน อดกลั้นมากขึ้นกว่าเดิมด้วย เนื่องจากมาเป็น
ทหารแล้ว ต้องเผชิญกับอุปสรรคยากลำบากมากมาย ตั้งแต่วันแรกที่เข้ามาได้เจอกับสิ่ง
ต่าง ๆ ที่ไม่เคยสัมผัสมาก่อน ทำให้ตนเองนั้นมีจิตใจที่แข็งแกร่งขึ้น โดยคิดว่าในเมื่อคนอื่น
ทนได้ตนเองก็ต้องทนได้ ตอนแรก ๆ ก็มีบ้างที่หือ เนื่องจากฝึกหนัก ทั้งเหนื่อย ทั้งหิว แต่เมื่อ
ฝึกบ่อย ๆ เข้า ก็เริ่มชินและทนได้มากขึ้นเรื่อย ๆ

ในด้านความกล้าหาญนั้นปรกิตตนเองก็ไม่ใช่ว่าจะขี้อาย เนื่องจากได้พบปะผู้
คนมากมายบ่อย ๆ มาก่อน ดังนั้นก็อาจจะมีเขินเล็กน้อยคือกล้าที่จะเผชิญหน้ากับความ
ลำบากมากขึ้น

ในการฝึกนั้นชอบการฝึกในสถานีที่ 2 คือ การฝึกบุคคลท่ามือเปล่า ท่าขวา
หัน ซ้ายหัน ตรวจอาวุธ ท่ากลับหลังหันเป็นต้น มากที่สุดเพราะสนุกดี ทำพร้อมกันแล้วดูสวย
ดี แต่สถานีนี้จะได้พักน้อย เนื่องจากบางคนทำไม่ค่อยได้ แต่ส่วนใหญ่แล้วเพื่อน ๆ จะชอบ
สถานียิงปืนมากที่สุด เนื่องจากสนุกและใช้แค่สายตากับสมาธิเป็นส่วนใหญ่ ส่วนความจำ
นั้นใช้เพียงเล็กน้อยและถ้าทำคะแนนได้ดีแล้วก็จะมีขนมให้รับประทาน ส่วนสถานีอื่น ๆ นั้น
อาจจะต้องใช้ความจำมากกว่าเหมือนกับการเรียนหนังสือ

ส่วนความสัมพันธ์กับครูฝึกนั้น ก็จะเป็นกันเองมากกว่ากับผู้ฝึก เนื่องจากอยู่
ใกล้ชิดกว่า และครูฝึกก็สั่งลงโทษบ่อยกว่า โดยคนเป็นหัวหน้าหมวด ๑ บางทีก็ได้รับการ
ลงโทษคนเดียวเพราะถือว่าดูแลหมวดไม่ดีบางทีก็โดนทั้งกลุ่ม หรือบางทีก็อาจจะโดนลงโทษ
เฉพาะหัวหน้าหมวดทุกหมวด แต่การลงโทษที่ได้รับจะเป็นการออกกำลังเสียมากกว่า เช่น วิ่ง
หรือคันทันเป็นส่วนใหญ่ เมื่อมีการลงโทษเกิดขึ้นแต่ละครั้งก็จะมีการระวังตัวมากขึ้นเป็น
ลำดับ เพื่อไม่ให้เกิดการผิดพลาดอีก เนื่องจากไม่อยากได้รับโทษ ดังนั้น จึงมีบ้างที่รู้สึก
ลงโทษหนักเกินไป แต่ถ้าไม่ผิด ส่วนใหญ่แล้วก็จะไม่ได้รับโทษ ดังนั้น จึงไม่มีความคิดที่จะ
ฝ่าฝืนระเบียบทางทหาร เพราะนอกจากจะไม่มีอะไรดีขึ้นแล้วยังได้รับโทษหนักกว่าเดิมอีก
ด้วย

คิดว่าข้อดีของการเป็นทหารคือ ฝึกให้มี

- 1) ความอดทน
- 2) ความมีวินัย
- 3) ความซื่อสัตย์
- 4) ความสามัคคีและความรักเพื่อน

นอกจากนั้น ผลพลอยได้ต่าง ๆ ก็คือทำให้มีร่างกายที่แข็งแรงขึ้น มีความคิด
ที่จะตัดสินใจได้เร็วกว่าเดิม มีเพื่อนมากขึ้นและได้ประสบการณ์ในชีวิตเพิ่มขึ้น โดยคิดว่า
ปลดประจำการแล้วอาจจะสมัครเป็นทหารต่อโดยเคยตามผู้ฝึกแล้วว่าถ้าเป็นทหารต่อจะ
ต้องทำอะไรบ้าง ส่วนเพื่อน ๆ ก็มีบ้างที่ตามแล้วอยากเป็นทหารต่อ

3) ผู้ให้สัมภาษณ์	พลทหารบำเพ็ญ ดิลก (ชื่อสมมติ)
ระยะเวลาในการศึกษา	วันที่ 2 พ.ค.- 31 ต.ค. 2540
อายุ	21 ปี
การศึกษา	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
อาชีพเดิม	รับรถสิบล้อรับจ้างขนหินไปกลับสระบุรี-กรุงเทพฯ
รายได้	1,000 บาท/วัน (ไม่ได้ทำงานทุกวัน)
ผู้สัมภาษณ์	นางสาวณัชชา กระจ่ายสนธิ์

พลทหารบำเพ็ญ เป็นลูกชายคนสุดท้ายในจำนวนพี่น้องทั้งหมด 8 คน โดยตอนเด็ก ๆ นั้น ก็มีความรู้สึกอยากเป็นทหารบ้าง แต่พอโตขึ้นก็ไม่มีความรู้สึกนั้นแล้ว ได้พบบิดามารดาและพี่ ๆ ไปดูการคัดเลือกในวันนั้นด้วย โดยตอนจับใบดำใบแดงนั้นรู้สึกตื่นเต้นมาก แต่ที่บ้านอยากให้อุดหนุนทหาร เนื่องจากเมื่อก่อนแถวและรอบเที่ยวมาก โดยวันแรกมาถึงเราจะให้ร้องเพลงประจำหน่วย และฝึกบ้างเด็ก ๆ น้อย ๆ ก่อน ส่วนการปฏิบัติในชีวิตประจำวันก็เปลี่ยนแปลงไปมาก เมื่อก่อนอยู่บ้านจะนอนประมาณตีหนึ่ง และจะตื่นสาย ๆ ของอีกวันหนึ่ง แต่อยู่ที่นี้ต้องตื่นเช้าทุกวัน แรก ๆ ตื่นสายโดยครูฝึกเรียกให้ลงไปเข้าแถวข้างล่างแล้ว เพื่อน ๆ วิ่งลงไปทั้งหมดแล้ว เหลือตนเองอยู่คนเดียว ครูฝึกต้องขึ้นมาปลุกถึงจะตื่น การใช้เวลาก็ต้องรีบทำทุกอย่าง แรก ๆ แปรงฟันอาบน้ำไม่ค่อยทัน เพราะให้เวลาน้อยพอนาน ๆ ไป เริ่มชินโดยครูฝึกจะชี้แจงให้ฟังว่า ถ้ากิจกรรมหนึ่งช้า กิจกรรมต่อไปก็จะช้าตามไปด้วย เพราะต้องร่นเวลาตามเวลาไปเรื่อย ๆ ในการรับประทานอาหารก็ต้อง "กินจาก" โดยแรก ๆ จะลิม ๆ บ้าง ทำไม่ค่อยได้ บางทีก็เผลอทานแบบธรรมดา แต่ตอนนี้เริ่มชินแล้ว

พลทหารบำเพ็ญ อยู่ที่นี้คิดถึงบ้านบ้างบางครั้ง แต่พอได้คุยกับเพื่อน ๆ ก็ดีขึ้น และในวันอาทิตย์ก็จะมีญาติมาเยี่ยม โดยในวันเยี่ยมญาติวันแรกนั้นได้เห็นแม่แล้วเกือบร้องไห้ออกมา ส่วนปัญหาในการฝึกนั้นแรก ๆ คิดว่าตนเองคงทำไม่ได้ ฝึกไม่ไหว โดยสองวันแรกทานข้าวได้ไม่มากเท่าไร เนื่องจากเครียดและติดยาเสพติดด้วย แต่พอผ่านไปประมาณ

ครึ่งเดือนก็เริ่มชิน และอดยาได้ เนื่องจากการฝึกทหารที่ไม่มีเวลาให้นั่งคิดเรื่องอื่น ไม่มีเวลา
คิดเรื่องยา และอาจจะเป็นเพราะติดยาไม่มากถึงขนาดลงแดง จึงทำให้เลิกยาได้ในที่สุด

การฝึกนั้นก็มีกิจกรรมการเล่นหลาย ๆ อย่าง ให้ไม่เครียด เช่น ให้ออกไปนำ
ร้องเพลงและเต้นหน้าแถว ซึ่งปรกติตอนแรกตนเองจะขี้อายมาก พอมาเป็นทหารเดี๋ยวนี
กล้าแสดงออกขึ้น ครั้งแรกที่ใช้ปืนก็รู้สึกกลัวนิดหน่อย แต่นาน ๆ ไป เริ่มสนุกกับการยิงปืน
กล้าที่จะใช้อาวุธมากขึ้น ตอนแรก ๆ นั้นคิดว่าตนเองคงจะไม่สามารถเป็นทหารได้ เนื่องจาก
ทั้งขี้อายและขี้กลัว แต่ตอนนี้คิดว่าดีขึ้นกว่าแต่ก่อนมาก เนื่องจากที่นี้จะสอนให้มีความ
กล้าหาญมากขึ้น รวมทั้งมีเพื่อนมากมาย ทำให้รู้สึกว่าตนเองไม่ได้ลำบากอยู่คนเดียว เวลา
ฝึกพลาดขึ้นมาก็มีคนคอยช่วยเหลืออยู่

ส่วนความสัมพันธ์กับครูฝึกนั้นจะใกล้ชิดกว่าผู้ฝึก เพราะต้องอยู่กับครูฝึก
ตลอดเวลา บางคนก็ดู บางคนก็ใจดี ถ้าทหารฝึกไม่ไหว ครูฝึกจะสังเกตเห็นว่าควรจะหยุดได้
เขาก็จะสั่งให้หยุด บางทีเขาก็จะพูดว่าถ้าทำไม่ได้จะไม่ให้กลับบ้านไปพัก แต่ทุกคนก็จะตั้งใจ
ฝึกมากขึ้น เพราะอยากกลับบ้านไปพัก เนื่องจากตั้งแต่เข้ามาเป็นทหารใหม่นั้นยังไม่ได้กลับบ้าน
บ้านเป็นเวลาสองเดือน

การลงโทษนั้นตนเองก็ได้รับเหมือนกับคนอื่น ๆ เวลาถูกทำโทษแรก ๆ จะ
โกรธและไม่โหด เพราะไม่เคยมีใครมาออกคำสั่งแบบนี้มาก่อน แต่ตอนนี้เข้าใจแล้วว่าวินัย
และกฎระเบียบก็ต้องคู่กับการลงโทษเป็นธรรมดา เพราะไม่มีการลงโทษแล้วคนทุกคนก็
ต้องการที่จะออกจากกฎระเบียบอยู่ตลอดเวลา การลงโทษที่ได้รับนั้นจะเป็นการออกคำสั่ง
เสียส่วนใหญ่ ถึงแม้จะเหนื่อยแต่ก็ต้องทนไม่เช่นนั้นจะได้รับโทษเพิ่ม แต่ถ้าครูฝึกเห็นว่าไม่
ไหวจริง ๆ ก็สั่งให้หยุด ส่วนการลงโทษด้วยการภาคทัณฑ์ ทัณฑ์กรรม ก็กั ซัง จำขัง นั้น
ตนเองยังไม่เคยได้รับโทษเช่นนั้น เนื่องจากยังไม่เคยทำผิดอย่างรุนแรง

การฝึกความอดทนนั้น การฝึกทหารสอนให้รู้จักอดทนต่อหลาย ๆ ด้าน เช่น
อดทนต่อความเหนื่อย ความหิว ความง่วง และความร้อน อยู่เสมอ ๆ ซึ่งแรก ๆ นั้น ไม่เคย
ได้รับความลำบากขนาดนี้มาก่อน แต่เมื่อเจอกับสภาพเช่นนี้บ่อย ๆ จากที่ใจร้อนมากใน

สมัยก่อนทำให้เกิดความอดทนมากขึ้น รู้จักระงับจิตใจได้มากขึ้น อาจจะเป็นเพราะคนอื่นก็เป็นทหารเหมือนกัน ถ้าตนเองขัดขืนไม่อดทนก็จะถูกมองจากคนอื่นในทางไม่ดีได้

ส่วนสิ่งที่คิดว่าน่าจะให้มีมากขึ้นคือเวลาพัก แต่ครูฝึกได้ชี้แจงให้ฟังแล้วว่าเวลามีจำกัด การปล่อยเวลาให้เสียไปมากนอกจากจะทำให้เปล่าประโยชน์แล้ว ทหารจะคิดฟุ้งซ่าน กังวล และคิดถึงบ้านมากขึ้น แต่บางทีฝึกมาก ๆ ก็เหนื่อย ก็อยากจะให้มีเวลาพักผ่อนมากกว่านี้

คิดว่าเมื่อปลดประจำการไปก็คงไปรับรดสิบติดต่อ คงไม่เรียนหนังสือต่อ และคงไม่เป็นทหารต่อ เนื่องจากขั้บรุดแล้วรายได้ดีกว่า แต่ทางบ้านอยากให้เป็นทหารเพื่อน ๆ บางคนก็อยากเป็นทหารต่อหลังจากปลดแล้ว เนื่องจากอยากมียศ อยากมีเกียรติ และชอบเครื่องแบบทหารด้วย

4) ผู้ให้สัมภาษณ์	พลทหารชุ่ม เกสร (ชื่อสมมติ)
ระยะเวลาในการศึกษา	2 พ.ศ. - 31 ต.ค. 2540
อายุ	21 ปี
การศึกษา	โรงเรียนศึกษาผู้ใหญ่
อาชีพเดิม	ลูกจ้างโรงงานผลิตยาเสริมกระดูก
รายได้	3,000 กว่าบาท/เดือน
ผู้สัมภาษณ์	นางสาวณัฏยา กระจำงสนธิ์

เมื่อวันตรวจคัดเลือกทราบว่าจะจับได้ใบแดงนั้น ถึงกับเงินรือไม่ถูก นึ่มนิ้วมือก็ผิดที่ เนื่องจากตกใจมากที่ไม่อยากเป็นทหารก็เพราะเป็นห่วงภรรยาที่จะต้องอยู่บ้านคนเดียว บิดาเองก็ไม่ต้องการให้เป็นทหารเพราะมีครอบครัวแล้ว ถึงขนาดไปบนต่อสิ่งศักดิ์สิทธิ์ว่าไม่ให้ติดทหาร แต่น้ำสาวไปบนขอให้ติดทหาร เนื่องจากอยากให้หลานเป็นทหาร

เข้ามาแรก ๆ คิดถึงบ้านมาก กลัวการเป็นทหารด้วย เพราะเคยได้ยินมาว่าฝึกทหารจะหนัก มาแรก ๆ ทานข้าวไม่ค่อยลง เนื่องจากเครียด เหนื่อย และคิดถึงบ้านมาก

ในใจก็มีบ้างที่คิดจะหนีทหารแต่ทราบว่าการหนีทหารแล้วจะหมดอนาคต ภรรยาเองก็บอกไม่ให้หนี ถ้าหนีทหารแล้วจะไม่ให้กลับมาอยู่บ้าน ประกอบกับตอนหลัง ๆ เริ่มปรับตัวได้ขึ้นและชอบชีวิตแบบทหาร ความคิดที่จะหนีก็หมดไป

ความสัมพันธ์กับผู้ฝึกนั้นคิดว่าผู้ฝึกถึงจะโกล้ชีวิตทหารน้อยกว่าครูฝึก แต่ก็มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของทหารมากพอสมควร เนื่องจากผู้ฝึกจะจริงจังกับการฝึกมาก แต่จะดูแลทหารทุกคนเต็มที่ ส่วนความสัมพันธ์กับครูฝึกนั้นจะเป็นกันเองกับทหารมากกว่า โดยเฉพาะในช่วงเวลาดกลางคืนที่ให้ห้องหนังสือ ครูฝึกจะเข้ามาสอนด้วยตัวเอง แต่เวลามีปัญหา ก็จะปรึกษาเพื่อนมากกว่า ไม่กล้าปรึกษากับครูฝึก

ในการรวมคะแนนการฝึกในแต่ละสัปดาห์หมวดของตนจะได้คะแนนต่ำสุดบ่อย เพราะขาดความสามัคคีกัน ไม่ช่วยเหลือกันเท่าไร ก็จะต้องโดนดูขมวดขมวดของบ่อยครั้งกว่าหมวดอื่น ดังนั้น จึงทราบถึงจุดประสงค์ที่ครูฝึกให้ช่วยเหลือและสามัคคีกันมากขึ้นว่า ถ้าไม่สามัคคีแล้ว การทำงานเป็นหมู่คณะโดยเฉพาะทางทหารก็ไม่สามารถที่จะประสบความสำเร็จได้เลย ในการสอนเรื่องความกล้าหาญนั้นที่นี้จะสอนให้มีความกล้า ให้แสดงออก และกล้าที่จะเผชิญหน้ากับภัยต่าง ๆ เพื่อที่ว่าเมื่อเกิดสงครามแล้วจะมีความฮึกเหิมในการต่อสู้ โดยเวลาฝึกก็จะให้แต่ละคนได้ออกมาหน้าแถวบ้างหรือการได้รับโทษเพียงคนเดียวก็ฝึกความกล้าได้มากขึ้น ตอนแรก ๆ ที่ได้รับโทษจะอายมากแต่หลัง ๆ กล้าขึ้น เวลาฝึกก็ต้องพูดเสียงดังฟังชัดทุกคำ ทั้งผู้ฝึกและครูฝึกจะสอนให้รักษาที่อยู่เสมอ สอนให้กล้าที่จะทำเพื่อหน้าที่ เพื่อคนหรือสิ่งที่เรารักตลอดเวลา เช่น รักษาดีและเพื่อน เป็นต้น

ส่วนในเรื่องระเบียบวินัยนั้นทำให้ตนเองมีความละเอียดมากขึ้น เนื่องจากมาเป็นทหารแล้ว ทุกอย่างในร่างกายไม่ว่าการปฏิบัติตนการพูดจา หรือการแต่งกาย จะต้องได้รับการควบคุมอยู่เสมอ ทุกอย่างต้องอยู่ในระเบียบ เวลากลับบ้านไปพักในบางครั้งก็มีติดนิสัยจากทหารไปบ้าง ตื่นเช้าขึ้น อยู่บ้านจากที่ไม่เคยสนใจบ้านก็จะมีภาระกับข้าวของที่เกะกะบ้าน เข้าที่บ้าน

คิดว่าเมื่อเป็นทหารแล้วทำให้บุคลิกของตนเปลี่ยนไปจากเดิมมาก ร่างกายแข็งแรง ฝึกความอดทน และทำให้ตนเองเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาก ถือว่าเป็นการ “ฝึกคนให้เป็น

คนจริง ๆ" เมื่อปลดไปแล้ว ถ้าต้องเผชิญอะไรที่ยากลำบากก็จะคิดว่าเป็นทหารเหนื่อยกว่านี้
ยังทำได้ จะได้กำลังใจแก้ปัญหาต่อไปและถ้ายังไม่มีการครบครันก็อาจจะลอบขายสินเพื่อเป็น
ทหารต่อ แต่ตอนนี้แต่งงานแล้วต้องดูแลภรรยาก็คงจะไม่เป็นทหารต่อ

5) ผู้ให้สัมภาษณ์	พลทหารนคร เกื้อกูล (ชื่อสมมติ)
ระยะเวลาในการศึกษา	วันที่ 2 พ.ค.- 31 ต.ค. 2540
อายุ	23 ปี
การศึกษา	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
อาชีพเดิม	รับจ้าง
รายได้	4,000 บาท
ผู้สัมภาษณ์	นางสาวณัชชา กระจำนงค์

ครอบครัวทางบ้านประกอบอาชีพทำนา ทำไร่ โดยเมื่อพลทหารนคร ออก
จากโรงเรียนก็จะมาช่วยทำนา จนกระทั่งอายุ 19 ปี จึงเข้ากรุงเทพฯ มาทำงานรับจ้างขาย
เครื่องใช้ไฟฟ้าที่หน้าร้าน ได้เงินเดือนประมาณ 4,000 บาท และส่งเงินให้ทางบ้าน 2,000 บาท
เพื่อค่าใช้จ่ายในบ้าน และซื้อปุ๋ยทำการเกษตร ซึ่งการเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ นี้ทางบ้านก็
เห็นด้วย เนื่องจากจะได้มีเงินไว้ใช้จ่ายมากขึ้น โดยทำงานอยู่ 2 ปี จึงถูกเกณฑ์มาเป็นทหาร

วันที่ไปเข้ารับการตรวจเลือกเป็นทหารนั้นตื่นเต้นมาก คนทางบ้านรวมทั้งน้ำ
ดาวก็ไม่ให้กำลังใจด้วย เมื่อจับได้ใบแดงก็ตกใจและทำอะไรไม่ถูก กลัวการเป็นทหาร
เนื่องจากเคยได้ยินมาว่าฝึกทหารแล้วหนักมาก

เมื่อเข้ามาหน่วยวันแรกกลัวและตื่นเต้นมาก ไม่มีคนรู้จักอยู่รอบข้างเลย
กลัวจะโดนทำโทษแล้วทนไม่ไหว แต่วันแรกนั้นทุกคนทั้งผู้ฝึก ครูฝึก เป็นกันเองมาก ยังไม่มี
การลงโทษ และควบคุมใด ๆ มากนัก แต่จะเริ่มการฝึกในวันที่สอง คือวันรุ่งขึ้น โดยเริ่มจาก
ฝึกเบา ๆ ก่อน จนกระทั่งเห็นว่า ระยะเวลาที่พอสมควรในการที่จะให้ทหารปรับตัวได้แล้ว
ก็จะเริ่มฝึกหนักขึ้นและเข้มงวดมากขึ้นด้วย

ในระยะแรก ๆ จะคิดถึงบ้านมาก บางทีก็อยากหนีแต่กลัวจะเสียอนาคตเป็น "คนเถื่อน" ทำบัตรอะไรก็ได้ไม่ได้ แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปประมาณ 1 เดือน ก็สามารถปรับตัวได้

วันเยี่ยมญาติในวันแรกนั้น น้ำจะมาเยี่ยม ซึ่งน้ำจะรักพลทหารนครมาก เหมือนลูกของตนเอง เนื่องจากน้ำไม่มีลูก น้ำจะมาเยี่ยมบ่อย ๆ บางทีพ่อกับน้องก็มา แต่บางสัปดาห์ก็ไม่มีใครมาเลย

ในส่วนของครูฝึกนั้นจะใจดี ชุติ แต่ครูฝึกนั้นจะมีทั้งใจดีและดุ คนที่ใจดีทหารก็จะกล้าเข้าไปปรึกษา ชุติคุยมากกว่า ถ้าใครมีปัญหาทางบ้าน เช่น เมื่อมาเป็นทหารนั้น แม่ซึ่งแก่ชรามากแล้วต้องอยู่บ้านคนเดียว ทางหน่วยก็จะช่วยประสานกับทางบ้านให้

การลงโทษนั้น จะค่อย ๆ เด็ดขาดขึ้นเรื่อย ๆ ตามระยะเวลาที่มาอยู่เป็นทหาร ส่วนใหญ่ขณะเป็นทหารใหม่จะได้รับโทษเป็นหมวด แต่รับโทษคนเดียวก็เคย เช่น ทานอาหารก่อนคนอื่น สัมผัสคำอนุญาตของครูฝึกก่อน เมื่อได้รับโทษแล้วแต่ละคนก็จะมี ความต้องการที่จะฝ่าฝืนวินัยทางทหารน้อยลง เนื่องจากถ้าทำผิดก็ต้องได้รับโทษเป็นเรื่องธรรมดา ถ้าไม่มีการลงโทษทหารแต่ละคนก็จะไม่สามารถอยู่รวมกันภายใต้ระเบียบวินัยได้ อย่างสมบูรณ์

ปัญหากับเพื่อน ๆ นั้น ในช่วงเป็นทหารใหม่ (2 เดือนแรก) จะไม่ค่อยมีปัญหากันเท่าไร แต่เมื่อแยกย้ายกันขึ้นกองร้อยแล้วก็มีปัญหากันบ้าง เพราะคนจะมากขึ้น และมีคนหลาย ๆ รุ่นทั้งผลัด 1 และผลัด 2 ก็อาจจะมีทะเลาะกันบ้างตามปกติ ส่วนพลทหารนคร จะเป็นผู้ห้ามคู่กรณีไม่ให้มีเรื่องรุนแรง ผู้ที่มีปัญหากันก็จะได้รับโทษตามระเบียบ

เป็นทหารนั้นรู้สึกที่ตนเองอดทนขึ้น กล้าขึ้น ซึ่งเมื่อก่อนจะขี้อายมาก แต่มาเป็นทหารแล้วต้องพูดเสียงดังฟังชัด ออกไปนำหน้าแถวบ่อย ๆ ตอนหลัง ๆ ก็ารู้สึกชิน

การอยู่ในระเบียบวินัยนั้น ไม่เป็นปัญหากับตนเองเท่าไร เนื่องจากสมัยก่อนก็ไม่ใช้คนแก่ และไม่ใช้คนชอบทำความรำคาญอยู่แล้ว แต่สิ่งที่เพิ่มขึ้นคือความละเอียดรอบคอบที่ได้รับจากการฝึก จะทำอะไรจะต้องมีสติและคิดก่อนทำมากกว่าเดิมว่าทำแล้วจะมีผลเสียอะไรตามมาหรือไม่

สิ่งที่ได้จากการเป็นทหารนั้น นอกจากความอดทน ความกล้าหาญ และ ความมีระเบียบวินัยแล้ว ก็จะได้เพื่อนและรู้จักคำว่า "สามัคคี" มากขึ้น โดยจะได้รับการ สอนว่า "ถ้าตายก็ต้องตายด้วยกัน"

เมื่อปลดประจำการไปแล้ว ก็คงจะไปทำงานอย่างอื่น เนื่องจากไม่ชอบชีวิต การทำงานทางทหาร และเงินเดือนน้อย พ่อก็มีส่วนในการตัดสินใจ เนื่องจากต้องส่งเงินให้ ทางบ้านด้วย เมื่อก่อนจะส่งเงินกลับบ้านแต่เมื่อมาเป็นทหารแล้วก็หยุดส่งด้วยเหตุที่ว่าเงิน ไม่พอใช้นั่นเอง

สิ่งที่เป็ปัญหาในระหว่างฝึกนั้นจะมีก็แค่ช่วงเป็นทหารใหม่คือ มีเวลาพัก ผ่อนน้อยเกินไป แต่ถ้ามีเวลาพักผ่อนมากขึ้นก็ไม่ทราบว่าจะมีผลเสียอะไรหรือไม่ เช่น ทหาร อาจจะมีไข้บ้าง ไม่ตื่นตัวหรือขาดวินัยมากขึ้นก็ได้ แต่โดยส่วนตัวแล้วอยากมีเวลาพักผ่อน มากกว่าเดิม

6) ผู้ให้สัมภาษณ์	พลทหารเก่งกาจ ชุมชุม (ชื่อสมมติ)
ระยะเวลาในการศึกษา	15 มิ.ย.- 18 พ.ย. 2540
อายุ	23 ปี
การศึกษา	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
อาชีพเดิม	ค้าขาย
รายได้	ไม่แน่นอนในแต่ละเดือน
	ประมาณ 2,000 - 4,000 บาท/เดือน
ผู้สัมภาษณ์	นางสาวณิชา กระจ่างสนธิ์

พลทหารเก่งกาจเมื่อมีครอบครัวแล้วก็จะแยกบ้านออกมาอยู่กับภรรยา และ ลูก ๆ อีก 2 คน โดยก่อนเป็นทหารมีรายได้จากการขายเสื้อผ้าอยู่ ส่วนภรรยาก็เป็นแม่บ้าน เป็นทหารโดยถูกเกณฑ์มา แต่เมื่อมาเป็นทหารก็ไม่ได้เสียใจอะไรเท่าไร เพราะตระกูลก็เป็นทหารกันมาหลายคน ตนเองก็อยากจะลองดูบ้างว่าชีวิตทหารเป็นอย่างไร

เพราะแถวบ้านบอกว่าเป็นทหารนั้นฝึกหนัก ก็อยากจะลองดู รวมทั้งชอบเครื่องแบบของทหารด้วย แต่ทางพ่อและแม่ไม่ต้องการที่จะให้มาเป็นทหารเท่าไรนักเพราะกลัวจะลำบาก

เข้ามาในหน่วยวันแรกคิดถึงบ้านมาก เคยขอครูฝึกกลับบ้านแต่ครูฝึกบอกว่าเพิ่งเข้ามายังฝึกทหารใหม่ไม่เสร็จกลับไม่ได้ บางทีก็คิดหนีทหารเหมือนกัน แต่เพื่อนเตือนว่าถ้าหนีจะหมดอนาคตทันที จึงคิดอยู่ฝึกต่อไป

เข้ามาเป็นทหารนั้นไม่มีปัญหาอะไรทำได้หมดทุกอย่างที่เขาสั่ง ร่างกายไม่มีปัญหา ล้มตาก็เดียวก็ปรับตัวได้ เรื่องการได้รับโทษนั้นเมื่อสมัยอยู่กองร้อยฝึกตอนเป็นทหารใหม่นั้นก็มีบ้าง แต่เมื่อฝึกทหารใหม่เสร็จแล้ว 2 เดือน หลังจากนั้นเมื่อถูกแยกเข้ากองร้อยก็ไม่เคยรับโทษอีกเลย จะมีก็ถูกว่ากล่าวตักเตือนเมื่อทำความผิด

วันเยี่ยมญาติวันแรก แม่เห็นว่าผมลงกว่าเดิมมากถึงกับตกใจเป็นลม แต่ตามอกแม่ว่า ผมลงแต่แข็งแรงขึ้น แม่จึงสบายใจขึ้น โดยแม่กับป้าจะมาเยี่ยมบ่อยที่สุดมากกว่าคนอื่น แต่จะไม่บ่นให้แม่ฟังว่าเหนื่อยหรือหิวเลย เนื่องจากกลัวว่าจะเป็นห่วง

การฝึกที่ชอบมากที่สุด คือ การยิงปืน เนื่องจากเป็นสิ่งแปลกใหม่ สนุกดี ไม่เคยยิงปืนมาก่อนที่จะเป็นทหาร

เมื่อขึ้นกองร้อยแล้วมีอิสระมากกว่าตอนอยู่กองร้อยฝึกหรือเมื่อเป็นทหารใหม่นั้นเอง คือมีเวลาส่วนตัวมากขึ้นไม่ต้องถูกควบคุมเหมือนก่อน

คิดว่าเมื่อถึงเวลาใกล้ปลดประจำการนั้นอยากจะเลือกฝึกวิชาชีพด้านการเกษตรมากที่สุด เพราะอาจจะเอาไปใช้ต่อไปในอนาคตได้ ถ้าเกิดปลดแล้วไม่ขายของต่อ แต่คงไม่เป็นทหารเนื่องจากวุฒิไม่ถึงที่กำหนดไว้

สิ่งที่ตนเองได้จากการเป็นทหารนั้นคือ

1. มีความอดทนขึ้น เดี่ยวนี้จะสามารถระงับอารมณ์ต่าง ๆ ได้มากขึ้น
2. มีความขยันมากขึ้นจากแต่ก่อนงานบ้านไม่เคยทำ เดี่ยวนี้เห็นอะไรสกปรกก็จะหยิบไม้กวาดมาทำความสะอาดทันที เนื่องจากชินกับสภาพในหน่วยทหาร
3. มีความกล้ามากขึ้น คือ เชื่อมั่นในตัวเองมากขึ้นว่าสามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ ก็ทำให้เกิดความกล้าที่จะแสดงออกมากขึ้น

7) ผู้ให้สัมภาษณ์	พลทหารบรรเจิด ทะเลทราย (ชื่อสมมติ)
ระยะเวลาในการศึกษา	15 มิ.ย. - 27 ธ.ค. 2540
อายุ	23 ปี
การศึกษา	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
อาชีพเดิม	รับจ้าง
รายได้	ประมาณ 7,000 บาท/เดือน
ผู้สัมภาษณ์	นางสาวณัฏยา กระจำสาลี

จำนวนสมาชิกที่บ้านนั้นมี 8 คน เนื่องจากพี่ชายและพี่สาวแต่งงานและย้ายกันออกไปหมดเหลือแต่ พ่อ, แม่, พี่สาวคนที่ 5, พี่ชาย, หลาน 2 คน, น้องสาว และตนเอง โดยที่บ้านจะช่วยกันทำนา ทำสวน และพี่ไร่ โดยที่ดินทำการเพราะปลูกนั้นเป็นของครอบครัวตัวเองทั้งหมด

ก่อนจะเป็นทหารก็จะเป็นพระภิกษุมาก่อน เนื่องจากชอบในเรื่องธรรมะมาก ทั้ง ๆ ที่เมื่อก่อนจะเกเรพอสมควร เคยบวชเณรครั้งแรกเมื่อตอนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และเมื่อจบประถมศึกษาปีที่ 6 พ่อกับแม่ถามว่าจะเรียนต่อหรือไม่ ตนเองตอบว่าจะบวช พ่อกับแม่ตามใจจึงไปบวชที่วัดเขาพระ จ.สระบุรี อีก 2-3 ปี เมื่อสึกออกมากลับไปช่วยทำนาที่บ้านทำนาได้ไม่นานจึงเข้ากรุงเทพมหานครมาหางานเนื่องจากอยากลองมาใช้ชีวิตที่ใหม่ๆ โดยมาทำงานโรงงานจักรเย็บผ้า และเป็นฝ่ายจัดฉากของบริษัทแห่งหนึ่งได้เงินเดือนประมาณ 7,000 บาท และส่งให้ทางบ้านด้วยส่วนหนึ่งทำให้สักพักก็กลับไปเยี่ยมบ้าน แต่ปัญหาช่วงนั้นดวงไม่ค่อยดีได้รับบาดเจ็บบ่อย แม่จึงให้บวช ขณะบวชอยู่ก็ได้รับหมายเรียกให้ไปตรวจคัดเลือกเพื่อเป็นทหารเกณฑ์ โดยวันที่ไปจับสลากนั้นไปกับพ่อ โดยที่แม่ไม่กล้าไป กลัวทำใจไม่ได้ เมื่อจับได้ใบแดงก็ตกใจนิดหน่อย เช่นชื่อก็มีอัน แต่พ่อจะปลอบใจว่าเป็นทหารก็จะได้รู้จักอดทน แต่แม่จะเสียใจมากกว่าเพราะเป็นห่วง กลัวลูกจะเอาตัวเองไม่รอด

วันแรกที่เข้าหน่วยไปนั้นค่อนข้างเกร็ง เพราะเห็นบรรดาครูฝึกแต่ละคน หน้าตาเคร่งเครียด และกลัวว่าตนเองจะถูกแกล้ง ส่วนร่างกายก็ไม่แข็งแรงเนื่องจากเพิ่งสึก มา และไม่ได้ออกกำลังกายมานาน เมื่อเข้ามาฝึกแล้วร่างกายจะผ่อนคลายแต่จะแข็งแรงขึ้น มาก

เข้ามาฝึกประมาณ 4-5 สัปดาห์ถึงจะสามารถปรับตัวได้กับสภาพแบบทหาร อาจจะเป็นเพราะว่าไม่เคยอยู่และคุ้นเคยกับทหารเท่าไรนัก พี่ชายทั้ง 3 คนไม่มีใครเป็น ทหารหรือถูกเกณฑ์ทหารเลยสักคน รวมทั้งไม่เคยมีความคิดจะมีอาชีพเป็นทหารเลยตั้งแต่ เด็ก ทำให้การใช้เวลาในการปรับตัวนั้นค่อนข้างช้า แต่เพื่อนบางคนใช้เวลาช้ากว่านี้ก็มี เช่น ใช้เวลา 5-6 สัปดาห์ถึงจะสามารถปรับตัวได้

ผู้ฝึกทหารใหม่ใจดี จะมาแนะนำอบรมทหารให้ปฏิบัติตัวเป็นระยะ ๆ แต่ใน เวลากลางวันในช่วงความรู้ในวิชาการทหารจะมาอบรมทุกคืน บางครั้งก็ทบทวนร้องเพลง บ้าง พูดตลกบ้างเพื่อให้ทหารได้คลายความเครียด

ส่วนครูฝึกทหารใหม่จะมีทั้งดุและไม่ดุ บางคนจะใจดี เวลาเห็นทหารเคราะห์จะ เข้ามาถามมาคุยหรือไม่ก็ไปปรึกษาปัญหาให้ผู้ฝึกรับรู้ แต่ครูฝึกบางคนก็อาจจะดุหรือมี แกล้งทหารบ้าง เช่น แกล้งทำร้อนทหารตกแล้วสั่งทำโทษทหาร ตอนนั้นพลทหารที่โดนแกล้ง แต่ทุกคนก็จะโกรธแต่ทำอะไรไม่ได้เนื่องจากจะโดนหนักกว่าเดิม แต่ในวันสุดท้ายของการฝึก ทหารใหม่นั้น ผู้ฝึกก็ชี้แจงให้ทราบสาเหตุที่ต้องมีการแกล้งทหารบ้างในบางครั้งนั้น เพื่อฝึก ความอดทน และรู้จักระงับสติอารมณ์ให้เป็นเยี่ยงทำให้เกิดความโกรธที่รุนแรงกว่ารับโทษ ที่เกิดจากความผิดของตนเองจริง ๆ แต่ถ้าเราสามารถเก็บความรู้สึกนั้นไว้ได้มากเท่าไร ความ อดทนในตัวเองก็จะมีมากขึ้นเท่านั้น

ในการทำโทษส่วนใหญ่จะรับโทษเมื่อฝึกทหารใหม่ 2 เดือนแรก โดยจะทำ โทษเป็นหมวดหรือหมวดทุกหมวด เนื่องจากถือว่าฝึกร่วมกัน ถ้าทำไม่ได้ก็ต้องรับผิดชอบ ร่วมกัน แต่ถ้าได้รับโทษคนเดียวก็มีบ้างเช่น ยิงปืนได้คะแนนน้อย ก็จะต้องได้รับโทษ เช่น ดันพื้น วิ่งรอบสนาม เป็นต้น การลงโทษนั้นถ้าทำไม่ผิดมาก โทษก็ไม่หนักเช่นกัน

สิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหลังจากเข้ามาเป็นทหารแล้วคือไม่เกรงเหมือนก่อน สมัยก่อนจะติดเพื่อนชอบไปนั่งกินเหล้า มีเรื่องชกต่อยกันกับคนอื่นบ่อย ๆ เดียวนี้เขียนร้อยกว่าเดิม เนื่องจากคิดว่าตนคือทหาร การที่จะทำตัวกะกะเกรงให้คนอื่นเห็นจึงเป็นการไม่สมควร รวมทั้งอาจจะเกิดจากการเบื่อหน่ายชีวิตเดียวในสมัยก่อนประกอบกับเมื่อจบเรียนแล้วการประพฤติดนก็ดีขึ้นด้วย

เพื่อน ๆ ที่สนิทนั้นส่วนใหญ่จะดูจากนิสัยที่เข้ากันได้ คุยกันรู้เรื่อง จะช่วยกันดีไม่มีทะเลาะกันเท่าไร บางครั้งใครเดือดร้อนเรื่องเงินก็จะช่วยเหลือกันในหมู่เพื่อนสนิท

แต่พลทหารบรรเจิดคิดว่าถ้าปลดประจำการแล้วคงจะไม่เป็นทหารต่อ เพราะชอบงานด้านอื่นมากกว่า ซึ่งอาจจะกลับไปพักผ่อนก่อนแล้วอาจกลับมาทำงานในกรุงเทพฯทำต่อไป

๘) ผู้ให้สัมภาษณ์	จ.ต.ท.นภน้อย เหมเวหา (ชื่อสมมติ)
ระยะเวลาในการศึกษา	2 พ.ค.- 31 มี.ย. 2540
อายุ	23 ปี
การศึกษา	โรงเรียนนายสิบทหารบก
อาชีพเดิม	รับราชการทหาร (ทำหน้าที่เป็นครูฝึกทหารใหม่ในครั้งนี้)
ผู้สัมภาษณ์	นางสาวณัจยา กระจำวงสนธิ์

จ่านภน้อย มาเป็นทหารเนื่องจากตระกูลเป็นทหารกันหลายคน ก็เลยถูกโน้มน้าวจิตใจให้เป็นทหาร ตอนแรกก็ไม่ชอบมากอะไร แต่เมื่ออยู่ไปนาน ๆ ก็ชอบมากขึ้นเพราะเป็นงานที่ลุยและท้าทายดี

เป็นครูฝึกมาแล้ว 10 รุ่น (10 ผลัด) เริ่มเป็นตั้งแต่ปี พ.ศ.2527 โดยผู้ที่จะเป็นครูฝึกนั้นจะต้องฝึกการเป็นครูก่อน 1 เดือน เพื่อจะสามารถนำความรู้ตรงนั้นมาสอนทหารเกณฑ์ได้อย่างดีที่สุด ส่วนวิธีการฝึกนั้นเริ่มต้นก็ต้องปลูกใจทหารให้เกิดความรัก

ชาติก่อน เช่น อาจจะได้ประวัติศาสตร์ของไทยตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาว่ามีความเป็นมาในการบปในสมัยนั้นอย่างไรบ้าง การปลูกฝังด้านจิตใจจะต้องทำให้ได้ก่อนที่จะปลูกฝังด้านการใช้อาวุธและการฝึกด้านต่าง ๆ เนื่องจากถ้าทหารไว้ซึ่งจิตใจที่รักชาติแล้ว ความตั้งใจในการฝึกก็จะมีน้อย หลังจากนั้นก็จะทำการฝึกให้กับทหารแบบค่อยเป็นค่อยไป เพื่อให้พวกเขาปรับสภาพจิตใจและร่างกายไปเรื่อย ๆ

จำนวนน้อย กล่าวว่าจะพยายามเข้าหาทหารบ้าง เพื่อที่จะสร้างความสนิทสนมกับทหาร เนื่องจากถ้าเข้าใกล้ทหารมากเท่าไรก็จะทราบปัญหาของทหารมากขึ้นเท่านั้น เพื่อไม่ให้ทหารหันเหเข้าในทางที่ผิด แต่ทหารส่วนใหญ่จะเกรงใจและไม่กล้ามาขอคำปรึกษาเท่าไรนัก แต่จำและครูฝึกแต่ละคนจะต้องคอยสังเกตกันเอง

ถ้าปรับสภาพจากพลเรือนเป็นทหารนั้นยากมาก จะต้องพยายามไม่ให้ทหารเครียด และจะต้องพยายามไม่ให้ทหารมีเวลาว่างมากนัก โดยอาจจะมิกิจกรรมให้ทำกันสนุก ๆ เช่น อาจจะเรียกทหารออกมาเดินหน้าแถวตอนพักครึ่งเวลา เพื่อให้ทหารได้คลายความเครียดลงไป เนื่องจากทุกคนทราบดีว่าการเป็นทหารเกณฑ์นั้น ส่วนใหญ่แล้วไม่ได้เต็มใจเข้ามา ดังนั้น เมื่อพวกเขาก้าวเข้ามาแล้วก็ต้องไม่ให้เกิดความกดดันมาก และพยายามลบภาพเก่า ๆ ที่เคยได้ยินมาเกี่ยวกับการฝึกทหารว่าโหดร้ายให้หมดไป โดยผู้ฝึกจะกำกับตลอดเวลาอย่าลงโทษทหารหนักเกินไป ต้องดูร่างกายหรือขีดความสามารถด้วย โดยการลงโทษก็ต้องดูว่าความผิดใดควรลงโทษอย่างไร บางครั้งการลงโทษหนัก ๆ ก็ไม่ได้ผลเสมอไป บางทีก็ต้องมีการขู่หรือทำให้เหมือนการเชือดไก่ให้ลิงดู บางครั้งก็ต้องเปรียบเทียบกับผลัดอื่นบ้างทั้ง ๆ ที่ตัวครูฝึกเองไม่ชอบการเปรียบเทียบ แต่บางครั้งก็ต้องทำ เช่น อาจบอกว่า "ผลัด 2 ส่วนใหญ่การศึกษาต่ำกว่าผลัด 1 แต่ทำไมเขาสามารถทำได้ดีกว่า" หรือไม่ก็พูดว่า "ทำไม่ดีก็จะไม่ให้กลับบ้านไปพัก" เพราะทราบว่าทุกคนคิดถึงบ้านด้วยกันทั้งนั้น หรือถ้าไม่เชื่อฟังกันมาก ๆ ก็จะทำให้สอนกันเองแล้วครูฝึกจะนั่งดูกัน เพื่อให้ทหารเชื่อว่าครูฝึกเอาจริงซึ่งถือว่าเป็นการเสริมการลงโทษอีกรูปแบบหนึ่ง จำนวนน้อยคิดว่าการลงโทษนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้มีความเป็นระเบียบขึ้น แต่ต้องลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดและ

ร่างกายของผู้ถูกลงโทษ รวมทั้งต้องบอกเหตุผลด้วยว่าทหารถูกลงโทษด้วยความผิดอะไร ถ้าทำเช่นนี้ทหารก็จะเชื่อฟัง และยอมรับการลงโทษมากกว่าต่อต้าน

ปัญหาในระหว่างการฝึกก็คือ ทหารจะคิดถึงบ้านซึ่งส่วนใหญ่มาเป็นทหารนั้นก็จะมีปัญหาเรื่องของทางครอบครัวมากกว่าเรื่องอื่น ๆ นอกจากนั้นปัญหาในการฝึกก็คือระยะ 2 เดือนแรกขณะเป็นทหารใหม่นั้นเวลาจะน้อยในการที่จะให้ทหารจำและรับรู้เกี่ยวกับการฝึกทหารได้ทั้งหมดอย่างสมบูรณ์ ดังนั้น บางทีวันหนึ่ง ๆ ก็จะสอนในหลาย ๆ วิชา ทำให้ทหารบางคนจะลับสนจำไม่ค่อยได้ เรียนวิชาใหม่ สัมผัสวิชาเก่าก็มีบ้างหลายคน ส่วนปัญหาด้านสุขภาพร่างกายก็จะมีบางคนที่ร่างกายอ่อนแอ แรงชาและแจนไม่มี เป็นไข้หวัดบ้าง และบางคนก็อาจจะเป็นแผลจากรองเท้ากัดในระยะแรกของการฝึกทหารใหม่

เมื่ออยู่นาน ๆ ไป ก็ จะเห็นความเปลี่ยนแปลงในตัวของทหารหลาย ๆ คน ทั้งในเรื่องความอดทนที่เพิ่มขึ้น ซึ่งบางคนเมื่อมาแรก ๆ จะมีปฏิกิริยาตอบโต้ทางสีหน้าบ้าง การพูดจาบ้าง แต่เมื่อเวลาผ่านไป ทหารเขาก็จะเกิดความชิน ทนต่อสภาพต่าง ๆ ได้มากขึ้น หรือบางคนมาใหม่ ๆ จะเอาตนเองให้รอดอยู่คนเดียว แต่ผ่าน ๆ ไป ความสามัคคีในหมู่คณะก็จะเพิ่มขึ้น เนื่องจากถูกกระตุ้นให้ช่วยกันอยู่เสมอให้พวกเขาเข้าใจว่าการไปถึงจุดหมายเพียงลำพังนั้น ในทางทหารถือว่าไม่ประสบความสำเร็จหรือได้รับชัยชนะเลย

จำนน้อย กล่าวว่าการฝึกเป็นครูฝึกนั้นท้าทายความสามารถดีที่จะทำให้คนที่มาจากพลเรือนและไม่ต้องการที่จะเป็นทหารให้เป็นทหารที่สมบูรณ์ได้ ซึ่งก็ต้องคิดหาวิธีและเทคนิคในการฝึกตลอดเวลา เนื่องจากรูปแบบวิธีการฝึกจะเปลี่ยนแปลงไปตามเทคนิคต่าง ๆ ที่นำเสนอ โดยครูฝึกแต่ละคนก็ต้องมีวิธีการของแต่ละคนที่สามารถนำมาใช้ร่วมกันได้เพื่อให้ทหารจำได้ง่ายและรวดเร็วที่สุด

9) ผู้ให้สัมภาษณ์	ส.อ.เสียดำ อำโท (ชื่อสมมติ)
ระยะเวลาในการศึกษา	23 ธ.ค. 2540
อายุ	30
การศึกษา	โรงเรียนนายสิบทหารบก

อารีพเดิม
ผู้สัมภาษณ์

รับราชการทหาร
นางสาวณัจยา กระจ่างสนธิ์

เป็นคนจังหวัดเชียงราย เคยสมัครเป็นทหารเกณฑ์เมื่อปี พ.ศ.2530 ที่สมัครเป็นเพราะชอบทหารมาตั้งแต่สมัยเป็นเด็ก เป็นทหารเกณฑ์ 1 ปี เนื่องจากสมัครเอง หลังจากปลดประจำการแล้ว ก็ไปรับรถ 2 แกวทักหนึ่งแล้วจึงมาสมัครเป็นนายสิบ ปี พ.ศ.2535 ที่เป็นทหารเนื่องจากชอบอาชีพนี้และต้องการความมั่นคงในอาชีพการงานด้วย แต่ที่เว้นระยะไปรับรถอยู่พักหนึ่งก่อนที่จะมาสมัครเป็นนายสิบนั้นเนื่องจากในช่วงนี้ไม่มีโควต้าที่ใช้สำหรับทหารเกณฑ์จะเข้าเป็นนายสิบนั้นมีน้อยมาก จึงรอจนมีโควต้าเพิ่มขึ้นจึงมาสอบ

ส.อ.เสือด้า เคยเป็นครูฝึกทหารมา 1 ผลัด โดยให้ความเห็นว่าการฝึกในปัจจุบันนั้นเบากว่าสมัยก่อนมาก สมัยก่อนจะต้องฝึกทั้งวันทั้งคืนโดยตื่นเข้ามาต้องถือปืนวิ่ง 10 ก.ม. ทุกวัน ตอนกลางวันก็จะฝึกหนักมาก เวลาทานอาหารก็จะมีบางครั้งที่ต้องมีให้ทาน น้ำปลาคนละถ้วยก่อนทานข้าว โดยให้เหตุผลว่าทานน้ำปลาก่อนแล้วจะไม่เป็นลม ปกติแล้วการฝึกทหารในสมัยนี้กับสมัยก่อนก็จะมีต่างกันไม่มากเท่าไร แต่ในรายละเอียดส่วนย่อยหรือเทคนิคในการฝึกทหารก็อาจเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัยและวิวัฒนาการของคน โดยเฉพาะวุฒิการศึกษาของผู้ที่จะมาเป็นทหารเกณฑ์ก็จะมีความรู้มากขึ้นกว่าสมัยก่อน ดังนั้นการฝึกทหารก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปตามสิ่งเหล่านั้นด้วย เช่น ในการฝึกทหารในสมัยก่อนก็จะฝึกด้านอาหารอย่างเดียว แต่ในสมัยนี้ จะมีการเพิ่มความรู้ด้านวิชาชีพ และความรู้สายสามัญให้แก่ทหารเกณฑ์มากขึ้น เช่น มีการจัดไปฝึกอบรมด้านวิชาชีพในแขนงต่าง ๆ หรือมีการส่งทหารเข้าศึกษาตามระบบของการศึกษานอกโรงเรียน เป็นต้น เป็นโอกาสที่ทำการศึกษาไปในระหว่างประจำการ

สมัยที่ ส.อ.เสือด้าเข้ามาเป็นทหารใหม่ ๆ นั้นก็คิดมากและเครียดเหมือนกับทหารคนอื่น ๆ แต่ภายหลังก็คิดว่าน่าจะปรับตัวให้สนุกกับการฝึกดีกว่าเพราะว่าเข้ามาเป็นทหารแล้วถ้าเครียดไปก็ไม่ดีอะไร หลังจากนั้นสุขภาพจิตก็ดีขึ้นเรื่อย ๆ

เมื่อมาเป็นครูฝึกในสมัยนั้น ส.อ.เสือด้า กล่าวว่าการใหม่จะชอบเข้ามาเรียนอบรมกับตน เนื่องจากใจดี และไม่ทำโทษทหารมากนัก แต่บางคนนั้นจะใจดีมากไม่ได้ บางที่เรียกเข้ามาเตือนแล้วยังทำไม่สนใจ ไม่เชื่อฟังก็มี ดังนั้น ก็จะต้องมีการลงโทษบ้าง แต่การลงโทษนั้นควรจะลงโทษด้วยการให้ออกกำลังกายมากกว่าวิธีอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้ทหารพอใจมากกว่า

ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างฝึกทหารนั้นจะเกิดจากตัวของพลทหารที่มีลักษณะและนิสัยแตกต่างกันไปมากกว่า เช่น ทหารที่มีความจำช้า มีความรู้ต่ำ หรือสุขภาพร่างกายที่ไม่เอื้ออำนวย โดยเฉพาะในสมัยนี้จะมีผู้ติดยาเสพติดมากกว่าสมัยก่อนมาก

ส่วนอิทธิพลของบุคคล ที่จะทำการปรับสภาพจากพลเรือนไปเป็นบุคลิกภาพแบบทหารนั้น ในความคิดของ ส.อ.เสือด้า นั้นคิดว่าครูฝึกมีอิทธิพลมากที่สุดเนื่องจากอยู่ใกล้ชิดทหารมากกว่าบุคคลใด คือต้องอยู่กับทหารตั้งแต่กลางวันจนกระทั่งกลางคืน

ระเบียบวิธีการฝึกและระเบียบวินัยนั้นมีความคิดเห็นว่าการกำหนดมาคืออยู่แล้ว ถ้าลดหย่อนลงไปกว่านี้จะไม่สามารถควบคุมทหารให้อยู่ในวินัยได้ แต่ต้องการให้ทหารใหม่มีเวลาทานอาหารได้มากกว่านี้ เนื่องจากทหารใหม่นั้นทานอาหารไม่มีเวลา เช่น มือเข้าต้องรอให้รุ่นพี่ทานเสร็จเสียก่อน บางทีกว่าจะได้ทานก็ช้า มือกลางวันกว่าจะฝึกเสร็จบางครั้งก็เกือบบ่ายทำให้มีเวลาทานน้อยลง มีแต่มีมือเย็นที่จะได้ทานเต็มที่มากกว่ามืออื่น ๆ

10) ผู้ให้สัมภาษณ์	ร.ท.เอก ระนาด (ชื่อสมมติ)
ระยะเวลาในการศึกษา	2 พ.ค.- 31 มี.ย. 2540
อายุ	27 ปี
การศึกษา	จบการศึกษาจากโรงเรียนนายร้อย พระจุลจอมเกล้า
อาชีพ	รับราชการทหาร (ทำหน้าที่เป็นผู้ฝึกทหาร ใหม่ในครั้งนี้)
ผู้สัมภาษณ์	นางสาวณัจยา กระจำจันตรี

ร.ท.เอนก ได้ชี้แจงให้ทราบเกี่ยวกับกระบวนการในการเรียนรู้วัฒนธรรมของทหารเกณฑ์ว่าตั้งแต่เริ่มแรกว่า เมื่อวันแรกของการรับทหารเข้าหน่วยนั้นจะให้ทหารกรอกใบประวัติ ตัดผม รับของใช้ต่าง ๆ จากทางหน่วย รวมทั้งฟังการชี้แจงต่าง ๆ จากครูฝึกทหารใหม่ถึงภารกิจต่าง ๆ ที่จะต้องทำในขณะมาเป็นทหาร โดยทหารแต่ละคนก็จะมีบุคลิก ลักษณะที่แตกต่างกันไป เนื่องจากมาจากที่ต่าง ๆ กัน จึงทำให้ความรู้ ความคิด ความเชื่อ และพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป แต่ระดับความรู้ที่แตกต่างกันนั้นจะไม่มีปัญหาเท่าไร เนื่องจากทุกคนก็ไม่มีความรู้ทางทหารเหมือนกันแต่คนที่ได้เขียนมาสูงกว่า อาจมีการพัฒนาทางสมองที่ดีกว่า คือ มีความจำที่ดีกว่าและเรียนรู้ได้เร็วกว่า แต่ไม่เป็นอุปสรรคของความแตกต่างในเรื่องเหล่านี้มากนัก

โดยในระยะแรกก็จะให้ใช้เวลาทำธุระส่วนตัวพอสมควร รวมทั้งกฎระเบียบต่าง ๆ ยังไม่มีมาก แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปเรื่อย ๆ ทหารเริ่มปรับสภาพได้แล้วเวลาที่ให้ก็จะกระชับขึ้น มีความเป็นส่วนตัวน้อยลง มีการใช้กฎเกณฑ์ในการใช้ชีวิตในหน่วยทหารมากขึ้น โดยช่วงที่ฝึกหนักและกดดันมากที่สุดจะเป็นช่วงสัปดาห์ที่ 6-7 เนื่องจากจะต้องเข้าสู่ห้วงการตรวจสอบทหารใหม่ในสัปดาห์ที่ 8

การปรับตัวของทหารนั้นเมื่อเริ่มเข้าสัปดาห์ที่ 2-3 จะสามารถปรับตัวกันได้พอสมควรแล้ว โดยผลจากที่เพิ่งเริ่มเข้ามาระยะแรก ๆ ที่จะมีการผิดวินัยหรือใช้ชีวิตตามที่กำหนดไว้ไม่ได้ เช่น ดื่นสาย, อานน้ำแต่งตัวไม่ทันเวลาหรือแอบหลับระหว่างอบรมบ้าง เป็นต้น แต่เมื่อเวลาผ่านไปทุกอย่างก็เริ่มเข้าที่เข้าทางขึ้น ทหารก็จะมีระเบียบวินัยมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ส่วนในเรื่องของครูฝึกทหารใหม่นั้น ก่อนที่จะทำการฝึกทหารก็ได้มีการอบรมแนะนำครูฝึก และชี้แจงในเรื่องการลงโทษแก่ทหารเกณฑ์ว่าไม่ให้ใช้ความรุนแรงในการฝึกทหาร เนื่องจากกลัวว่าอาจจะมีครูฝึกบางคนตีหนักเกินไป จากการใช้ไม้ในสมัยก่อน ๆ ทำให้เกิดผลเสียจากการฝึกได้ในภายหลัง เช่น ทหารจะเครียด กัดฟันและอาจจะพยายามที่จะหนีทหาร ดังนั้น จึงพยายามลบภาพพจน์จากการเกณฑ์ทหารในอดีตที่ผู้คนเข้าใจ และหวาดกลัวให้มีความเต็มใจในการเป็นทหารมากขึ้น ดังนั้น ทั้งผู้ฝึกและครูฝึกก็จะมาดูแลทหาร

อย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในระยะแรกที่เป็นทหารใหม่ ซึ่งเป็นช่วงที่ทหารมีความสับสนและ
กังวลมากที่สุด และเมื่อทหารได้รับโทษแล้วก็จะยอมรับในตัวของครูฝึก และเหตุผลต่าง ๆ
ในการได้รับโทษว่าทำผิดจริง การฝ่าฝืนวินัยทางทหารหลังจากการรับโทษน้อยลงจากสมัย
ก่อน ๆ มาก เพราะสมัยนี้ให้เหตุผลในการฝึกและการลงโทษมากขึ้น แต่ถ้าเกิดการฝ่าฝืนอีก
โทษที่จะได้รับก็จะหนักกว่าเดิม ซึ่งถือว่าได้กำชับไปแล้ว ดังนั้นทหารก็จะไม่กล้าทำอีก

ในส่วนตัวของผู้ฝึกเองนั้น นอกจากจะควบคุมและวางแผนในการฝึกเพื่อให้
ครูฝึกไปปฏิบัติตามแล้ว ยังทำการอบรมทหารเกณฑ์ในช่วง 19.00-20.00 น. ของทุกวัน เช่น
ในเรื่องการปลูกฝังอุดมการณ์ให้รักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ การเล่าความเป็นมา
ของประเทศว่าทำไมจึงต้องมีทหารไว้รับใช้ชาติ เป็นต้น เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ทางทหาร
นั้นต้องใช้ความเสียสละต่อส่วนรวมมาก ดังนั้น การปลูกฝังความรักในสิ่งเหล่านี้จำเป็น
อย่างยิ่ง

สำหรับการอบรมทางทหาร โดยจะสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นในตัวของ
ทหารเอง รวมทั้งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ทหารในด้านต่าง ๆ คือให้เกิดความเชื่อมั่นในตัว
ผู้บังคับบัญชา กองทัพและชาติ ให้เหล่าทหารรู้สึกภูมิใจที่ได้เป็นทหาร ไม่รู้สึกว่าถูกทอดทิ้ง
ให้เผชิญชะตากรรมเพียงลำพัง และเมื่อทหารเกิดความรักต่อส่วนรวม รวมทั้งเกิดความเชื่อ
มั่นในความสามารถของตนแล้ว ความกล้าที่จะเผชิญอุปสรรคและอันตรายต่าง ๆ ก็จะเพิ่ม
มากขึ้น

การฝึกให้เกิดความอดทนของทหารนั้นจะมีอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่เข้ามาวัน
แรกและจะค่อย ๆ เพิ่มมากขึ้นเมื่อปรับสภาพได้แล้ว โดยจะให้ทหารพบกับความลำบาก
และอุปสรรคบ้างในช่วงของการฝึก เช่น ในบางช่วงที่ต้องฝึกหนัก ๆ นั้น จะให้ทหารรู้จักทน
ต่อความเหน็ดเหนื่อย ความหิว ความร้อน ความง่วง และระงับความโกรธให้ได้มากที่สุด
เมื่อพ้นช่วงเวลาเหล่านี้ไปแล้วทหารก็จะมีจิตใจและร่างกายที่เข้มแข็งมากขึ้น เนื่องจากได้
ผ่านช่วงเวลาเหล่านี้มาบ้างแล้ว

ปัญหาทางสุขภาพที่เกิดจากความเครียดของทหารในระยะแรก ๆ นั้น ก็จะเกิดการทานอาหารไม่ลง หรือรับถ่ายไม่เป็นปกติ แต่เมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่งก็จะมี การเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น

การสร้างควมสามัคคีให้เกิดขึ้นในหน่วยทหารนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการทำหน้าที่ทางทหารให้ได้สำเร็จนั้น จะขาดความสามัคคีของคนในกองทัพไม่ได้ ดังนั้นการนำคนที่ไม่รู้จักกันมาก่อนให้มาอยู่ร่วมกันและมีความสามัคคีกันนั้น ก็ต้องสร้างกันทีละน้อย คือการให้สามัคคีกันในกลุ่มเล็ก ๆ ก่อน โดยแบ่งทหารใหม่ออกเป็นหมวด ๆ 4 หมวด ให้สามัคคีกันในหมวดของตน และมีธงประจำหมวดให้ไว้เพื่อรักษาและถือว่าธงเป็นส่วนหนึ่งของหมวด จากนั้นเมื่อฝึกได้ประมาณ 6 สัปดาห์ ก็จะเปลี่ยนมาเป็นธงของหน่วยฝึกแทน โดยเพิ่มความรับผิดชอบและความสามัคคีกันมากขึ้นจากเฉพาะหมวดเล็ก ๆ มาเป็นกลุ่มที่ใหญ่ขึ้น คือ กลุ่มของทหารใหม่ทุกคน เพื่อที่จะกลายเป็นกลุ่มของกองพัน กองพล และกองทัพต่อไปได้ไม่ยาก

การลงโทษนั้น ก็จะถือว่าช่วงเป็นทหารใหม่เป็นช่วงที่ต้องสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่ทหารให้ได้มากที่สุด การลงโทษก็จะมี การให้รับผิดชอบความผิดร่วมกันในหมวดของตนหรือไม่ก็รับโทษกันทั้งหมดในบรรดาทหารใหม่ด้วยกัน นอกจากความรับผิดชอบบางอย่างที่เป็นเรื่องของแต่ละคนก็จะได้รับโทษเฉพาะคน ๆ นั้นเท่านั้น

ในส่วนตัวของผู้ฝึกเองนั้น ในช่วงฝึกทหารใหม่จะเป็นช่วงเรื่องสมรรถภาพทางร่างกายของทหารมากที่สุด กล่าวการฝึกทหารจะไม่ใช่ไปตามทีคาดไว้ อยากรู้ทหารมีความตั้งใจ และมีพลังกำลังแข็งแรงเหมาะสมเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการฝึกทหารใหม่ให้มากที่สุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย